

35^e GROENLINKS-CONGRES

CONGRESKRANT

23 APRIL 2016

**DE RIJTUIGENLOODS
AMERSFOORT**

GROENLINKS

INHOUDSOPGAVE

PRAKTISCHE INFORMATIE	4
AGENDA VAN HET CONGRES	5
GROENLINKS À LA CARTE	6
ORDE VAN HET CONGRES	8
BENOEMING CONGRESPRESIDIUM	11
FINANCIËN	12
WIJZIGINGSVOORSTELLEN STATUTEN EN HUISHOUDELIJK REGLEMENT	12
VERKIEZING PARTIJBESTUUR	18
BENOEMING REFERENDUMCOMMISSIE	30
BENOEMING INTERNE KANDIDATENCOMMISSIE	31
VERKIEZING LIJSTTREKKER TWEDE KAMERVERKIEZINGEN	34
VERANTWOORDINGEN	
A. TOEZICHTRAAD	35
B. PARTIJBESTUUR	38
C. GROENLINKS AFVAARDIGING NAAR DE EUROPESE GROENE PARTIJ	40
D. FRACTIE EUROPA	42
E. FRACTIE EERSTE KAMER	48
F. FRACTIE TWEDE KAMER	53
VERKIEZING KANDIDATEN EGP-DELEGATIE	
A. VOORDRACHT ADVIESCOMMISSIE	58
B. MOTIVATIES KANDIDATEN	62
LEES VERDER IN DE DAGKRANT	66

PRAKTISCHE INFORMATIE

35E GROENLINKS CONGRES

23 APRIL 2016

DEUREN OPEN: 9.15–18.00 UUR,

DUUR CONGRES: 10.15–16.15 UUR

DE RIJTUIGENLOODS

PIET MONDRIAANPLEIN 61

3812 GZ AMERSFOORT

ORGANISATIE CONGRES

Het congres wordt georganiseerd door en staat onder leiding van het congrespresidium van GroenLinks.

De dagvoorzitter is Eva Groen. De leden van het presidium zijn: Lolke Boonstra (vz), Jaap van der Heijden, Belinda van Meerkerk, Mickie van de Loo, Gijs van der Kroef, Niels Smit en Wouter Witteveen. De dagvoorzitter en het presidium zijn te benaderen via de organisatietafel rechts voorin de zaal.

ROUTEBSCHRIJVING

Openbaar vervoer

De Rijtuigenloods bevindt zich op 5 minuten lopen van Amersfoort Centraal Station op het terrein 'de Wagenwerkplaats'. Verlaat het station aan de achterkant (Piet Mondriaanplein), dus niet aan de centrumzijde, en volg daar de bordjes met 'de Wagenwerkplaats'.

Auto

Met de auto is deze evenementenlocatie uitstekend bereikbaar via uitvalswegen A28 en A1. Er zijn voldoende parkeerplaatsen bij De Rijtuigenloods.

AANMELDBALIE

Vanaf 9.15 uur is De Rijtuigenloods open. Bij aankomst meld je je bij de aanmeldbalie waar er een envelop voor je klaar ligt met alle benodigdheden voor het congres. Ook krijg je bij deze balie de dagkrant. Hierin vind je de laatste informatie en eventuele wijzigingen met betrekking tot het congres. Je kunt de dagkrant ook downloaden via groenlinks.nl/congres

LUNCH

Heb je je aangemeld voor de lunch, dan tref je in de envelop die je bij aanmelding hebt gekregen een lunchbon aan. Tegen inlevering van deze bon bij de buffetten kan je een lunch halen. Er wordt een heerlijke vegetarische lunch van biologische producten

verzorgd. De buffetten zijn geopend van 12.45 – 14.00 uur. Heb je dieetwensen doorgegeven, dan vind je in je envelop een briefje met aanvullende aanwijzingen.

VOOR AANVANG VAN HET CONGRES: INTRODUCTIE NIEUWE CONGRESBEZOEKERS EN KENNISMAKING KANDIDATEN PB

De deuren van de Rijtuigenloods gaan om 9.15 uur open. Het congres zelf begint om 10.15 uur, maar al daarvoor kun je deelnemen aan de introductie voor nieuwe congresgangers (om 9.35 uur) en is er gelegenheid nader kennis te maken met de kandidaten voor het Partijbestuur.

LUNCHPAUZE: ACTIVITEITEN, GESPREK OVER DE VERANTWOORDINGEN & KENNISMAKING KANDIDATEN

Tijdens de lunchpauze kun je verschillende sessies bezoeken. Ook kun je onze politieke vertegenwoordigers en het bestuur en de toezichtraad persoonlijk spreken over de verantwoordingen. Daarnaast zullen de kandidaten voor de EGP zich presenteren voor een nadere kennismaking.

BORREL

Na afloop van het congres kun je nog even napraten met een drankje. Dit is op eigen kosten. De borrel duurt tot uiterlijk 18.00 uur.

WIFI

Wil je tijdens het congres je blog bijhouden, twitteren of congresstukken raadplegen? Er is draadloos netwerk beschikbaar.

STEMKASTJES

Als je stemrecht hebt, vind je in je aanmeldenvelop een stemkastjesbon. Tegen inlevering van deze bon ontvang je een stemkastje. Controleer aan het eind van het congres goed of je het stemkastje hebt ingeleverd! Elk verloren stemkastje moet door ons vergoed worden.

DOE MEE IN DE FOYER

We verwachten een recordaantal bezoekers. Je kunt in de congreszaal plaatsnemen of, als je liever onder tussen ook wat netwerkt en bijpraat, in de foyer. We richten een deel van de foyer zo in dat je ook daar het congres goed kunt volgen, met statafels, schermen en de mogelijkheid om te stemmen. Er is een beperkt aantal zitplaatsen in de zaal, maar voor wie dat nodig heeft is er natuurlijk de hele dag een zitplaats beschikbaar.

AGENDA

ZIE 'GROENLINKS À LA CARTE' VOOR HET PROGRAMMA VOORAFGAAND AAN HET CONGRES

- 10:15** **OPENING CONGRES**
- VASTSTELLING ORDE EN AGENDA VAN HET CONGRES**
- 10:20** **BENOEMINGEN CONGRESPRESIDIUM & STEMBUREAU**
- 10:25** **FINANCIËN**
- 10.30** **WIJZIGINGSVOORSTELLEN STATUTEN EN HUISHOUDELIJK REGLEMENT**
- 10:50** **SPEECH VOORZITTER DWARS**
- 11:00** **VERKIEZINGEN PARTIJBESTUUR**
- 12:25** **BENOEMING REFERENDUMCOMMISSIE**
- 12:30** **BENOEMING KANDIDATENCOMMISSIE INTERN**
- 12:40** **VERKIEZING LIJSTTREKKER**
- 12:45** **SCHORSING CONGRES**
- 12:45** **PAUZE**

ZIE 'GROENLINKS À LA CARTE' VOOR HET PROGRAMMA IN DE PAUZE

- 14:15** **HERVATting CONGRES**
- 14:18** **MOTIES EN ACTUELE MOTIES**
- 14:38** **VERANTWOORDINGEN (PB, TR, EKF, TKF, EP, EGP)**
- 14:45** **VERKIEZINGEN VOOR EGP COUNCIL EN CONGRES**
- 15:20** **AFSCHEID BRAM VAN OJIK**
- 15.40** **SPEECH LIJSTTREKKER**

- 16:10** **SLUITING CONGRES**
- BORREL & NETWERKEN**

GROENLINKS À LA CARTE

Naast het officiële podiumprogramma is er veel te beleven voorafgaand aan en in de pauze van het congres. Neem deel aan een inhoudelijke sessie, stel vragen aan een fractie of ga op bezoek bij een spreekuur of kraam!

VOORAF

“IS ER EEN MEESTER IN DE ZAAL?”

Juristennetwerk houdt spreekuur

Stuit je in het partijwerk op juridische problemen? Wil je een idee uitwerken waar rechtskennis voor nodig is? Het juristennetwerk van GroenLinks houdt spreekuur op het congres. Het spreekuur is geopend van 9.15 tot 10.15 uur. Je kunt natuurlijk ook al vóór het congres een vraag voorleggen.

Mail dan aan juristennetwerk@groenlinks.nl.

➔ *Wachtkamer 2* 9:15 – 10:15 uur

KENNISMAKING KANDIDATEN PARTIJBESTUUR

Maak kennis met de kandidaat-partijbestuursleden! In de foyer kun je ze in levende lijve spreken (maar ook veel over ze te weten komen als ze er even niet zijn).

➔ *Foyer* 09:30 – 10:15 uur

Introductie voor nieuwe congresbezoekers

Voor wie voor het eerst een congres bezoekt: wat gebeurt er allemaal op zo'n dag? Kom meer te weten over spreekbonnen, amendementen, moties en het presidium.

➔ *Plenaire zaal* 09:35 – 10:05 uur

IN DE LUNCHPAUZE

DE GROENE ONDERNEMENDE STAAT

met o.a. Bas Eickhout en Liesbeth van Tongeren (externe spreker volgt later)

‘De politiek moet het voortouw nemen met groene investeringen’

➔ *Zandstraalcabine 12:55 – 13:30 uur*

EERLIJK WERK

met Linda Voortman en Gijs van Dijk (FNV).

‘Nieuwe zekerheden voor flexwerkers en zzp’ers’

➔ *Droogcabine 12:55 – 13:30 uur*

ZEGGENSCHAP: HOE DOE JE DAT? WERKEN AAN NIEUWE DEMOCRATIE.

Partijbrede discussie over democratie in de eigen leefomgeving

Hoe krijgen mensen meer te zeggen over hun eigen leefomgeving en wat kun je daarvoor doen? En wat betekent dat voor de opvattingen van GroenLinks over democratie?

Provincies, lokale afdelingen en werkgroepen gaan binnenkort met dit onderwerp aan de slag. Wil je meedoen aan deze discussie en weten hoe je die aantrekkelijk en creatief vorm kunt geven? Kom naar deze workshop van Harmen Binnema en Jojanneke Vanderveen en ervaar in een halfuur een voorproefje!

➔ *Postwagon 2a 12:55 – 13:30 uur*

OP DE KOFFIE BIJ...

De Eerste Kamer

Verantwoording met Tineke Strik, Ruard Ganzevoort, Marijke Vos en Frits Lintmeijer

➔ *Postwagon 2b 12:55 – 13:30 uur*

OP DE KOFFIE BIJ...

Partijbestuur & Toezichtraad

Verantwoording met Marjolein Meijer en Jenneke van Pijpen

➔ *Wachtkamer 1 12:55 – 13:30 uur*

KENNISMAKING KANDIDATEN EGP-DELEGATIE

Maak kennis met de kandidaten voor de EGP-delegatie! In de foyer kun je ze in levende lijve spreken (maar ook veel over ze te weten komen als ze er even niet zijn).

➔ *Foyer 12:55 – 13:30 uur*

GOEDE OPVANG VOOR VLUCHTELINGEN

met Tineke Strik, Judith Sargentini en Eduard Nazarski (Amnesty International)

‘Er moeten snel veilige vluchtroutes komen’

➔ *Zandstraalcabine 13:35 – 14:10 uur*

GESCHIEDENIS EN GEDACHTEGOED VAN GROENLINKS

Jasper Blom (directeur Bureau de Helling)

Leer over de geschiedenis van GroenLinks. Waar staat de partij in de context van de opkomst van groene partijen in West Europa: welke ideologie dragen wij gezamenlijk met onze Belgische, Duitse, Franse, etc. groene vrienden uit? En zijn er gemeenschappelijke lijnen te zien in de ontwikkeling van GroenLinks en de andere groene partijen in West Europa?

➔ *Postwagon 2a 13:35 – 14:10 uur*

OP DE KOFFIE BIJ...

De Tweede Kamer

Verantwoording met Liesbeth van Tongeren, Linda Voortman en Rik Grashoff

➔ *Postwagon 2b 13:35 – 14:10 uur*

OP DE KOFFIE BIJ...

Europese Fractie & delegatie Europese Groene Partij

Verantwoording met Bas Eickhout, Judith Sargentini en Mieke van der Vegt

➔ *Wachtkamer 1 13:35 – 14:10 uur*

VERDER IN DE FOYER

- **BOEKENKRAAM EN WEBWINKEL** (neem eventueel contant geld mee!)
- **BUREAU DE HELLING EN HELLINGPROEF**
- **MEETINGPOINT WERKGROEPEN**

ORDE VAN HET CONGRES

Het congrespresidium heet je hartelijk welkom als deelnemer aan het 35e GroenLinks-congres op 23 april 2016. Hieronder vind je de spelregels die tijdens het congres gelden. Deze vloeien voort uit bepalingen in de Statuten en het Huishoudelijk Reglement van GroenLinks. Lees deze regels goed door, vooral als dit je eerste congresbezoek is. Zo begrijp je beter wat er op 23 april allemaal gebeurt.

A. LEIDING VAN HET CONGRES

De leiding van het congres is in handen van de congresvoorzitter. Deze loodst ons door de agenda, en spreekt uit welke besluiten het congres neemt.

Het congrespresidium is verantwoordelijk voor een ordelijk verloop van het congres. Als je bij een agendapunt wilt spreken, moet je je altijd eerst bij ons melden. Ook kun je bij het congrespresidium terecht met vragen, opmerkingen of klachten over de gang van zaken in de zaal. Je vindt het congrespresidium aan de organisatietafel, voorin de plenaire zaal aan de rechterkant.

B. ORDEVOORSTELLEN

Als congresdeelnemer kun je ordevoorstellen doen als je een wijziging wilt aanbrengen in de voorgestelde vergaderorde. Doe dit bij voorkeur per e-mail, ruim voor aanvang van het congres. Je kunt voorstellen mailen naar congrespresidium@groenlinks.nl. Ook tijdens het congres kun je nog een ordevoorstel indienen; wend je daarvoor tot de organisatietafel.

Het congrespresidium beslist of een ordevoorstel wel of niet in stemming wordt gebracht. Voorstellen die in strijd zijn met de wet, de statuten en/of het huishoudelijk reglement, voorstellen die beogen een eerdere stemming over te doen of die agendapunten willen afvoeren wegens vermeend onvoldoende voorbereidingsmogelijkheden, worden niet toegelaten.

Over toelaatbare ordevoorstellen stemt het congres onmiddellijk, tenzij op dat moment al een stemming gaande is.

C. SPREKEN OP HET CONGRES

Bij de meeste agendapunten hebben congresdeelnemers spreekrecht. Voor uitoefening van het spreekrecht gelden de volgende regels.

Tijdig aanmelden

Uiterlijk een half uur voordat het agendapunt wordt behandeld, moet je je als spreker aanmelden door inschrijving op de sprekerslijst. Ga hiervoor naar de organisatietafel. Kort voordat een inschrijftermijn sluit, wordt dit ook op het scherm in de zaal geprojecteerd. Wie zich te laat meldt, kan niet spreken.

- ➔ Let op: De inschrijving voor de eerste agendapunten sluit al vóór de opening van het congres! De zaal is vanaf 9.30 uur open.

Spreektijd

Het congrespresidium beslist hoeveel spreektijd elke spreker krijgt. Hierbij houden we rekening met de totaal beschikbare tijd per agendapunt en het aantal sprekers. Aangezien er geen amendementen zijn ingediend, zijn spreekbonnen niet nodig. Vooraf hoor je van ons hoeveel spreektijd je hebt. Als je aan de beurt bent, roept de congresvoorzitter je op. De voorzitter herhaalt ook je spreektijd; je resterende spreektijd wordt tijdens het spreken geprojecteerd. Door de volle agenda zal de spreektijd bij elk onderwerp heel kort (vaak minder dan een minuut) zijn. Bereid dus geen toespraak voor, maar beperk je tot de allerbelangrijkste punten.

Tweede ronde

Als de voorzitter daartoe aanleiding ziet, kan deze sprekers de gelegenheid geven om nogmaals te spreken. In dat geval moeten sprekers zich opnieuw melden bij de organisatietafel. In de tweede ronde kunnen zich geen nieuwe sprekers melden.

Stellen van vragen over verantwoordingen

Tot de congresstukken behoren verantwoordingen van de fracties van de Tweede Kamer, Eerste Kamer en de EU-delegatie alsmede van het Partijbestuur, de Toezichtraad en de EGP-delegatie. Elke congresdeelnemer mag hierover vragen stellen. Dit kan in de (extra lange) pauze. Je hoeft je hier niet van tevoren voor aan te melden. Na de pauze worden de verantwoordingen slechts vastgesteld. Dan is er alleen gelegenheid tot het stellen van vragen als je

er écht niet bent uitgekomen met het desbetreffende gremium. Zulks ter beoordeling van het presidium.

Spreekbonnen

Stemmingen over zaken zoals moties vinden plaats door middel van het opsteken van een stemkaart. Besluiten worden genomen bij gewone meerderheid van de uitgebrachte stemmen, tenzij de Statuten of het Huishoudelijk Reglement anders vereisen (bijvoorbeeld bij de wijzigingen van de Statuten waarvoor een tweederde meerderheid vereist is). Onthoudingen tellen niet mee in de uitslag. Als het opsteken van de stemkaarten geen duidelijk beeld geeft, of als het congres de telling betwist (roep direct en duidelijk 'stemkastjes!'), gebruiken we de elektronische stemkastjes.

Stemmen met stemkastjes (hoofdelijke stemming)

Hoofdelijke stemmingen en stemmingen over personen vinden plaats met behulp van stemkastjes. Tijdens het congres wordt uitgelegd hoe de stemkastjes precies werken. Iedere stemgerechtigde congresdeelnemer ontvangt een stemkastjeskaart. In de foyer kun je die omwisselen voor een stemkastje, dat je de hele dag bij je mag houden. Denk er aan bij het weggaan het stemkastje weer in te leveren!

Vaststelling van uitslagen en herstemming

Het stembureau stelt de uitslagen van stemmingen vast, en de congresvoorzitter deelt deze mee aan het congres. De door de congresvoorzitter uitgesproken uitslag is beslissend, tenzij de juistheid van dat oordeel onmiddellijk wordt betwist en een congresdeelnemer om herstemming vraagt door te roepen: "herstemming alsjeblieft". De herstemming vindt eventueel plaats met behulp van stemkastjes.

ACTUELE MOTIES

Tot 12.15 uur kunnen actuele moties schriftelijk en voldoende ondertekend bij het congrespresidium (organisatietafel) worden ingediend. Actuele moties worden alleen in behandeling genomen als zij gaan over onderwerpen die pas kort vóór het congres als eventueel te behandelen onderwerpen bekend zijn geworden. Bovendien moet het spoedeisend zijn en wordt het alleen in behandeling genomen als het geen uitstel kan lijden.

➔ Zie ook groenlinks.nl/congres voor meer informatie.

WIJZIGING STATUTEN EN HUISHOUDELIJK REGLEMENT

Het partijbestuur heeft een aantal voorstellen gedaan voor het wijzigen van de statuten en het huishoudelijk reglement. Deze voorstellen staan in de congreskrant. Er zijn geen amendementen op deze voorstellen ingediend. Omdat het vaststellen van een tweederde meerderheid lastig is wordt er bij de wijzigingen van de statuten met de stemkastjes gestemd.

VERKIEZING PARTIJBESTUUR

- a. Dit congres kiest een nieuwe voorzitter van het Partijbestuur en nieuwe partijbestuursleden op de posten Publiciteit en campagnes, Internationaal secretaris, Externe partijontwikkeling en Personeel en organisatie. De verkiezing van de nieuwe leden van het Partijbestuur begint met een ronde waarin vragen over de procedure aan de Kandidatencommissie gesteld kunnen worden. Wie een vraag aan de Kandidatencommissie wil stellen, moet zich minstens een half uur voor aanvang van dit agendapunt bij de organisatietafel melden. Namens de Kandidatencommissie reageert de voorzitter van de commissie. Het is niet toegestaan om vragen over specifieke kandidaten te stellen.
- b. In het advies van de Kandidatencommissie in deze congreskrant staat bij alle kandidaten aangegeven voor welke portefeuille zij beschikbaar zijn. Er zijn twee kandidaten voor elke functie.
- c. De stemmingen voor de verkiezing van het partijbestuur worden voorafgegaan door interviews met de kandidaten. De kandidaat-voorzitter(s) zal/zullen ook een korte speech houden. Na de interviews volgen de stemmingen.
- d. De leden van het partijbestuur worden per post verkozen. Wanneer er twee kandidaten voor de functie beschikbaar zijn, brengen de leden op het congres hun stem uit op de kandidaat van hun voorkeur, of zij kunnen aangeven dat zij geen van de kandidaten steunen. Blanco stemmen zijn niet toegestaan en onthoudingen tellen niet mee voor de uitslag. Als bij een stemming geen van de kandidaten een absolute meerderheid van de stemmen halen, vindt herstemming plaats.
- e. Als bij een stemming geen van de kandidaten een absolute meerderheid van de stemmen haalt, vindt herstemming plaats tussen de twee kandidaten

met het hoogste aantal stemmen. Indien beide kandidaten elk 50% van de stemmen halen, beslist het lot. Als het aantal stemmen dat wordt uitgebracht tegen beide kandidaten meer dan 50% is, zijn zij afgewezen en blijft de vacature onvervuld.

- f. Is voor een functie maar één kandidaat beschikbaar, dan wordt deze per acclamatie benoemd. Als echter minimaal één lid vraagt om een stemming, wordt er gestemd. De kandidaat is verkozen als het aantal stemmen voor de kandidaat groter is dan het aantal stemmen tegen.

VERKIEZING LIJSTTREKKER TWEDE KAMERVERKIEZINGEN

Er is één kandidaat voor de positie van lijsttrekker voor de Tweede Kamerverkiezingen. De dagvoorzitter zal eerst vragen of de kandidaat per acclamatie kan worden gekozen. Indien er minimaal één lid is dat een stemming wenst, zal er worden gestemd door middel van stemkastjes.

VERKIEZING LEDEN EGP-COUNCIL EN EGP-CONGRESS

De omvang van de toekomstige delegatie is afhankelijk van ons verkiezingsresultaat in 2017. De EGP delegatie naar de Council bestaat uit minimaal 2 en naar verwachting maximaal 4 leden. De Internationaal Secretaris van het partijbestuur is hiervan per definitie het hoofd. Dat betekent dat er 1 – 3 extra leden voor de delegatie te verkiezen zijn. Op dit congres worden drie leden verkozen. Om vacant komende plekken in voldoende mate te kunnen opvullen worden er aanvullend nog 4 reserveleden gekozen.

Het partijbestuur doet een voordracht op volgorde van die kandidaten die zij het meest geschikt achten.

Stemming voor de eerste drie plaatsen voor de EGP-council:

Met de kandidaten zal een kort interview worden gehouden. Hierna volgt een stemming per plek op de lijst. Een kandidaat is gekozen voor een plek op de lijst wanneer hij of zij meer dan 50% van de stemmen heeft gehaald. Als geen van de kandidaten 50% van de stemmen heeft gehaald, vindt herstemming plaats tussen de twee kandidaten met de meeste stemmen. Er wordt gestemd met stemkastjes.

Stemming voor de plaatsen vier tot zeven voor de EGP-council:

Hiervoor komen de kandidaten niet opnieuw op het podium. Er wordt gestemd door middel van een blokstemming. Bij een blokstemming kiezen de leden, in willekeurige volgorde, de vier kandidaten die zij voor plaats vier tot zeven wensen. De kandidaten worden geplaatst op de lijst op volgorde van het aantal stemmen dat ze hebben gekregen.

Stemming voor het EGP-congress:

Alle leden en reserveleden van de EGP delegatie naar de Council maken ook deel uit van de EGP delegatie naar het Congress. Daarmee zijn reeds 8 plekken vergeven. Het congres kiest nog 6 aanvullende leden voor de delegatie naar het Congress.

Het congres stemt hiervoor over een voordracht bestaande uit de drie overgebleven kandidaten voor de Council en de drie aanvullende kandidaten voor het Congress.

VOORSTEL BENOEMING NIEUWE LEDEN CONGRESPRESIDIUM 2016-2019

TERMIJN CONGRESPRESIDIUM

Het congrespresidium bestaat uit tenminste vijf en ten hoogste negen leden die door het congres worden benoemd. Het huidige presidium bestaat uit: Lolke Boonstra, Jaap van der Heijden, Gijs van der Kroef, Belinda van Meerkerk, Mickie van de Loo, Niels Smit en Wouter Witteveen.

HERBENOEMINGEN

Leden van het congrespresidium kunnen worden benoemd voor 3 jaar.

Herbenoeming is aan de orde voor de leden Jaap van der Heijden en Belinda van Meerkerk.

NIEUWE KANDIDATEN

Voor het invullen van de twee vacatures heeft de selectiecommissie (bestaande uit één lid van het Partijbestuur en één lid van het congrespresidium) gesprekken gevoerd met verschillende kandidaten. Hierbij is met name gekeken naar de organisatorische kwaliteiten van de kandidaten evenals procedurele vaardigheden, creativiteit, het functioneren binnen de groep en probleemoplossend vermogen. De selectiecommissie heeft twee zeer geschikte kandidaten voor de vacatures gevonden. De selectiecommissie heeft het vertrouwen dat de kandidaten de functie goed kunnen en zullen vervullen.

VOORSTEL

Het Partijbestuur stelt het congres, bijeen op 23 april 2016, voor Dilek Odabasi-Seker en Max Tollenaar als nieuwe leden van het congrespresidium te benoemen, alsmede Jaap van der Heijden en Belinda van Meerkerk, te herbenoemen voor een nieuwe termijn tot 2019.

TOELICHTING KANDIDATEN (IN ALFABETISCHE VOLGORDE)

(NB: toelichting alleen voor nieuwe kandidaten, niet voor herbenoemingen)

DILEK ODABASI-SEKER (44 JAAR, WAALWIJK)

Vanaf 2010 ben ik raadslid in Waalwijk namens de lokale partij GroenLinksaf. Bij de Provinciale Statenverkiezingen in 2015 was ik de vierde kandidaat voor GroenLinks. We hebben 3 zetels gehaald.

Sinds kort ben ik toegetreden tot het bestuur van het Kleurrijk Platform en ik ben een van de initiatiefnemers van het netwerk GroenLinks Divers.

Ik werk bij een internationale verzekeraar als accountmanager. Ik ben getrouwd en heb twee zonen. Het congres heeft voor mij een heel grote betekenis. Het is de bijeenkomst waarbij het gevoel van saamhorigheid de top bereikt. En ik wil daar graag mijn bijdrage leveren.

MAX TOLLENAAR (24 JAAR, ROERMOND)

Graag wil ik met mijn enthousiasme en ervaring een positieve bijdrage leveren aan de congressen van GroenLinks. Al jaren ben ik op verschillende manieren actief binnen GroenLinks. Eerst als landelijk bestuurslid van DWARS, tegenwoordig als gemeenteraadslid in Roermond. Als actief lid van GroenLinks voel me thuis bij de partij en kom ik graag naar bijeenkomsten. Deze activiteiten organiseren zichzelf echter niet. Graag wil ik mijn bijdrage leveren aan de organisatie van één van de belangrijkste partijactiviteiten: het congres. Ik hoop op jullie steun!

FINANCIËN: VOORSTEL GOEDKEURING JAAR- REKENING GROENLINKS 2014

TOELICHTING

Volgens de wet en de statuten van GroenLinks dienen jaarrekeningen van de vereniging GroenLinks door het congres te worden goedgekeurd.

Op dit congres ligt daarom de jaarrekening van 2014 ter goedkeuring voor.

- ➔ *NB: de jaarrekening van 2015 wordt in juni 2016 goedgekeurd door de Toezichtraad en door het daarop volgende congres definitief goedgekeurd.*

VOORSTEL

Het Partijbestuur verzoekt het Congres van GroenLinks, op 23 april 2016 bijeen, om definitieve goedkeuring van de jaarrekening van 2014.

Indien u deze jaarrekening wilt inzien kunt u deze vinden op de website: groenlinks.nl/congres.

De Toezichtraad heeft deze jaarrekening van 2014 in juni 2015 goedgekeurd.

WIJZIGINGSVOORSTELLEN STATUTEN EN HUISHOU- DELIJK REGLEMENT

INLEIDING

In februari 2015 zijn nieuwe statuten en een nieuw huishoudelijk reglement voor GroenLinks door het Congres vastgesteld. Bij compleet nieuwe regelingen bestaat het risico dat bepaalde regelingen minder handig uitpakken dan voorzien. Dat is in de praktijk ook gebleken. Het Partijbestuur stelt daarom nu over een klein aantal zaken een wijziging van de Statuten en het Huishoudelijk Reglement voor, zodat zaken waar we in de praktijk tegenop lopen snel beter geregeld kunnen worden. Na 2016 volgt een evaluatie van alle nieuwe bepalingen.

Het gaat om de volgende voorstellen:

- **voorstel 1: uitbreiding aantal leden Interne Kandidatencommissie**
- **voorstel 2: uitbreiding aantal leden Commissie voor geschil en beroep**
- **voorstel 3: invoering rooster van aftreden Toezichtraad**
- **voorstel 4: afschaffen statutaire functie 'secretaris'**
- **voorstel 5a & 5b: bepaling over benoeming interim-bestuursleden in het Partijbestuur bij tussentijdse vacatures**
 - ➔ *NB: voorstel 5a heeft betrekking op de statuten, voorstel 5b op de reglementen*

AMENDEMENTEN

De onderstaande voorstellen tot wijziging van Statuten en Huishoudelijk Reglement zijn tijdig gepubliceerd, met de mogelijkheid om amendementen in te dienen. Er zijn geen amendementen op de voorstellen ingediend.

LEESWIJZER

In het onderstaande voorstel staan de huidige artikelen van Statuten en HR waarop de voorgestelde wijzigingen betrekking hebben in kaders weergegeven. De voorstellen tot wijziging die op dat artikel betrekking hebben, volgen daaronder.

➔ **Let op: dit betekent dus dat er onder één kader meerdere voorstellen kunnen staan!**

VOORSTELLEN

HR Huidig Artikel 19.

Verkiezing van de Toezichtraad, de Referendumcommissie, de Commissie voor geschil en beroep, de Interne Kandidatencommissie en het Congrespresidium

1. De hier genoemde organen hebben de volgende grootte:
 - Toezichtraad: 5–7 leden
 - Commissie voor geschil en beroep: 5 leden
 - Referendumcommissie: 3 leden
 - Congrespresidium: 5–9 leden
 - Interne Kandidatencommissie: 5 leden
2. De leden van deze organen worden voor drie jaar gekozen.
3. Het Partijbestuur benoemt uit zijn midden één persoon, die als adviserend lid aan het Congrespresidium wordt toegevoegd.

VOORSTEL 1. UITBREIDING INTERNE KANDIDATEN-COMMISSIE

Inhoud

Het aantal leden van de Interne Kandidatencommissie wordt gewijzigd van '5' naar '5–9' leden.

Huidig artikel

Zie hierboven HR artikel 19 lid 1.

Nieuw artikel

Nieuw HR Artikel 19.1 Verkiezing van de Toezichtraad, de Referendumcommissie, de Commissie voor geschil en beroep, de Interne Kandidatencommissie en het Congrespresidium

1. De hier genoemde organen hebben de volgende grootte:
 - Toezichtraad: 5–7 leden
 - Commissie voor geschil en beroep: 5 leden
 - Referendumcommissie: 3 leden
 - Congrespresidium: 5–9 leden
 - Interne Kandidatencommissie: 5–9 leden

Toelichting

De kandidatencommissie Intern (voor selectie van leden Partijbestuur en Toezichtraad) bestaat conform

de reglementen uit vijf leden. Dit is in de praktijk te weinig. Voorstel is om in de reglementen op te nemen dat de commissie een omvang kent van 5 – 9 leden. Negen leden is voor landelijke kandidatencommissies gebruikelijk.

VOORSTEL 2. UITBREIDING COMMISSIE VOOR GESCHIL EN BEROEP

Inhoud

Het aantal leden van de Commissie van geschil en beroep wordt gewijzigd van '5' naar '5–9' leden.

Huidig artikel

Zie hierboven HR artikel 19 lid 1.

Nieuw artikel

Nieuw HR Artikel 19.1 Verkiezing van de Toezichtraad, de Referendumcommissie, de Commissie voor geschil en beroep, de Interne Kandidatencommissie en het Congrespresidium

1. De hier genoemde organen hebben de volgende grootte:
 - Toezichtraad: 5–7 leden
 - Commissie voor geschil en beroep: 5–9 leden
 - Referendumcommissie: 3 leden
 - Congrespresidium: 5–9 leden
 - Interne Kandidatencommissie: 5 leden

Toelichting

De Commissie Geschil en Beroep bestaat conform de reglementen uit vijf leden. In de huidige praktijk is de Commissie ook het 'loket' voor alle lokale integriteitsvraagstukken. In de periode voor de lokale verkiezingen zou dat wel eens kunnen betekenen dat er voor deze commissie te veel werk is. Voorstel is om daarom in de reglementen op te nemen dat de commissie een omvang kent van 5 – 9 leden.

VOORSTEL 3. INVOERING ROOSTER VAN AFTREDEN VOOR DE TOEZICHTRAAD

Inhoud

Er wordt een bepaling toegevoegd waarmee wordt geregeld dat de Toezichtraad volgens een rooster van aftreden wordt gekozen, in plaats van dat alle leden tegelijkertijd om de drie jaar verkozen worden.

Huidig artikel

Zie hierboven HR artikel 19 lid 2.

Nieuw artikel

Nieuw HR artikel 19.2 Verkiezing van de Toezichtraad, de Referendumcommissie, de Commissie voor geschil en beroep, de Interne Kandidatencommissie en het Congrespresidium

2. De leden van deze organen worden voor drie jaar gekozen. **De leden van de Toezichtraad worden gekozen volgens een rooster van aftreden.**

Toelichting

Het Partijbestuur rouleert in zijn samenstelling volgens een rooster van aftreden, om redenen van continuïteit. De Toezichtraad kent dit rooster niet, zij treden om de drie jaar allen af (of stellen zich opnieuw verkiesbaar, maar er is in ieder geval een hervervkiezing van de gehele raad). Bij de Toezichtraad is er echter eenzelfde urgentie van continuïteit. Voorstel is om een rooster van aftreden volgens de dakpanconstructie voor te stellen op het congres van het voorjaar van 2016, vóór de nieuwe Toezichtraad op het daaropvolgende congres zal worden gekozen.

Huidig ST Artikel 15.

Samenstelling van het Partijbestuur

1. De leden van het Partijbestuur worden gekozen door het congres. Voorzitter, secretaris en penningmeester worden in functie gekozen. De omvang van het Partijbestuur en de kandidaatstelling en verkiezing van de leden van het Partijbestuur worden geregeld in het huishoudelijk reglement.
2. In het huishoudelijk reglement kan worden bepaald dat de partijvoorzitter wordt gekozen bij referendum.
3. Een lid van het Partijbestuur mag geen familie zijn van een ander lid van het Partijbestuur. Onder familie wordt in dit verband verstaan: bloed- en aanverwanten tot en met de vierde graad, waarbij samenwoning wordt gezien als een huwelijk.
4. Een lid van het Partijbestuur kan worden geschorst door het congres en de Toezichtraad, en kan worden ontslagen door het congres.
5. Een lid van het Partijbestuur die een misdrijf pleegt of van wie blijkt dat hij korter dan vier jaar geleden een misdrijf heeft gepleegd, treedt onmiddellijk af.

VOORSTEL 4. AFSCHAFFEN FUNCTIE SECRETARIS

Inhoud

De functie van 'secretaris' wordt geschrapt.

Huidig artikel

Zie hierboven ST artikel 15 lid 1.

Nieuw artikel

Nieuw ST Artikel 15.1 Samenstelling van het Partijbestuur

1. De leden van het Partijbestuur worden gekozen door het congres. **Voorzitter en penningmeester** worden in functie gekozen. De omvang van het Partijbestuur en de kandidaatstelling en verkiezing van de leden van het Partijbestuur worden geregeld in het huishoudelijk reglement.

Toelichting

In onze statuten staat de secretaris vermeld als eigen functie in het bestuur. De functie van secretaris is in de praktijk een lege letter, er is geen taak of status aan verbonden. We stellen daarom voor om deze functie in de statuten te schrappen. Dit is wettelijk toegestaan.

VOORSTEL 5A. NIEUWE BEPALING IN DE STATUTEN OVER BENOEMING PARTIJBESTUURSLEDEN BIJ TUSSENTIJDSE VACATURES

➔ *NB ter toelichting: voorstel 5a en 5b gaan beide over een nieuwe regeling voor de benoeming van interim bestuursleden bij tussentijdse vacatures. Voorstel 5a heeft betrekking op de statuten (mogelijkheid om interim bestuursleden te benoemen), voorstel 5b op het huishoudelijk reglement (wijze van selectie en benoeming interim bestuursleden).*

Inhoud

Er wordt een extra lid 2 toegevoegd aan artikel 15 waarin de benoeming van interim bestuursleden wordt geregeld. Om artikel 15 consistent te houden worden oud lid 1 en 2 redactioneel gewijzigd in nieuw lid 1 en 3: een deel van lid 1 gaat naar lid 3, lid 3 wordt tekstueel aangepast

➔ *NB: inhoudelijk wijzigen lid 1 en 3 niet*

Huidig artikel

Zie hierboven ST artikel 15 lid 1 en 2.

Nieuw artikel

Nieuw ST Artikel 15 lid 1 t/m. 3. Samenstelling van het Partijbestuur

1. De leden van het Partijbestuur worden gekozen door het congres. Voorzitter en penningmeester worden in functie gekozen.

2. Als een lid van het Partijbestuur tussentijds aftreedt, kan het Partijbestuur de leden van de Toezichtraad opdracht geven ter vervanging van dat bestuurslid een interim bestuurslid te benoemen. Een op deze manier benoemd interim bestuurslid treedt af op het eerstvolgende congres. De meerderheid van het Partijbestuur dient evenwel te allen tijde te bestaan uit bestuursleden die zijn benoemd door het congres dan wel bij een referendum zoals bedoeld in lid 3.

3. De omvang van het Partijbestuur en de kandidaatstelling en verkiezing van de leden van het Partijbestuur worden geregeld in het huishoudelijk reglement. Daarbij kan worden bepaald dat de partijvoorzitter wordt gekozen bij referendum.

Toelichting

De huidige reglementen voorzien niet in een regeling waarin bij tussentijdse vacatures interim-bestuursleden kunnen worden benoemd. Dat betekent dat op het eerstvolgende congres moet worden gewacht. Dat is in de praktijk onpraktisch, omdat de taken van het Partijbestuur dan door minder mensen kunnen worden uitgevoerd. Met deze voorstellen wordt dit probleem verholpen.

In de nieuwe regeling

- kunnen interim bestuursleden op verzoek van het Partijbestuur worden benoemd door de leden van de Toezichtraad;
- verloopt de procedure voor kandidaatstelling en benoeming van interim bestuursleden verder zoveel mogelijk hetzelfde als bij gewone bestuursleden;
- vormen de interim bestuursleden geen meerderheid in het Partijbestuur conform het Nederlandse verenigingsrecht in deze;
- is het aldus benoemde interim bestuurslid niet langer in functie dan nodig en treedt hij/zij dus op het eerstvolgende congres af;
- wordt voorafgaand aan dit congres de vacature conform de normale kandidaatstellingsprocedure opengesteld, uiteraard kan ook het interim bestuurslid zich opnieuw kandideren indien hij/zij dit wenst.

Huidig HR Artikel 22.

Kandidaatstelling voor vacante functies in het Partijbestuur

1. Ieder lid kan worden voorgedragen voor het Partijbestuur door tenminste 15 leden.
2. De Interne Kandidatencommissie beoordeelt de kandidaten aan de hand van het integriteitsprotocol. Is zij van oordeel dat problemen rond de integriteit van een kandidaat een ernstig risico vormen, dan laat zij die kandidaat niet toe tot de stemming op het congres. De kandidaat kan dat oordeel ter toetsing voorleggen aan de Commissie voor geschil en beroep. De Commissie voor geschil en beroep kan bepalen dat de kandidaat wordt toegelaten tot de stemming op het congres.
3. Een lid kan voorts worden voorgedragen door de Interne Kandidatencommissie. De commissie draagt geen kandidaten voor als problemen rond haar of zijn integriteit een ernstig risico vormen.
4. De commissie beoordeelt alle kandidaten die tot de stemming zijn toegelaten op hun geschiktheid. Daartoe bevraagt zij de kandidaten zo nodig op hun kennis en vaardigheden, trekt zij zo nodig opgegeven referenties na en wint zij informatie in over de kandidaten.
5. Daarna stelt de commissie een voordracht op, waarin voor elke vacante bestuursfunctie een of meer geschikte kandidaten worden genoemd. Daarbij let de commissie op diversiteit, spreiding over deskundigheid en ervaring, en teamrollen. De commissie stelt de kandidaten vertrouwelijk van haar oordeel op de hoogte. Zij krijgen de gelegenheid zich terug te trekken.
6. Kandidaten kunnen zich kandidaat stellen voor andere vacante bestuursfuncties dan hen zijn toebedeeld in de voordracht. Kandidaten die zich bij de commissie hebben aangemeld, maar niet op de voordracht zijn geplaatst, kunnen zich kandidaat stellen voor een of meer door hen op te geven vacante bestuursfuncties.
7. De commissie maakt bekend wie kandidaat is voor welke functies, met de adviezen.

VOORSTEL 5B. NIEUW ARTIKEL IN HET HUISHOUELIJK REGLEMENT OVER DE WIJZE VAN KANDIDAATSTELLING EN BENOEMING PARTIJBESTUURSLEDEN BIJ TUSSENTIJDSE VACATURES

➔ NB ter toelichting: voorstel 5a en 5b gaan beide over een nieuwe regeling voor de benoeming van interim

bestuursleden bij tussentijdse vacatures. Voorstel 5a heeft betrekking op de statuten (mogelijkheid om interim bestuursleden te benoemen), voorstel 5b op het huishoudelijk reglement (wijze van selectie en benoeming interim bestuursleden).

Inhoud

Er wordt een nieuwe artikel ingevoegd na HR artikel 22 waarin de wijze van selectie en benoeming van interim bestuursleden praktisch wordt geregeld.

Huidig artikel

Zie HR artikel 22.

Nieuw artikel

Nieuw toe te voegen HR Artikel 23. *Tussentijdse benoeming van bestuursleden*

1. Bij tussentijdse benoeming van bestuursleden door de leden van de Toezichtraad is artikel 22 van toepassing. In dat geval moet “de stemming op het congres” worden vervangen door: “de besluitvorming door de leden van de Toezichtraad”.
2. Bij toepassing van artikel 22 lid 7 maakt de commissie alleen aan de leden van de Toezichtraad bekend wie kandidaat is voor welke functies.

Toelichting

Het nieuwe artikel 23 in het Huishoudelijk Reglement regelt praktisch de wijze van selectie en benoeming van interim bestuursleden conform voorstel 5a (zie hierboven). Het is de opzet dat dit zoveel mogelijk gebeurt volgens de regels van de normale kandidaatstelling, met als sluitstuk een benoeming door de Toezichtraad in plaats van het congres/referendum.

VOORSTEL INGANGSDATUM UITBREIDING LEDEN KANDIDATEN-COMMISSIE INTERN

(BIJ AANNAME VAN VOORSTEL 1 WIJZIGING STATUTEN EN HUISHOUDELIJK REGLEMENT)

TOELICHTING

Volgens de *huidige reglementen (artikel 19)* bestaat de Kandidatencommissie Intern uit 5 leden. De huidige Kandidatencommissie bestaat in de praktijk uit 7 leden, zo benoemd door de Toezichtraad, omdat dit direct al te weinig werd geacht: voor het werk dat moet gebeuren en met het oog op ziekte/uitval tussentijds.

Het partijbestuur stelt daarom aan het komende congres een *wijziging van dit artikel 19* van de reglementen voor, om de commissie uit te breiden tot 7–9 leden. Zie hiervoor de voorstellen tot wijziging van Statuten en Huishoudelijk Reglement in deze congreskrant (voorstel 1).

De kandidatencommissie Intern wordt op dit congres voor 3 jaar benoemd. Het partijbestuur wil daarom graag op ditzelfde congres — na de stemming over de reglements-wijziging, indien aangenomen — 7 leden in de kandidatencommissie benoemen. Volgens een strikte lezing van de statuten (m.b.t. de ingangsdatum van deze wijziging, artikel 26.5b) kan dit echter niet.

Gezien de omvang van het werk — en mede op verzoek van de voorzitter van de Kandidatencommissie Intern — wil het partijbestuur aan het congres vragen om ondanks deze statutaire beperking toch 7 leden te benoemen. Op die manier wordt de eerdere beslissing van de Toezichtraad door het congres bevestigd.

VOORSTEL

Het partijbestuur stelt voor om — indien het congres instemt met het voorstel voor de wijziging van Statuten en Huishoudelijk Reglement, **zie voorstel 1 in deze congreskrant** — per direct 7 leden in de Kandidatencommissie Intern te benoemen.

Voor de voordracht Kandidatencommissie Intern, zie verderop in deze congreskrant.

VOORSTEL VOOR (EEN- MALIGE) VERLENGING ZITTINGSTERMIJN I.V.M. ROOSTER VAN AFTREDEN PARTIJBE- STUUR

TOELICHTING

Het Partijbestuur wordt conform de reglementen verkozen volgens een rooster van aftreden: ieder jaar treden twee (of drie) leden van het Partijbestuur af, zodat het gehele bestuur in drie jaar wordt vernieuwd. Dit is belangrijk om de continuïteit van het bestuurlijke werk te waarborgen.

Door onverwachte wisselingen in het bestuur¹ worden op dit congres vijf nieuwe bestuursleden gekozen. Dit zou betekenen dat in 2019 opnieuw vijf leden van het bestuur aftreden.

Het Partijbestuur heeft daarom de wens het rooster van aftreden aan te passen en twee van de vijf bestuursleden in 2020 in plaats van in 2019 te verkiezen. Dit betekent dat deze bestuursleden een termijn van 4 jaar in plaats van 3 jaar zitting hebben. De reglementen bepalen echter dat bestuursleden maximaal 3 jaar zitting hebben. Daarom stelt het Partijbestuur aan het Congres voor om twee leden van het Partijbestuur eenmalig voor 4 jaar te benoemen.

Met het oog op de Europese verkiezingen in mei 2019 stelt het Partijbestuur voor deze verlengde termijn toe te passen op de portefeuilles Internationale Zaken en Publiciteit & Campagnes. Op deze wijze kunnen de verkiezingen vanuit voldoende bestuurlijke ervaring en continuïteit worden voorbereid en uitgevoerd.

Het nieuwe rooster is dan als volgt:

Aftredende bestuursleden per portefeuille:

2016: (regulier) Personeel & Organisatie, Externe Partijontwikkeling, (tussentijds) Voorzitter, Internationale zaken, Publiciteit & Campagnes

2017: –

2018: (regulier) Penningmeester, Interne Partijontwikkeling

2019: (regulier) Voorzitter, Personeel & Organisatie, Externe Partijontwikkeling

2020: (regulier met termijn van 4 jaar) Publiciteit & Campagnes, Internationale Zaken

enzovoorts.

VOORSTEL

Het Partijbestuur stelt voor om de zittingstermijn van twee leden van het Partijbestuur — met portefeuille Internationale Zaken en Publiciteit & Campagnes — eenmalig te verlengen van drie naar vier jaar, zodat er een nieuw rooster van aftreden ontstaat waarin per jaar twee tot drie bestuursleden aftreden.

¹ Toelichting: er zijn in 2015 drie tussentijdse wisselingen in het Partijbestuur geweest, namelijk door het vertrek van Jeroen de Glas (portefeuille Publiciteit & Campagnes, om persoonlijke redenen), Rik Grashoff (voorzitter, nam zitting in de Tweede Kamer na het vertrek van Bram van Ojik) en Marjolein Meijer (Internationale Zaken, werd voorzitter a.i. na het vertrek van Rik Grashoff). Deze posten zijn ad interim vervuld tot het congres van 2016. Gert Jan Kleinpaste is in november 2015 om persoonlijke redenen vervroegd afgetreden, deze vacature is niet ad interim vervuld en staat op dit congres open conform het reguliere rooster van aftreden. Naast deze vier vacatures is er ook voor de portefeuille Externe Partijontwikkeling een vacature op dit congres conform het reguliere rooster van aftreden.

VOORDRACHT KANDIDATEN PARTIJBESTUUR

VOORGESCHIEDENIS

Tijdens het congres van 7 februari 2015 zijn er nieuwe statuten en reglementen aangenomen. Een van de consequenties daarvan was het samenvoegen van de Kandidatencommissie voor het Partijbestuur met de kandidatencommissie voor de Toezichtraad tot de Interne Kandidatencommissie van GroenLinks (verder “de commissie”).

Het congres heeft de samenstelling van deze nieuwe commissie eenmalig opgedragen aan de Toezichtraad voor de periode van één jaar, waarna op het eerstvolgende congres van GroenLinks, 23 april 2016, op voordracht van het Partijbestuur het congres de leden van de commissie in dezelfde of een andere samenstelling benoemt.

De Toezichtraad heeft de commissie voor 2015-2016 samengesteld uit mensen uit de beide oude commissies en nieuwe leden.

TUSSENTIJDSE WISSELINGEN IN HET PARTIJBESTUUR NA HET CONGRES VAN 2015

Door het vertrek van de partijvoorzitter Rik Grashoff naar de Tweede Kamer als gevolg van het vertrek van Bram van Ojik als fractievoorzitter, heeft de Toezichtraad vicevoorzitter Marjolein Meijer (tevens internationaal secretaris) benoemd tot voorzitter ad interim van het Partijbestuur van GroenLinks tot het eerstvolgende congres.

In het Partijbestuur ontstond zo een vacature voor de functie van Internationaal Secretaris.

Door vertrek van Jeroen de Glas om persoonlijke redenen was er tevens een vacature ontstaan voor de functie van het partijbestuurslid met als taak ‘Publiciteit en Campagnes’.

In overleg met de Toezichtraad heeft de commissie voor de zomer van 2015 een oproep gedaan voor beide functies. Na gesprekken met kandidaten is, zoals opgedragen aan de commissie, een gemotiveerde enkelvoudige voordracht gemaakt voor de Toezichtraad.

Als vervolg op deze voordracht van de commissie

heeft de Toezichtraad in augustus Rogier Elshout voor het taakgebied Publiciteit en Campagnes en als Internationaal Secretaris Mieke van de Vegt benoemd. Ook voor hen beiden geldt dat er – als ze deel willen blijven uitmaken van het Partijbestuur voor het eerstvolgende congres – opnieuw moet worden gesolliciteerd.

Daarna is Gert Jan Kleinpaste afgetreden per 1 november 2015. De Toezichtraad heeft besloten, gezien de korte termijn tot het eerstvolgende congres, deze vacature – Personeel & Organisatie – niet tussentijds te vervullen.

Naast de vacatures die in 2015 zijn ontstaan door tussentijdse wisselingen in het Partijbestuur ontstaat er conform het rooster van aftreden van het Partijbestuur ook een reguliere vacature in het Partijbestuur voor verkiezing op het congres van 2016, namelijk die voor Externe Partijontwikkeling. Daarmee staan er in totaal vijf vacatures open voor verkiezing op het congres van 23 april a.s..

VOORBEREIDING CONGRES 2016

De Interne Kandidatencommissie van GroenLinks is direct na de zomer van 2015 gestart met de voorbereidingen voor de vijf vacatures die op het congres van 2016 moeten worden vervuld.

Het betreft de vacatures voor:

- Voorzitter
- Internationaal Secretaris
- Bestuurslid voor Personeel & Organisatie
- Bestuurslid voor Externe Partijontwikkeling
- Bestuurslid voor Publiciteit en Campagnes.

Met de voorzitter van de Toezichtraad is gesproken over de opdracht aan de commissie, het profiel van het Partijbestuur als geheel en de competenties voor de partijbestuursleden individueel.

Gewezen is door de voorzitter van de Toezichtraad op het belang van integriteit van alle voor te dragen kandidaten. De Toezichtraad heeft de opdracht aan de commissie en de profielen voor alle vacatures in het Partijbestuur vastgesteld in zijn vergadering van 24 september 2015.

De commissie heeft als voorbereiding voor de eigen werkzaamheden gesproken met de directeur van het landelijk bureau, samen met de oud-voorzitter van het Partijbestuur. Dat gesprek was bedoeld om scherper te krijgen waar de commissie bij de selectie

voor een nieuwe voorzitter extra op moest letten. Daarnaast is gesproken met de interim-voorzitter van het Partijbestuur over het Partijbestuur als collectief en over de vacatures, behalve die van de voorzitter zelf. De vicevoorzitter van de commissie heeft conform de opdracht gesproken met de fractievoorzitter in de Tweede Kamer. Ook dat gesprek ging over het profiel van de partijvoorzitter en waarop de commissie volgens hem moest letten.

Vervolgens kreeg de hele commissie een training vanuit de GroenLinks Academie. Verschillende methoden van vragen stellen bij gesprekken met kandidaten zijn geoefend. Daarnaast is besproken welke aspecten bewust en onbewust een rol spelen als verschillende mensen naar dezelfde persoon kijken.

De commissie heeft een zaterdag besteed aan een evaluatie van de procedure van de tussentijdse vacatures. Daarnaast zijn afspraken gemaakt over het scouten van nieuwe Partijbestuursleden. De Toezichtraad heeft in de opdracht aangegeven dat voor de functies van Internationaal Secretaris en bestuurslid Publiciteit en Campagnes niet actief gescout hoefde te worden als er zich geen andere kandidaten zouden melden, aangezien hiervoor in de zomer van 2015 via een openbare kandidaatstellingsprocedure al was geworven (zie toelichting hierboven). Dit onder de voorwaarde dat de commissie de kandidatuur van de twee interim-bestuursleden positief beoordeelt met inachtneming van hun functioneren in het huidige bestuur.

Op deze bijeenkomst is tevens gesproken over de wijze van ondersteuning voor de commissie vanuit het landelijk bureau. Ook zijn de vacatureteksten voor de functies vastgesteld voor publicatie op de website van GroenLinks.

KANDIDAATSTELLINGSPERIODE

Op 8 oktober 2015 zijn de vacatures op de website van GroenLinks gezet. Via de nieuwsbrief van GroenLinks, de GL Web update, Facebook, Twitter en LinkedIn is de oproep om te kandideren verder verspreid.

Om kandidaat te zijn werden de volgende documenten gevraagd: een brief met motivatie waarom men in het Partijbestuur wilde komen, een CV, ondersteuningsverklaringen van minimaal 15 leden en een ingevuld

formulier over de integriteit.

De mogelijkheid bestond om jezelf of een ander als potentieel kandidaat bij de commissie te melden. Dat leverde een aantal namen op. Deze mensen zijn benaderd als we meenden dat ze capabel waren, in acht genomen wat we van hen wisten. Een aantal van hen heeft zich vervolgens formeel gekandideerd.

KANDIDATEN

In de periode tot en met 15 november zijn dertien brieven binnengekomen.

De commissie heeft een vergadering besteed aan een bespreking van de binnengekomen kandidaatstellingen. De commissie was onder de indruk van het enthousiasme van alle kandidaten dat uit de brieven naar voren kwam.

De dertien kandidaten zijn als eerste beoordeeld op het profiel voor de specifieke functies zoals beschreven in de opdracht. Zwaar hebben bij de brievenselectie gewogen de (bestuurlijke) ervaring, het netwerk binnen GroenLinks en de kennis en ervaring binnen het taakveld waarnaar hun belangstelling uitging. Daarnaast is er een vergelijking gemaakt tussen de verschillende kandidaten per portefeuille.

Dit heeft er in geresulteerd dat elf mensen zijn uitgenodigd voor een eerste gesprek.

Dat de kandidaten op basis van de brief al zouden worden afgewezen is uitgebreid onderwerp van gesprek geweest in de commissie. Het was geen prettige boodschap die door de vicevoorzitter van de commissie via de telefoon is gebracht en later via de mail is bevestigd. Het leek de commissie daarom goed betrokkenen een gesprek aan te bieden om de criteria waarop de selectie had plaatsgevonden nogmaals, maar nu met meerdere leden van de commissie, mondeling toe te lichten. Tot onze spijt bleken deze kandidaten niet bereid tot dat gesprek.

GESPREKKEN

In de gesprekken met alle elf kandidaten is gesproken over de competenties die aan het functieprofiel verbonden zijn en er is specifiek aandacht geschonken aan de integriteitstoets.

In de gesprekken met de kandidaat voorzitters is daarnaast gesproken over de werkwijze binnen

de partij, de samenwerking met alle drie gekozen fractievoorzitters, het aansturen van het team, de relatie met de directeur van het landelijk bureau, en de visie op de ontwikkeling van de partij en haar plek in het bredere politieke landschap.

Daarna zijn twee personen afgevallen: één persoon heeft zich teruggetrokken, één persoon is niet uitgenodigd voor een tweede gesprek.

Met negen kandidaten is vervolgens een tweede gesprek gevoerd. Van tevoren zijn over de kandidaten referenties ingewonnen zowel bij mensen binnen als buiten GroenLinks.

Het resultaat is dat we – behalve voor Partijbestuurslid Publiciteit en Campagnes – aan het congres twee kandidaten per vacature kunnen voordragen. Het congres kan een keuze maken uit goede kandidaten die uiteraard wel een ander accent binnen de portefeuille leggen.

Dat blijkt uit onze beschrijvingen en zal ook zichtbaar zijn bij hun eigen presentaties op en aan het congres. Het is aan het congres te kiezen welk accent het op dit moment het beste bij de partij vindt passen.

TUSSENTIJD

Tijdens de procedure is zoals in de opdracht geformuleerd regelmatig teruggekoppeld naar de voorzitter van de Toezichtraad, de partijvoorzitter en de fractievoorzitter van de Tweede Kamer over de voortgang van de procedures.

Met de kandidaten voor het voorzitterschap is conform de opdracht door de voorzitter van de commissie een kennismakingsgesprek georganiseerd met de fractievoorzitter van de Tweede Kamer en de directeur van het landelijk bureau en de voorzitter van de Toezichtraad.

DE KANDIDATEN

De volgende mensen dragen wij voor de volgende vacatures:

Voor de vacature voor *Voorzitter* dragen we voor:

Marjolein Meijer en Frans de Wuffel.

Voor de Vacature voor *Internationaal Secretaris*: **Güliz Tomruk-Kisi en Mieke van der Vegt.**

Voor de vacatures van het *bestuurslid Personeel en Organisatie*: **Judith Meijer en Jeroen Postma.**

Voor de vacature van het *bestuurslid Partijontwikkeling – externe relaties*: **Sebastiaan Dinjens en Paulien Gankema.**

Voor de vacature van het *bestuurslid Publiciteit en Campagnes*: **Rogier Elshout.**

Daarnaast heeft **Jan Atze Nicolai** zich gekandideerd. Hij wordt niet door de commissie voorgedragen voor de functie van *voorzitter*, de functie die hij ambieert. Conform de nieuwe reglementen kan Jan Atze Nicolai wel op het congres aan de stemming voor deze functie deelnemen, mits hij voldoende ondersteuning heeft en integer is bevonden. De commissie stelt vast dat Jan Atze Nicolai aan beide eisen voldoet en dus deel kan nemen aan de stemming voor het voorzitterschap op het congres.

TOT SLOT

De commissie wil alle kandidaten en andere mensen die bij deze voordracht een rol hebben gespeeld bedanken voor de open houding in de gesprekken en de positief kritische bijdragen daarbij. GroenLinks mag zich verheugen in een groot aantal vrijwilligers die in de partij hun handen uit de mouwen willen steken. Dat geldt ook voor degenen die het congres uiteindelijk niet kiest. Wij hopen dat ook zij zich zullen blijven inzetten voor GroenLinks.

De commissie zal de procedures en de werkwijze van de commissie zelf evalueren. Die evaluatie zal aan de opdrachtgever, in dit geval de Toezichtraad, worden overhandigd.

De commissie heeft voor de logistieke zaken en advisering ondersteuning gekregen van mensen op het landelijk bureau. Dat heeft op een prettige manier ons werken mogelijk gemaakt.

De Interne Kandidatencommissie van GroenLinks,

Cees van Bockel

Irona Groeneveld, vicevoorzitter

Ruud Grondel

Edwin van Houten

Kitty Roozmond

Huri Sahin

Maria Wiebosch-Steeman, voorzitter

INFORMATIE OVER DE KANDIDATEN VOOR HET PARTIJBESTUUR OP VOLGORDE VAN VACATURE

MARJOLEIN MEIJER (38 jaar, Hilversum)
PORTEFEUILLE: VOORZITTER

Marjolein Meijer is sinds mei 2015 interim-voorzitter van het Partijbestuur, nadat ze sinds 2013 lid van het Partijbestuur was als Internationaal Secretaris. Daarvoor werkte ze als raadsadviseur/strategisch onderzoeker bij de griffie van de gemeente Almere en was ze projectleider externe samenwerking en beleidsonderzoek bij de Rekenkamer Metropool Amsterdam. Ze is in de politieke wetenschappen gepromoveerd op Europese samenwerking. Ze was vicevoorzitter van de afdeling Hilversum.

Marjolein is een doelgerichte voorzitter met een heldere visie op de toekomst van de partij. Scouten, activeren en motiveren van leden en sympathisanten binnen en buiten de partij heeft voor Marjolein prioriteit. Daarnaast moeten er partij brede discussies gevoerd worden over relevante thema's, op de manier zoals bijvoorbeeld rond "Werken in de 21^e eeuw". Onder haar verantwoordelijkheid als interim-voorzitter heeft het bestuur een beleidsplan opgesteld voor een periode van 1 jaar. De kern daarvan vormt de inzet op het realiseren van zetelwinst; eerst bij de Tweede Kamerverkiezingen en daarna bij de gemeenteraadsverkiezingen. Door zetelwinst te realiseren, wordt de positie van GroenLinks versterkt en ontstaat er (financiële) ruimte en gelegenheid om steviger op eerder genoemde speerpunten in te zetten. Wanneer het nieuwe bestuur is aangetreden wordt dit plan uitgebreid tot een meerjarenbeleidsplan.

Marjolein hecht aan een goede samenwerking tussen Partijbestuur, Eerste en Tweede Kamerfractie en delegatie in het Europees Parlement, vanuit een heldere rolverdeling. De politieke verantwoordelijkheid ligt bij de fractie, de voorzitter houdt het partijbelang helder in de gesprekken.

Ze wil als voorzitter stimuleren dat het bestuur teamgericht werkt, professioneel opereert en dat ieder zijn eigen verantwoordelijkheid neemt.

Marjolein is helder in haar analyses en actief luisterend en reagerend in het gesprek. Ze argumenteert graag stevig om zaken helder te krijgen en straalt gezag uit. Marjolein is in staat op overtuigende wijze het bestuur te leiden. Zij motiveert mensen om haar visie en ideeën te ondersteunen en mee te doen om deze te realiseren.

FRANS DE WUFFEL (61 jaar, Den Haag)
PORTEFEUILLE: VOORZITTER

Frans de Wuffel is toezichthouder in de publieke sector en in (interim)bestuurlijke functies. Onder andere bij Jeugdbescherming West, Lucas Onderwijs en recent nog Woonstad Rotterdam en Careyn. Hij is gepromoveerd in de sociale wetenschappen en heeft diverse postdoctorale opleidingen gedaan. Binnen de partij was hij voorzitter van de afdeling Rotterdam en lid van de Kandidatencommissie Partijbestuur in 2012-2013.

Frans wil dat de partij zich inzet voor het versterken van de afdelingen, op het kennen/betrekken van de leden en op het verbreden van de discussies. Hij vindt het belangrijk dat de partij zo is georganiseerd is dat het ook buiten verkiezingstijd een sterke ledenpartij is (en blijft). Ook op de lange termijn moet de partij in zijn visie leden aan zich kunnen binden.

Frans focust met name op de afdelingen als het gaat om het betrekken van mensen bij de partij; daar vind je de leden, daar vind je de netwerken. Lokaal zijn ook de "gamechangers" te vinden. Daar kan je ook het plezier van de partij organiseren en mensen buiten de partij aanspreken.

Frans vindt een heldere scheiding van rollen tussen Eerste en Tweede Kamerfractie en delegatie in het Europees Parlement en Partijbestuur noodzaak. Het Partijbestuur vormt – conform de aanbevelingen van de commissie Van Dijk – het natuurlijk tegenwicht van de politieke fracties.

Daarnaast vindt Frans het cruciaal dat er partijbrede discussies plaatsvinden over onderwerpen die actueel zijn, zoals over vluchtelingen. Daarbij wordt actief in afdelingen via bijvoorbeeld huiskamerbijeenkomsten opgehaald wat er leeft.

Frans ziet het Partijbestuur als een team waarin ieder eigen taken heeft en met inzet en compassie – en plezier – werkt aan en voor de partij.

Frans is een ervaren bestuurder met een duidelijke mening. Hij probeert de standpunten helder te krijgen door de tegenstelling/confrontatie op te zoeken en zet daarna gezamenlijk een strategie uit.

Hij straalt in zijn optreden betrokkenheid en rust uit. Bij complexe situaties is Frans in staat met natuurlijk gezag te handelen en het bestuur op koers te houden.

MIEKE VAN DER VEGT (31 jaar, Utrecht)
PORTEFEUILLE: INTERNATIONAAL SECRETARIS

Mieke werkt als beleidsmedewerker Handhaving en Gegevensuitwisseling bij het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Binnen GroenLinks is Mieke sinds september 2015 interim Internationaal Secretaris. Zij wil graag doorgaan nu zij nog maar net in het Partijbestuur begonnen is. Vanaf 2005 was Mieke actief in DWARS. Ook was zij enige tijd beleidsmedewerker van Kathalijne Buitenweg in het Europees Parlement en voorzitter van de werkgroep Europa van GroenLinks.

Mieke geeft er blijk van beleid te kunnen vertalen naar een 'handjes uit de mouwen aanpak'. Ze wil de belangstelling voor het werk in de Europese Delegatie vergroten, ook bij de leden van GroenLinks. Zij wil dit aanpakken door werkgroepen te betrekken, netwerken te activeren en ledenbijeenkomsten te organiseren, dit alles binnen de door haar ervaren financiële en organisatorische beperkingen. Samenwerking met onze gekozen vertegenwoordigers in de fracties in Europa en Den Haag zal Mieke invullen door vereniging en vertegenwoordiging goed te verbinden. Zij heeft diverse netwerken en contacten in zowel de partij als de Europese Groene Politiek. Zij is thuis in de Europese thema's en kan er professioneel en diplomatiek mee omgaan.

Mieke wil bijdragen aan 'een GroenLinks dat groeit en bloeit' ook op Europees vlak. Als Internationaal Secretaris wil zij de rol van GroenLinks binnen de Europese Groene Partij (EGP) versterken. Zij zal zich daarbij hard maken voor verbetering van de communicatie met de (Nederlandse) achterban. Voor internationale thema's wil Mieke netwerken activeren en werkgroepen actief betrekken. Ze zette zich in voor een 'ja' bij het referendum over het associatieverdrag van de EU met Oekraïne.

Mieke is betrokken, deskundig en heeft een relevant

GroenLinks netwerk. Door haar diplomatieke en professionele optreden kan zij ervoor zorgen dat GroenLinks in de EGP impact heeft.

GÜLİZ TOMRUK-KISI (39 jaar, Deventer)
PORTEFEUILLE: INTERNATIONAAL SECRETARIS

Güliz heeft jaren gewerkt voor Vluchtelingwerk Nederland. In dat werk coördineerde zij op enig moment de werkzaamheden in drie AZC 's. Zij trok succesvolle participatieprojecten voor vrouwen en ouderen uit de vluchtelingengroep.

Binnen GroenLinks was zij negen jaar lid van de gemeenteraad in Deventer. Güliz volgde een mentee project voor vrouwen in de Europese Unie en was een actief campagne voerende kandidaat voor het Europees Parlement bij de verkiezingen in 2014.

Güliz is in staat complexe politieke kwesties hanteerbaar te maken voor het interne debat daarover. Daarbij heeft ze heldere opvattingen en ideeën over de aanpak. Zij is op samenwerking gericht en zal daarbij oog houden voor wat anderen inbrengen en ambiëren. Ze heeft een visie op de wijze waarop sociale media gebruikt kunnen worden en wil daarom voor een verbreding van kennis en betrokkenheid binnen de partij het gebruik ervan stimuleren. Güliz heeft goed zicht op het krachtenveld waarin de Internationaal Secretaris opereert. Zij vindt de rol van en de samenwerking met de werkgroepen op internationaal terrein belangrijk. Zij wil actief de samenwerking met de provinciale GroenLinks-besturen zoeken. Güliz kent landelijke netwerken in onze partij en de lokale politiek. Zij heeft stappen gezet in de Europese Groene politiek.

Güliz is concreet, creatief, aansprekend en weet van aanpakken, gebaseerd op een goede inhoudelijke analyse van het onderwerp en van de politieke werkelijkheid.

JUDITH MEIJER (57 jaar, Amsterdam)
PORTEFEUILLE: PERSONEEL & ORGANISATIE

Judith werkt als directeur bestuurder bij een grote landelijke organisatie in de basis GGZ. Daarvoor was ze directeur bestuurder van de Gezamenlijke Gezondheidscentra in Amsterdam Zuidoost. Daar heeft ze een omvangrijke reorganisatie doorgevoerd

in goede samenwerking met alle belanghebbende partijen. Bovendien was ze landelijk verantwoordelijk voor de cao-onderhandelingen in deze sector. Nu is ze onder meer voorzitter van Cliëntenbelang Amsterdam en lid van de Raad van Toezicht van een organisatie voor maatschappelijke opvang.

Binnen GroenLinks is ze lid geweest van het Amsterdamse Federatiebestuur en is ze een klein jaar actief in het GroenLinks landelijk netwerk zorg.

Judith heeft door haar werkachtergrond en persoonlijke contacten een groot, zoals ze het zelf noemt, *zwart netwerk* en zal zich inzetten voor een betere diversiteit, naar leeftijd en etniciteit, binnen de partij.

Judith heeft veel kennis van, ervaring met en gevoel voor de personeel- en organisatieontwikkelingskant van de functie.

Judith heeft veel aandacht voor de professionalisering van de interne partijorganisatie. Ze wil sympathisanten en leden binden, door aansprekende bijeenkomsten op alle niveaus in de partij en het gebruik van moderne technologieën zoals social media. Ze wil de partijnetwerken en partijbijeenkomsten gebruiken om talent te ontdekken, en verantwoordelijkheden daarvoor in de afdelingen en bij de provinciale besturen beleggen.

Ze wil graag functioneren in een bestuur van teamspelers. Zij is in staat om zowel de contactpersoon voor de directeur te zijn – inzake het personeelsbeleid van het landelijk bureau – als de verantwoordelijke voor de vrijwilligers en de scouting binnen de partij.

Judith is een netwerker die mensen weet te betrekken en te motiveren.

JEROEN POSTMA (33 jaar, Rotterdam)
PORTEFEUILLE: PERSONEEL EN ORGANISATIE

Jeroen werkt als wetenschappelijk onderzoeker en docent bij het Instituut Beleid en Management Gezondheidszorg (onderdeel van de Erasmus Universiteit Rotterdam). Jeroen is gepromoveerd op het gebied van schaalgrootte in de zorg, waaronder zorgfusies, kleinschalige zorg in de wijk en spoedzorg in kleinschalige ziekenhuizen. Hij heeft zijn master behaald op het gebied van Human

Resource Management. Hij is twee jaar werkzaam geweest als personeels- en organisatieadviseur bij een zorginstelling en vijf jaar als extern adviseur voor zorginstellingen en overheden.

Binnen GroenLinks was Jeroen vanaf 2011 bestuurslid communicatie en vicevoorzitter van de afdeling Rotterdam. Sinds 2013 is hij afdelingsvoorzitter. Daar heeft hij de talenten van de leden zichtbaar gemaakt. Hij heeft de leergang 'Zin in GroenLinks' gevolgd en is lid (geweest) van lokale en provinciale programma-, campagne- en functioneringscommissies.

Jeroen wil de vijver waaruit geput wordt voor alle functies binnen GroenLinks vergroten en binnen en buiten de partij zoeken naar mensen en hun talenten ontwikkelen. Hij ziet het vinden, binden en boeien van mensen als een doorlopend proces. Hij vindt de GroenLinks Academie hierbij een belangrijke taak hebben, die doorontwikkeld moet worden en ziet grote kansen om het scoutingbeleid met de afdelingen in het land te versterken. Jeroen vindt het in dat kader van belang om toe te werken naar de gemeenteraadsverkiezingen van 2018.

Als bestuurder is hij in staat om lange termijnplannen te ontwikkelen die 'bottom-up' tot stand komen. Hij heeft oog voor talenten van mensen, ziet wat er al ontwikkeld is door de partij en heeft als bestuurder ideeën hoe het personeels- en organisatiebeleid van GroenLinks verder geprofessionaliseerd kan worden. Als bestuurder zorgt hij voor samenhang, zowel inhoudelijk als als lid van het team. Hij stelt daarbij op het juiste moment kritische vragen.

Jeroen is een strategische bestuurder met een scherp gevoel voor politiek-bestuurlijke verhoudingen.

SEBASTIAN DINJENS (37 jaar, Amsterdam)
PORTEFEUILLE: PARTIJONTWIKKELING – EXTERNE RELATIES

Sebastian werkt als raadgever en manager voor Corion. Hij was eerder onder meer programma-directeur in Vietnam voor het Medisch Comité Nederland-Vietnam en programma-manager voor Free Press Unlimited. Ook was hij beleidsmedewerker bij de gemeente Amsterdam en het Ministerie van Buitenlandse Zaken. Binnen GroenLinks was hij voorzitter van de werkgroep vrede en veiligheid.

Voor Sebastian is netwerken een werkwoord. Hij nodigt uit tot gesprek binnen en buiten de partij. Hij is communicatief vaardig en aarzelt niet zich over zijn ideeën uit te spreken en toont zich tegelijkertijd diplomatiek vaardig. Hij is conceptueel sterk, inhoudelijk betrokken en omgevingsbewust. Sebastian kan met creativiteit en inlevingsvermogen mensen en (partner)organisaties boeien en in beweging krijgen. Daarbij wil hij de mogelijkheden van moderne media benutten. Hij is ervaren en bedreven in het voeren van de dialoog en gaat complexiteit zeker niet uit de weg. In het bestuur wil hij werken aan het opbouwen van een infrastructuur om netwerken op te bouwen en te benutten. Hij zal in het bestuur opkomen voor het belang van externe partijontwikkeling zonder de samenwerking en het algemeen partijbelang uit het oog te verliezen. Sebastian heeft een realistisch beeld van wat haalbaar is en wil daar het maximale uithalen.

Sebastian is creatief en communicatief vaardig. Hij heeft het vermogen om goed te schakelen tussen verschillende niveaus, locaties, onderwerpen en mensen. Hij is een netwerker.

PAULIEN GANKEMA (31 jaar, Amsterdam)
PORTEFEUILLE: PARTIJONTWIKKELING – EXTERNE RELATIES

Paulien werkt als inhoudelijk medewerker Duurzaam Voedsel bij Milieudefensie. In deze functie is zij verantwoordelijk voor de inhoudelijke kant van de Voedselcampagne. Paulien is gepromoveerd op Ecofysiologie van planten.

Binnen GroenLinks is Paulien actief geweest als bestuurslid Amsterdam Oost, en bij de gemeenteraadsverkiezingen in 2014 was zij campagnecoördinator met ongeveer 100 vrijwilligers. Op dit moment ondersteunt zij de GroenLinks-fractie inhoudelijk in de bestuurscommissie Amsterdam Centrum.

Paulien weet op enthousiaste en positieve wijze haar kennis met haar organisatietalent te combineren. Haar werkwijze is eerst onderzoekend en verkennend. Na deze fase gaat zij planmatig en vastberaden met diverse betrokkenen concreet aan de slag. Als bestuurder wil zij haar bestaande groene en linkse netwerk vergroten en binnen GroenLinks als brug naar buiten fungeren. Zij gaat actief op zoek naar groene en 'linkse' organisaties, maar ook (groene) ondernemers

die hun ideeën en waarden met GroenLinks delen. Door haar consciëntieuze werkhouding dwingt zij gezag en respect af. Ze houdt mensen betrokken door inhoudelijke – soms complexe – onderwerpen begrijpelijk en helder uit te leggen en door hen vertrouwen te geven.

Paulien wil als resultaatgerichte bestuurder niet alleen iets bedenken, maar haar plannen voor de portefeuille externe partijontwikkeling ook tot uitvoering brengen. Hierbij kiest zij voor een onderzoekende, resultaat- en mensgerichte benadering.

Door haar enthousiasme en vastberadenheid is Paulien een strategische bestuurder met oog voor relaties én resultaat.

ROGIER ELSHOUT (31 jaar, Rotterdam)
PORTEFEUILLE: PUBLICITEIT & CAMPAGNES

Rogier is sinds 2010 zelfstandig ondernemer als debatleider, presentator en trainer. Daarvoor was hij twee jaar programmaleider bij het Rotterdam European Youth Capital 2009. Hij is een jaar voorlichter geweest van de Tweede Kamerfractie. Hij behaalde zijn Bachelor Bestuurs- en Organisatiewetenschap aan de universiteit van Utrecht en studeerde een jaar Multilateral Diplomacy in Nijmegen. Hij is als vrijwilliger begeleider bij Humanitas en kwartiermaker bij Rena Uganda Foundation. Daarvoor was hij actief bij Stichting Lokale Omroep Rotterdam, jongerenlid in de SER en jongerenvertegenwoordiger Europese zaken bij de Nationale Jeugdraad .

Rogier is sinds september 2015 interim bestuurslid voor Publiciteit & Campagnes. Na deze korte periode wil Rogier graag door. Rogier heeft een heldere zienswijze en prioriteiten op het gebied van zijn portefeuille aan het Partijbestuur gepresenteerd. Deze heeft hij in goede samenwerking met vele andere personen op zowel het landelijk bureau als in de partij ontwikkeld. Rogier wil van GroenLinks een sterkere lerende organisatie maken, zowel landelijk, provinciaal als lokaal. Op die wijze wordt de partij in zijn visie aan de basis sterker.

Rogier is een enthousiaste, creatieve en kritische professional met veel gevoel voor humor en

realiteitszin en vooral daadkracht. Hij heeft een directe stijl van communiceren en kan tegelijk goed luisteren en de verbinding met anderen zoeken.

Rogier heeft de natuurlijke attitude en vaardigheid om te staan voor het realiseren van de eigen verantwoordelijkheden. Tegelijkertijd geeft hij daarbij vorm en inhoud aan het samenspel met anderen. Dit maakt hem tot een uitstekende teamspeler.

MOTIVATIE KANDIDATEN PARTIJBESTUUR

2016-2019

OP VOLGORDE VAN VACATURE.

VOORZITTER

MARJOLEIN MEIJER

Ik ben Marjolein Meijer (38), uit Hilversum. Ik werd in 2013 gekozen als Internationaal Secretaris in het partijbestuur. Daarvoor was ik lokaal actief. Sinds mei 2015 ben ik met trots en plezier jullie interim partijvoorzitter. Met heel mijn hoofd en hart kandideer ik me nu voor het voorzitterschap.

Als partijvoorzitter wil ik zorgen dat GroenLinks de stijgende verwachtingen waar kan maken. Door te investeren in inhoud, in mensen en in zichtbaarheid. Voor mij betekent dat: een open en effectieve debatpartij, goede scouting en opleiding en verdere professionalisering van onze campagnes.

In 2014 trok ik de eerste partijbrede discussie 'Militaire Interventies'. Ik ben trots op de manier waarop we die discussie voerden en op de resultaten. Samen blijven we onze ideeën vernieuwen. Een écht open partij staat bovendien middenin de samenleving en gaat met individuen, organisaties en bewegingen die onze idealen delen het gesprek aan.

Om het beste uit GroenLinks te halen wil ik ons scoutings- en opleidingsbeleid professionaliseren. Diversiteit is daarin cruciaal. Ik sta voor een partij met open blik en inclusieve cultuur. Politiek is mensenwerk: wie zich welkom voelt, zet zich graag in.

De professionalisering van onze campagnes moet doorgaan: in rap tempo volgen verkiezingen

elkaar op. We begonnen dit jaar met campagne-leiderstrainingen en ondersteunen afdelingen in het opzetten van hun campagnestructuur. Onze zichtbaarheid wil ik samen met jullie verder uitbouwen.

Er is nog veel te doen, ik heb er zin in. Ik vraag daarom jullie steun om als partijvoorzitter, met jullie, van GroenLinks een nog sterkere partij te maken!

JAN ATZE NICOLAI

Ik ben Jan Atze Nicolai. Op dit moment zijn mijn 'hoofdfuncties' fractievoorzitter van PAL GroenLinks Leeuwarden én bestuurder van de Stichting voor de Zorgeconomie. Persoonlijke betrokkenheid en compassie is de motivatie voor alles wat

ik doe. Zoeken naar oplossingen. Ik geloof alleen iets als het waar is.

Ik heb een ruime ervaring in politiek en zorg als vrijwilliger, medewerker, manager en bestuurder. En het openbaar bestuur is mij zeer dierbaar. De politiek – het domein van waarden – kan weer een hechte centrale plaats verwerven in onze samenleving.

Mijn passie voor democratie, vereniging én de waarden van GroenLinks zijn voor mij de belangrijkste drijfveren om voorzitter van de vereniging GroenLinks te willen worden. Een politieke vereniging moet altijd blijven uitblinken in gelijkwaardigheid voor iedereen – iedere stem even veel waard – en iedereen die zijn stem verheft wordt gehoord.

Daar wil ik voor blijven staan. Een voorzitter voor de leden, die transparantie en gelijkwaardigheid garandeert, en de onafhankelijkheid van politieke fracties respecteert. Vanuit deze waarden kan ik de voorzitter zijn van GroenLinks.

FRANS DE WUFFEL

Onze partij van onderop versterken

Kunt u zich uw eerste kennismaking met GroenLinks herinneren? Je zult maar onschuldig binnenkomen op een ALV te midden van die bloedserius vergaderende

partijtigers. Vroeg u

zich toen ook niet af: "Jemig, wat doe ik hier?" Die ervaring moeten wij onze ruim 2000 nieuwe leden liefst besparen. Laten we ze welkom heten en leuke dingen met ze gaan doen!

In mijn werk als personeelsdirecteur in het bedrijfsleven en toezichthouder in de publieke sector heb ik ervaring met snel groeiende organisaties. Managers en medewerkers hebben vaak moeite die groei bij te benen. Het gaat niet vanzelf en vergt bestuurlijke aandacht voor talentontwikkeling. Ook GroenLinks gaat groeien – landelijk en lokaal – en om te groeien moet de partij een stabiele basis hebben. Daar wil ik met het bestuur gericht aan werken.

Wil onze partij er blijvend toe doen, dan zal zij ook nog meer de ontmoetingsplek moeten zijn voor Nederlanders die met initiatieven de verduurzaming van economie en maatschappij een impuls willen geven. Juist in tijden van verkiezingen kunnen we de positieve energie die vrijkomt kanaliseren en behouden, en daarmee de partij van onderop verbreden. Hoe help je afdelingen om hun voordeel te doen met de frisse gezichten die aan de slag willen? Als voorzitter wil ik met de afdelingen luisteren naar de nieuwe ideeën die ze binnenbrengen.

INTERNATIONAAL SECRETARIS

MIEKE VAN DER VEGT

Beste GroenLinkser,

De afgelopen maanden mocht ik jullie (interim) Internationaal Secretaris zijn. Dat deed ik met plezier

en voldoening en wil ik graag blijven doen. Ik organiseerde ledenbijeenkomsten over

buitenlandbeleid, zocht leden voor de nieuwe EGP-delegatie en ben er trots op dat de EGP-Council voor het sinds 2002 weer in Nederland gehouden wordt. Verder werkte ik samen met de andere leden van het partijbestuur, met onze volksvertegenwoordigers

en met andere actieve leden aan het verder versterken van onze mooie partij. Het waren drukke maanden, maar de ontmoetingen met jullie geven me veel energie. Samen zetten we kleine stappen in de richting van onze grote idealen, op Europees, nationaal en lokaal niveau.

Voor degenen die mij niet kennen: ik ben Mieke. Inmiddels ben ik alweer twaalf jaar politiek actief, eerst bij DWARS en later bij GroenLinks. Samen met mijn man Gerard woon ik in Utrecht en in de zomer verwachten we ons eerste kindje. Ook speel ik graag dwarsfluit, lees graag boeken en doe aan Bikram yoga.

Met de verkiezingen voor de Tweede Kamer en daarna de Gemeenteraadsverkiezingen in het vooruitzicht beloven het boeiende tijden te worden! Ik wil dolgraag mijn steentje blijven bijdragen aan onze groeiende en bloeiende partij.

Hartelijke groeten,
Mieke van der Vegt

GÜLİZ TOMRUK-KISI

Dit ben ik:
Ik ben een strategisch organisatorisch politiek dier met een creatieve visie. Strijdbaar en een tikkeltje eigenwijs met een grote glimlach.

Daarom wil ik in het partijbestuur:

Europa komt steeds dichterbij, echter de “gewone” burger ziet er geen heil in. Met armoede, stijgende werkloosheid en meest inhumane vluchtelingenstroom sinds de tweede wereldoorlog vind ik het mijn uitdaging om binnen onze partij onze idealen uit te dragen en zodoende betrokkenheid en zichtbaarheid te vergroten.

Wat kan ik:

Door mijn werk als projectmanager en organisator kan ik de juiste mensen op de juiste plekken verbinden waardoor het een succes wordt. Het inzichtelijk maken van de politieke issues, naast de betrokkenheid van de leden te vergroten en mede door mijn bestuurlijke ervaringen weet ik de processen goed te bewaken en tot een goed resultaat te leiden.

Wat wil ik:

Als internationaal secretaris is je aandachtsgebied Europa en Internationaal. Om een visie te hebben heb je input nodig. Daarom wil ik middels sociale media en hedendaagse technologie de leden en werkgroepen meer betrekken bij de politieke meningsvorming en het debat. Dit wil ik doen door o.a. een app te laten ontwikkelen waardoor de toegankelijkheid simpel en makkelijker wordt voor onze leden.

PERSONEEL EN ORGANISATIE

JUDITH MEIJER

Mijn naam is Judith Meijer. Ik stel me graag kandidaat voor het partijbestuur van GroenLinks met als specialisatie Personeel en Organisatie.

De wereld kan rechtvaardiger, beter verdeeld en schoner zijn dan hij nu is: kortom voor veel mensen een betere plek om te leven. Vanuit die overtuiging wil ik niet aan de kant staan en mijn verantwoordelijkheid nemen.

Wat mij na twaalf jaar lidmaatschap juist nu triggert om binnen GroenLinks in actie te komen, is dat het

bestuur kortgeleden als speerpunt heeft gekozen voor scouting en opleiding van politici en vrijwilligers. Er gaat stevig worden geïnvesteerd in leden en sympathisanten. Dat spreekt mij aan, want scouten en opleiden van talenten en het binden van leden en sympathisanten zijn voor mij essentiële pijlers voor een krachtige en toekomstbestendige partij. Scouten en binden zie ik als een permanent proces, op bijeenkomsten en met effectieve inzet van alle moderne communicatiemiddelen. Aan dat proces wil ik graag samen met de afdelingen, de provincies en het bureau verder vorm geven.

Als ik eenmaal in het partijbestuur ben gekozen, zal ik me nadrukkelijk gaan inzetten voor diversiteit – in al haar facetten, maar zeker op het gebied van etniciteit. GroenLinks spreekt veel verschillende mensen aan, die zich graag herkenbaar vertegenwoordigd zien. Een actieve, gerichte scouting draagt daaraan bij.

Ik neem een flinke dosis bestuurlijke ervaring mee, waarbij ik met name deskundig ben op het gebied van personeel en organisatie en ervaring heb met het scouten van talenten. Met mijn inzet wil ik bijdragen aan een stevig GroenLinks.

JEROEN POSTMA

GroenLinks kan en gaat Nederland veranderen. Daar wil ik als bestuurslid Personeel en Organisatie graag een bijdrage aan leveren. Om te beginnen door er alles aan te doen om met een diverse kandidatenlijst vol deskundige mensen de Tweede Kamerverkiezingen van 2017 in te gaan. Mensen

die er klaar voor zijn om onze groene, sociale en vrijzinnige idealen te verwezenlijken.

En natuurlijk zijn we een partij van de toekomst. Na 2017 volgt 2018, met gemeenteraadsverkiezingen, en 2019, met verkiezingen voor de provinciale staten. Ik wil me daarom als bestuurslid vanaf de eerste dag richten op het verder bouwen aan de partij, te beginnen bij de basis in lokale en provinciale afdelingen.

Dat wil ik doen samen met GroenLinkers in de afdelingen en de netwerken van burgers, maatschappelijke organisaties en bedrijven waar we in zitten. Mijn prioriteit is het stimuleren van persoonlijke en professionele groei, bijvoorbeeld door het vernieuwen en openstellen van de GroenLinks Academie voor leden én sympathisanten, het aanbieden van betere ICT, het verder ontwikkelen van P&O-instrumenten en het delen van goede voorbeelden.

Met mijn professionele achtergrond in het ontwikkelen van mensen en organisaties, mijn bevoegdheid en mijn bestuurservaring in een grote afdeling zie ik mezelf als de juiste kandidaat. Ik heb er zin in om al die gedreven GroenLinkers in de politieke arena en op straat te ondersteunen, te inspireren en samen met hen Nederland te veranderen.

PARTIJONTWIKKELING – EXTERNE RELATIES

SEBASTIAN DINJENS

GroenLinks vecht voor een inclusieve, rechtvaardige, en duurzame samenleving die kansen biedt voor iedereen. Dat zijn kernwaarden waar ik me – als lid, als burger en als professional – al jaren voor inzet. Mijn werk in het buitenland op mensenrechten, sociale inclusie en

anti-discriminatie scherpten bij terugkomst mijn blik op ons eigen land. Er is hier nog veel te doen. Ik vind het dan ook een eer te worden voorgedragen voor het Partijbestuur op de portefeuille externe partijontwikkeling.

Het is van groot belang om expertise van buitenaf de partij binnen te halen en in te zetten. Ik heb al ervaring met die praktische rol: in 2009 heb ik de Werkgroep Vrede & Veiligheid opgericht, die zich onder andere boog over het heikele vraagstuk van militaire missies. Ik koos voor een praktische en bescheiden aanpak, waarbij ik expliciet verbinding zocht met mensen uit de vredesbewegingen, defensie

en buitenlandse zaken. Die brede basis zorgde voor een open uitwisseling van ideeën die de inhoud ten goede kwam. Er liggen volop kansen om dezelfde aanpak in te zetten voor andere maatschappelijke behoeftes en bewegingen van onderop. De stijgende sympathie voor GroenLinks is evident. Het is zaak dat electoraal en maatschappelijk te verzilveren. Ik zie met name kansen om onze natuurlijke netwerken met migranten-, duurzaamheids- en vakbondsbewegingen te versterken.

Het zal duidelijk zijn dat deze agenda zelf ook samenwerking vereist. Ik zie er dan ook naar uit om met veel oude en nieuwe vrienden binnen de partij gezamenlijk aan de slag te gaan.

PAULIEN GANKEMA

Beste partijgenoten,
Een nuchter Noordeling met Amsterdamse ambitie, een doener die eerst denkt, dat ben ik, Paulien Gankema, moeder van Julia, en hopelijk straks jullie bestuurslid externe partijontwikkeling.

Mijn visie: op naar een duurzame en

rechtvaardige samenleving. Mijn methode: zachte kracht met een duidelijke richting. Nieuwsgierig zijn naar de ander, uitdagingen zoeken in nieuwe relaties en bedenken hoe organisaties effectiever kunnen zijn.

Mijn achtergrond: campagnecoördinator Amsterdam Oost (2012-2014), voorzitter jongerenorganisatie Milieudefensie (JMA, 2010-2012), inhoudelijk medewerker Milieudefensie (2015-nu), steunfractie Amsterdam Centrum (2015-nu) en doctor in de biologie.

In mijn carrière kom ik in aanraking met mensen van zeer uiteenlopend pluimage: boeren, studenten, ondernemers, activisten, wetenschappers en politici. Deze diversiteit aan contacten zal mij zeker helpen als bestuurslid externe partijontwikkeling. Ik wil in die functie met de leden werken naar een effectief extern netwerk dat GroenLinkse idealen dichterbij brengt. Met elkaar hebben wij zo veel expertise en zo'n breed netwerk. We kunnen en moeten hier nog veel meer

gebruik van maken. Mijn plan hiervoor ligt klaar, ik hoop op jullie vertrouwen om dit uit te mogen voeren.

Opscheppen over mezelf past niet bij mij, dus wilt u meer weten? Lees dan ook de mooie woorden die ik mocht ontvangen van de kandidatencommissie en die van GroenLinkers en anderen (op www.pauliengankema.nl).

Ik hoop op uw stem voor bestuurslid externe partijontwikkeling. Het zal een eer voor mij zijn om u te vertegenwoordigen in het partijbestuur.

Een groene en warme groet,
Paulien

PUBLICITEIT EN CAMPAGNES

ROGIER ELSHOUT

Laat Rogier zijn karwei afmaken

Met veel plezier ben ik in oktober begonnen als interim bestuurslid. We zijn goed op weg met professionaliseren. Maar er valt nog veel te doen. Het is cruciaal dat we allemaal – van Den Haag tot Brussel tot Klazienaveen – een

consistent verhaal, uitstraling en beeld presenteren. Dat wat onze mensen bij Nieuwsuur zeggen wordt ondersteund door enthousiaste mensen die langs de deuren gaan of in de raadszaal spreken. En andersom. Dat sympathisanten die op onze website verleid worden iets te willen doen, enthousiast ontvangen worden in lokale campagneteams en daar een geweldige ervaring hebben. Dat we meer met beeld en waarden communiceren en minder met tekst en plannen. Dat we meer in mensentaal en minder in jargon spreken. Dat we verrassen, liefst een beetje brutaal. Altijd integer, nooit gelikt. Met echte mensen en geen stockphotos. Dat we aansluiten bij de belevingswereld van mensen, zonder ze naar de mond te praten. Het PB heeft als taak om te zorgen dat we dat gezamenlijk ontwikkelen, dat de hele partij er in ondersteund wordt en uiteindelijk het handhaven ervan. Daar wil ik me sterk voor maken.

VOORDRACHT REFERENDUM- COMMISSIE 2016-2019

TOELICHTING

De leden van de Referendumcommissie worden benoemd door het congres op 23 april a.s., conform de nieuwe statuten van GroenLinks van 2015.

De Referendumcommissie bestaat uit drie leden die voor drie jaar worden benoemd, met als taak het organiseren van de landelijke referenda en het vaststellen van de uitslag ervan.

De huidige commissie bestaat uit Nel van Dijk (voorzitter, zitting sinds 2008), Valentijn de Marez Oyens (zitting sinds 2008) en Jurien Korzelius (zitting sinds 2014). Er bestaan geen maximale termijnen meer binnen GroenLinks, ook niet voor de Referendumcommissie. Wel lijkt het de commissie en het partijbestuur zinvol om te streven naar enige vernieuwing binnen de Referendumcommissie, gezien de lengte van de zittingsduur van twee van de leden.

Op dit moment is de Referendumcommissie verantwoordelijk voor een complex proces, namelijk het vormgeven van het instrument waarmee het lijstreferendum voor de komende Tweede Kamerverkiezingen in het najaar van 2016 wordt georganiseerd. De organisatie van dit referendum is nieuw, als gevolg van de vernieuwde statuten en reglementen van GroenLinks in 2015.

Gegeven dit complexe en specialistische proces heeft het Partijbestuur in overleg met de commissie besloten om alle zittende leden nu opnieuw voor te dragen voor de Referendumcommissie. Op deze manier is er voldoende continuïteit en ervaring om dit referendum zorgvuldig voor te bereiden en te organiseren. Met de commissie is afgesproken dat de commissie vervolgens in de komende jaren geleidelijk wordt vernieuwd, via dakpansgewijs aftreden van de zittende leden.

VOORDRACHT

Het Partijbestuur draagt daarom de volgende leden voor herbenoeming in de Referendumcommissie voor:

- Nel van Dijk (voorzitter)
- Jurien Korzelius
- Valentijn de Marez Oyens

TOELICHTING KANDIDATEN (IN ALFABETISCHE VOLGORDE)

NEL VAN DIJK (63 jaar, Almere)

Nel is met pensioen en geeft nu taallessen aan vluchtelingen met een status in Almere. Binnen GroenLinks is zij momenteel, na een lange staat van dienst in allerlei andere functies waaronder als lid van het Europees parlement, voorzitter van de Referendumcommissie.

JURIEN KORZELIUS (36 jaar, Amsterdam)

In het dagelijks leven is Jurien als wetgevingsjurist werkzaam bij de gemeente Amsterdam. Binnen GroenLinks is zij lid van het juristennetwerk, lid van de landelijke commissie voor Geschil en Beroep en lid van de Referendumcommissie.

VALENTIJN DE MAREZ OYENS (49 jaar, Utrecht)

In het dagelijks leven is Valentijn werkzaam als ontwikkelaar van database-applicaties en wiskundeleraar op een middelbare school. Binnen GroenLinks was hij in het verleden actief als lid van het congrespresidium en is hij thans lid van de Referendumcommissie.

VOORDRACHT KANDIDATENCOMMISSIE INTERN 2016-2019

TOELICHTING

GroenLinks kent sinds de wijziging van de statuten en reglementen van 2015 een Kandidatencommissie Intern, die tot taak heeft kandidaten te selecteren voor vacatures in het Partijbestuur en de Toezichtraad. De huidige leden zijn in april 2015 door de Toezichtraad tussentijds benoemd. De formele benoeming dient door het congres plaats te vinden op 23 april a.s. De leden worden voor drie jaar benoemd.

De *huidige commissie* is samengesteld uit leden van zowel de 'oude' Kandidatencommissie Partijbestuur als de 'oude' Kandidatencommissie Toezichtraad, plus aanvulling van een paar nieuwe leden, om zowel continuïteit als vernieuwing te waarborgen. Ook is rekening gehouden met een diverse samenstelling van de commissie en met voldoende kennis van en ervaring met zowel de partij als HR-management. De huidige commissie kent geen reserveleden maar is door de Toezichtraad uitgebreid met twee extra leden (in totaal 7 leden in plaats van de minimaal vereiste 5 leden) gezien de omvang van het werk.

De huidige Kandidatencommissie Intern is divers van samenstelling. De benodigde kennis en competenties zijn aanwezig. De commissie werkt op een prettige manier samen. De commissie is net een jaar in functie. Het Partijbestuur stelt daarom voor om de commissie zo veel mogelijk in de huidige samenstelling te (her) benoemen.

Omdat Ruud Grondel zich wegens andere drukke werkzaamheden niet beschikbaar stelt voor benoeming, wordt één nieuw lid voorgedragen: Bart de Leede. Bart kent de partij goed en maakte deel uit van het interim-Partijbestuur van 2012.

VOORDRACHT

Het Partijbestuur draagt daarom de volgende leden voor benoeming in de Kandidatencommissie Intern voor:

Maria Wiebosch-Steeman, voorzitter
Irona Groeneveld, vice-voorzitter
Cees van Bockel
Edwin van Houten
Bart de Leede
Kitty Roozmond
Huri Sahin

TOELICHTING VOORDRACHT AANTAL LEDEN

Het Partijbestuur stelt aan het congres van 23 april a.s. een wijziging van het Huishoudelijk Reglement voor, voor uitbreiding van de commissie van de minimaal vereiste 5 leden naar 5-9 leden. Dit in verband met de omvang van het werk. Tevens stelt het Partijbestuur via een apart besluit voor deze wijziging per direct in te laten gaan zodat het congres 7 leden in de kandidatencommissie kan benoemen.

Zie de beide voorstellen hierover in deze congreskrant. Deze voorstellen worden voorafgaand aan de benoeming van de Kandidatencommissie Intern behandeld.

Indien het congres akkoord gaat met deze beide voorstellen, kan het congres vervolgens per direct 7 leden in de kandidatencommissie Intern benoemen. Zo niet, dan volgt een stemming over 5 plaatsen in de kandidatencommissie Intern op voordracht van het Partijbestuur. De overige twee kandidaten worden in dat geval op het volgende congres benoemd.

TOELICHTING KANDIDATEN (IN ALFABETISCHE VOLGORDE)

CEES VAN BOCKEL (73 jaar, Culemborg)

Het vakgebied van Cees is 'Personeel & Organisatie'. Daarnaast is hij actief voor Amnesty International en Kerk en Burgerplatform Culemborg en was hij tot voor kort voorzitter van de afdeling Voorst/Twello. Cees is nu lid van de functioneringscommissie van afdeling Culemborg.

IRONA GROENEVELD (50 jaar, Burgum)

Irona werkt als freelancer bij o.a. Zorgbelang en Dierenbescherming. Daarnaast is ze penningmeester van de stichting Fractie-assistentie GrienLinks (t.b.v. de Friese Statenfractie). Ze was tot 2013 fractievoorzitter van GrienLinks in de Provinciale Staten Friesland, in

2013-2014 wethouder op Terschelling en in 2015 campagneleider van de Provinciale Statencampagne.

EDWIN VAN HOUTEN (41 jaar, Utrecht)

Edwin werkt als hoofd gehandicaptenzorg & forensische zorg bij de Inspectie voor de Gezondheidszorg. Binnen GroenLinks was hij voorheen onder meer actief als afdelingsbestuurder en als lid van de Toezichtraad en de Partijraad.

BART DE LEEDE (56 jaar, Schiedam)

Bart is momenteel werkzaam als directeur/bestuurder van het Instituut Maatschappelijk Werk Tilburg. In GroenLinks was Bart gemeenteraadslid en wethouder in Schiedam, lid van het landelijk Partijbestuur, landelijk campagneleider, vicevoorzitter interim-Partijbestuur in 2012-2013 en daarnaast actief in incidentele werkzaamheden (in kandidatencommissies, selectiecommissies, bij bemiddelingen en in trainingen).

KITTY ROOZEMOND (60 jaar, Amsterdam)

Na ruim 20 jaar in (inter)nationale arbeidsverhoudingen te hebben gewerkt, was Kitty een kleine 10 jaar directeur van een koepel van decentrale overheden. Nu is zij bestuurder (vooral van pensioenfondsen), toezichhouder en integriteitsonderzoeker. Voor GroenLinks was zij o.a. voorzitter van de kandidatencommissie Tweede Kamer en schreef ze mee aan een studie over vernieuwing van de sociale zekerheid. Momenteel zet ze zich actief in voor GroenLinks Amsterdam in campagnetijd.

HURI SAHIN (41 jaar, Zoetermeer)

In het dagelijks leven werkt Huri als projectleider bij ProDemos – Huis voor democratie en rechtsstaat. Ze stimuleert mensen om politiek actief te worden en ondersteunt o.a. de professionalisering van lokale politici. Daarnaast is ze fractievoorzitter voor GroenLinks in de provincie Zuid-Holland.

MARIA WIEBOSCH-STEEMAN (66 jaar, Hardinxveld-Giessendam)

Maria is momenteel ZZP'er (o.a. Ambassadeur voor het AIDO project van VNG, Unie en IPO) en daarnaast doet zij divers onbetaald werk, o.a. als voorzitter van het Natuurcentrum Gorinchem. Binnen GroenLinks is ze voorzitter van de functioneringscommissie ge-

meenteraadsfractie GroenLinks Gorinchem, voorzitter functioneringscommissie fractie GroenLinks provinciale Staten Zuid-Holland, en tevens scout en adviseur voor mensen die burgemeester zijn of willen worden binnen GroenLinks.

VOORDRACHT LIJSTTREKKER EN VERANTWOOR- DING KANDIDATENCOMMISSIE TWEEDE KAMER

De kandidatencommissie heeft één sollicitatie voor het lijsttrekkerschap ontvangen: van Jesse Klaver. Op de geldigheid van zijn kandidaatstelling (minimumvereiste ten aanzien van ondersteuningsverklaringen) is steekproefsgewijs een toetsing uitgevoerd, waarvan de uitkomst positief was. Met Jesse heeft conform de reglementen en statuten van de partij een gesprek plaatsgevonden, waarvan de uitkomst was dat de kandidatencommissie geen bezwaren of bedenkingen heeft tegen de kandidatuur van Jesse Klaver voor het lijsttrekkerschap bij de eerstkomende Kamerverkiezingen. En — dat mag nu er toch geen tegenkandidaten zijn wel gezegd worden — daar zijn we heel erg blij mee.

Namens de Kandidaten Commissie voor de Tweede Kamer,

Eduard van Zijl, voorzitter

GroenLinks-vrienden,

We hebben een goed jaar achter de rug, maar de beste tijd voor GroenLinks ligt nog voor ons. We gaan een spannend campagnejaar in. Een jaar waarin ons verzet tegen het economisme, onze strijd tegen klimaatverandering en ons pleidooi voor het goed opvangen van vluchtelingen belangrijker wordt dan ooit.

Ik zie er enorm naar uit dat jaar in te gaan als jullie lijsttrekker. Maar ik weet ook: een leider zonder gevolg is iemand die een ommetje maakt. De komende verkiezingen gaan we alleen winnen als we samen de schouders eronder zetten. En daar twijfel ik geen seconde over. De afgelopen tijd heb ik gemerkt dat het bruist van daadkracht en energie binnen onze club. Dat jullie net zoveel zin hebben in de campagne als ik. Dat jullie in iets geloven wat nu nog weinigen voor mogelijk houden. Want het tij keert. De stroom zwelt aan. Ons geluid wordt sterker.

Het is tijd voor verandering. En wij gaan die brengen. Let maar op!

Jesse

VERANTWOORDING TOEZICHTRAAD 2015

ALGEMEEN

In 2015 stelde de Toezichtraad haar Mission Statement vast met een aantal kernwaarden en aandachtspunten. Dit Mission Statement vormt de basis voor de werkzaamheden van de raad, zie hiervoor de website.

Voor 2015 kozen wij, naast onze algemene taken, voor een aantal speerpunten, te weten: de ontwikkelingen rond het CRM-systeem Gaia, huisvesting, de reorganisatie van het landelijk bureau, de invulling van het politiek personeelsbeleid en de aandacht voor het stimuleren van ledenparticipatie, vergroten transparantie en zichtbaarheid en integriteit.

Van deze onderwerpen zijn met name het CRM systeem, het vergroten van de transparantie en de integriteit als continue punten / activiteiten op de agenda geweest.

TOEZICHTRAAD INTERN

De samenstelling van de Toezichtraad is in 2015: Arie Bleijenberg, Martijn Dadema, Peter Korzelius, Margriet Veeger en Jenneke van Pijpen (voorzitter).

In juni 2015 heeft de Toezichtraad haar eigen functioneren geëvalueerd. Over het algemeen zijn de leden van de Toezichtraad positief over het functioneren. Er is voldoende deskundigheid aanwezig om de toezichthoudende taken uit te kunnen voeren. Ook de samenwerking als team wordt positief beoordeeld. Verbeterpunten zijn er ook: preciezere afspraken met de accountant over de jaarlijkse controle en voldoende voeling houden met de partij ook om te zien hoe de leden de algemene — organisatorische — gang van zaken in de partij ervaren. De Toezichtraad is zich ook continu bewust van de eigen taken en bevoegdheden in relatie tot de eigenstandige taken en bevoegdheden van het Partijbestuur.

FUNCTIONERINGSGESPREKKEN EN VACATURES PARTIJBESTUUR

Een belangrijke taak voor de Toezichtraad is het toezien op, en waar nodig zorgdragen voor de continuïteit en kwaliteit van het Partijbestuur.

FUNCTIONERINGSGESPREKKEN

Door twee leden van de Toezichtraad zijn met alle leden van het Partijbestuur functioneringsgesprekken gevoerd. De gesprekken waren gebaseerd op een 360 graden feedbackrapport. Dit rapport was een weergave van de meningen van mede partijbestuursleden, medewerkers van het landelijk bureau, fracties en externen over de competenties en het functioneren van het betrokken partijbestuurslid. De partijvoorzitter was bij een deel van het gesprek aanwezig. Van het gesprek is een verslag gemaakt waarin aandachts- en ontwikkelpunten zijn opgenomen. De gesprekken werden door de deelnemers als positief ervaren. Wel is besloten om de methodiek van de 360 graden feedback aan te passen omdat de vragen die daarin worden gesteld niet altijd adequaat zijn.

PERSONELE INVULLING PARTIJBESTUUR

Bij tussentijdse vacatures in het Partijbestuur neemt de Toezichtraad de verantwoordelijkheid om daar, waar nodig, in te voorzien. Waar mogelijk, zoals bij de tussentijdse vacatures voor de partijbestuursleden Communicatie & Campagne en Internationale Zaken door het openstellen van deze vacatures, op basis waarvan de kandidatencommissie werft en selecteert. De Kandidatencommissie Intern heeft daarvoor kandidaten voorgedragen die de Toezichtraad in functie heeft benoemd, tot het eerstvolgende moment dat alsnog verkiezing door het congres kan plaatsvinden (op het congres van 23 april).

Voor de positie van voorzitter die vrij kwam door het tussentijds vertrek van Rik Grashoff naar de Tweede Kamer heeft, na rijp beraad, de Toezichtraad besloten om de vicevoorzitter te benoemen als interim-voorzitter. De Toezichtraad heeft daarbij besloten dat op het eerstvolgende congres een volledige procedure voor de benoeming van de voorzitter zal worden gevolgd, met indien mogelijk meervoudige kandidatuur.

De Toezichtraad heeft, als opdrachtgever voor de kandidatencommissie die verantwoordelijk is voor werving en selectie van leden voor het Partijbestuur, de commissie ingesteld en van een opdracht voorzien voor de werving, selectie en voordracht van geschikte kandidaten voor vacatures in het Partijbestuur. Tussentijds is, in het kader van de

vastgestelde procedure, regelmatig contact tussen de voorzitters van de kandidatencommissie en de Toezichtraad.

ONDERWERPEN DIE AAN DE ORDE ZIJN GEWEEST

CRM

In 2015 zijn de ontwikkelingen rond het CRM-systeem Gaia, en de problemen die daarbij speelden, regelmatig besproken. De Toezichtraad heeft kritisch meegekeken en het Partijbestuur geadviseerd om geen enkele optie uit te sluiten. In december 2015 heeft het Partijbestuur op basis van de evaluatie en een extern advies besloten te stoppen met het CRM-systeem Gaia en over te stappen op een nieuw systeem. De Toezichtraad zal in 2016 de overgang van het oude naar het nieuwe systeem kritisch blijven volgen.

HUISVESTING

Op het vlak van de huisvesting was het in 2015 een jaar van bestendiging. Financiering en investering in onderhoud zijn daarbij door het Partijbestuur gerealiseerd waar de Toezichtraad in positieve zin kennis van heeft genomen.

REORGANISATIE

In 2015 is er een uitbreiding geconstateerd in formatie bij P&O. Dit leidde in de vergadering van de Toezichtraad tot vragen over het doel van de reorganisatie en de uitvoering daarvan. Hoe verhoudt deze investering in de uitbreiding van formatie zich tot de afslanking van de organisatie? Hierop is door het Partijbestuur adequaat geantwoord. Mede naar aanleiding hiervan vroeg de Toezichtraad aandacht voor bewust en strategisch omgaan met inzet van personele formatie zodat een automatisme in de groei van de formatie voorkomen kan worden.

INTEGRITEIT

Op initiatief van de Toezichtraad is contact gezocht met een extern bureau om een integriteitsessie voor te bereiden. Doel van deze sessie was het bevorderen van integriteitsbewustzijn. Besloten is deze te organiseren samen met het Partijbestuur en de focus te leggen op bestuurlijke en toezicht-

houdende integriteit. Begin november 2015 vond de bijeenkomst plaats. Het heeft het denken over de inbedding van het integriteitsbewustzijn binnen de organisatie gestimuleerd.

PARTIJ & ORGANISATIE IN ALGEMENE ZIN

De Toezichtraad volgt de uitvoering van de congresbesluiten middels een volgsysteem dat iedere vergadering op de agenda staat.

De ontwikkeling van het ledental en de (financiële) consequenties zijn regelmatig onderwerp van gesprek.

BELEIDSPLAN PARTIJBESTUUR 2016

Het beleidsplan 2016 is besproken met de Toezichtraad die daar een adviserende rol in heeft. Er is een aantal adviezen gegeven voor het ontwikkelen van een lange termijn visie op de partijorganisatie mocht die, hopelijk, gaan groeien.

FINANCIËN

De Toezichtraad heeft regelmatig met het Partijbestuur overlegd over de financiën van de vereniging. Medio 2015 heeft de accountant een goedkeurende verklaring voor de jaarcijfers 2014 gegeven. Het bestuur heeft over het eerste en tweede trimester van 2015 gerapporteerd over het verloop van de inkomsten en uitgaven. Verder heeft de Toezichtraad de door het bestuur opgestelde herziene begroting 2015 en de begroting 2016 goedgekeurd. Aandachtspunt is het grote aandeel structurele kosten en het kleine aandeel op korte termijn te beïnvloeden kosten. Bij de verwachte groei van de financiële mogelijkheden van GroenLinks is het verstandig deze verhouding te verbeteren. De financiën en de financiële reserves van de vereniging zijn op orde.

De Toezichtraad heeft met het Partijbestuur afspraken gemaakt over de begrotingskaders waarbinnen het bestuur ruimte heeft om af te wijken van begrotingsposten. Uitgangspunt hierbij is dat het bestuur zoveel mogelijk ruimte heeft om in te spelen op veranderende situaties zonder hiervoor een gewijzigde begroting op te hoeven stellen en goed te laten keuren. Tegelijkertijd moet de Toezichtraad in staat zijn effectief toezicht te houden. Afgesproken is

met ingang van 2016 de volgende kaders te hanteren.

Bij voorgenomen afwijkingen van de begroting die:

- a. negatief invloed hebben op het begrote resultaat;
- b. of negatief invloed hebben op de dotaties aan de reserves;
- c. of de personeelskosten met een structureel karakter doen stijgen;

legt het Partijbestuur vooraf een herziene begroting ter goedkeuring voor aan de Toezichtraad. Eind 2016 zal deze aanpak worden geëvalueerd door Partijbestuur en Toezichtraad.

De benoeming van de accountant en het geven van de controleopdrachten zijn taken van de Toezichtraad. In goed overleg met het Partijbestuur heeft de Toezichtraad besloten over te stappen naar een andere accountant (van hetzelfde kantoor). De achtergrond hiervan is dat de werkrelatie met de vorige accountant al negen jaar bestond en het goed is om na zo een lange periode een frisse kijk te krijgen. De penningmeester en twee leden van de Toezichtraad hebben een kennismakingsgesprek met de beoogde opvolger gevoerd, waarna deze is benoemd.

VERANTWOORDING PARTIJBESTUUR 2015 (MAART 2015-MAART 2016)

PERSONELE BEZETTING

Het Partijbestuur bestaat statutair uit 7 personen. In 2015 waren er relatief veel personele wisselingen:

- congres februari: gekozen Paulien Goedvolk *interne partijontwikkeling* en herkozen Marieke Wagter *penningmeester*;
- mei: Rik Grashoff trad af als voorzitter om de Kamerzetel van Bram van Ojik in te nemen, Marjolein Meijer, tot die tijd vicevoorzitter en Internationaal Secretaris werd a.i. partijvoorzitter;
- juni: Jeroen de Glas *campagne en communicatie* trad af om persoonlijke redenen.; augustus: Toezichtraad benoemde twee interim Partijbestuursleden om de vrijgevallen plekken op te vullen: Mieke van der Vegt internationaal secretaris en Rogier Elshout campagne en communicatie;
- november: Gertjan Kleinpaste *personeel & organisatie* trad vervroegd af om persoonlijke redenen. Deze portefeuille werd niet meer tijdelijk vervuld. Sindsdien functioneert het Partijbestuur daarom met 6 bestuursleden.

BELEIDSPLAN

DHet Partijbestuur stelde voor 2015 een beleidsplan vast met als motto Boeien, Werven, Binden. De drie hoofddoelen van dat beleidsplan waren: het voorbereiden van de verkiezingen voor de Provinciale Staten en daaruit voortvloeiend de verkiezingen van de Eerste Kamer; het implementeren van de vernieuwde ledenparticipatie en de interne partijdemocratie; het werken aan groei van het aantal leden en het aantal sympathisanten.

FUNCTIONERINGSGESPREKKEN EN VACATURES TWEË VERKIEZINGSCAMPAGNES

Bij de Provinciale Statenverkiezingen in maart 2015 is ingezet op een helder en herkenbaar beeld van

GroenLinks. De landelijke coördinatie en afstemming met ruimte voor provinciale thema's is door de provincies positief geëvalueerd.

Op het gebied van scouting is een begin gemaakt met provinciale scouts, die een belangrijke schakel kunnen vervullen tussen lokaal en landelijk.

In 2015 startten de voorbereidingen van de Tweede Kamerverkiezingen. De ingestelde Programmacommissie die 2014 startte pakte het verkiezingsprogramma voor de Tweede Kamerverkiezingen voortvarend op. Op verzoek van het Partijbestuur heeft de Programmacommissie daarbij ingezet op het binnenhalen van input van binnen en buiten de partij. Het verkiezingsprogramma voor de Tweede Kamerverkiezingen is inmiddels in concept bijna klaar. Ter voorbereiding van de vaststelling van de kandidatenlijst en naar aanleiding van de herziene statuten werd er geïnvesteerd in een online referenduminstrument. Hiermee kan in 2016 per referendum gekozen worden voor de kandidatenlijst. De ontwikkeling ervan ligt op schema. De Kandidatencommissie voor de TK-verkiezingen werd ingesteld en er werd een begin gemaakt met scouting en training. In 2015 startte de eerste Top Talenten Training voor potentiële TK-kandidaten. De evaluatie ervan was zeer positief. Begin 2016 startte een tweede Top Talenten Training. Beide keren was voor de scouting diversiteit (cultureel-etnische, gender-, professionele achtergrond, etc.) een belangrijk criterium en zijn we geslaagd in de opzet van een diverse groep deelnemers. Diversiteit werd ook opgepakt met de werkgroepen, kreeg een centrale plek in de scouting en er wordt gekeken naar diversiteit bij de voorbereiding van de gemeenteraadsverkiezingen. Het Partijbestuur besloot ook een student/onderzoeker te zoeken die een opdracht over het door ontwikkelen van het diversiteitsbeleid zou willen uitvoeren.

EEN OPEN PARTIJ MET BETROKKEN LEDEN

In het kader van de ledenparticipatie werden er opnieuw partijbrede discussies gehouden met als titels 'Werken in de 21^e eeuw' en 'Klimaatgesprekken'. De reacties op de gesprekken en de eindproducten waren positief. Daarnaast waren er ook actuele discussiebijeenkomsten met leden en parlementariërs. Samen met de fracties uit Eerste en Tweede Kamer en het Europees Parlement organiseerde het Partijbestuur

diverse discussieavonden met leden over onderwerpen die van de fractie(s) een moeilijke afweging vroegen, zoals militaire interventies.

Op verschillende manieren nam het Partijbestuur het initiatief om de samenwerking binnen GroenLinks te versterken. Zo wordt er gewerkt aan een sterker netwerk tussen provincies, tussen provincies en afdelingen en tussen lokale afdelingen. Actieve GroenLinkers kunnen elkaar leren kennen en ervaringen uitwisselen tijdens kleine initiatieven en grote evenementen. Op die manier zorgen we voor een sterkere én een leukere partij, waarin gemakkelijker gezamenlijke initiatieven worden genomen. Het bestuur investeerde daarnaast in externe contacten door het netwerk op individueel niveau te versterken, onder andere tijdens de ontwikkeling van het partijprogramma en rondom inhoudelijke thema's die politiek speelden, in de ontwikkeling van de merkstrategie van GroenLinks en tijdens andere expertbijeenkomsten.

GroenLinks is met overtuiging onderdeel van de internationale groene beweging en lid van de Europese Groene Partij (EGP). Het Partijbestuur heeft zich er daarom voor ingezet dat de EGP in de lente van 2016, tijdens het Nederlandse voorzitterschap van de EU, naar Nederland zal komen. De Council van de EGP zal in mei in Utrecht worden georganiseerd.

HET VERGROTEN VAN DE ACHTERBAN

Vanaf mei 2015 kwam het ontwikkelen van de campagne van GroenLinks in een stroomversnelling, door de positieve ontvangst binnen en buiten de partij van de nieuwe fractievoorzitter Jesse Klaver. Er ontstond behoefte om offensiever campagne te voeren, meer mensen aan ons te binden, en aan betere scouting en meer opleiding. Het Partijbestuur besloot daarom om het beleidsplan van 2015 en 2016 tussentijds aan te passen en een aangepast beleidsplan voor 2016 vast te stellen, met een doorkijk naar 2017.

De focus in het nieuwe beleidsplan verschoof naar het activeren en betrekken van leden en het werven van sympathisanten. Het Partijbestuur wil daarmee inspelen op de duidelijk gestegen betrokkenheid van leden en niet-leden bij GroenLinks en de breed geuite wens van leden en sympathisanten om zich voor ons in te zetten. Voor GroenLinks is het vergroten van de achterban door middel van nieuwe leden en sympathisanten een cruciale

eerste stap naar een breed gedragen campagne. Het doel is een goed resultaat bij de verkiezingen voor de Tweede Kamer en het klaarmaken van de partij voor de verkiezingen voor de Gemeenteraad in 2018. Belangrijk onderdeel is een *grassroots campagne*, waarin veel mensen zich uitspreken en gedragen als ambassadeurs van onze partij. In een latere fase wordt een deel van deze ambassadeurs van GroenLinks een vijver van talent: een extra stimulans voor de ideeënontwikkeling en het werven van nieuwe actieve leden.

Het Partijbestuur maakte van scouting en scholing een prioriteit. Om de scouting binnen GroenLinks verder handen en voeten te geven is op vraag van het Partijbestuur begin 2016 begonnen met een project om een landelijke scoutingstructuur op te zetten, waardoor scouting landelijk goed geregeld zal zijn en op termijn verbonden zal worden met provinciale en lokale scouting. Hiervoor werd input gevraagd van diverse leden en deskundigen.

LIDMAATSCHAPPEN EN BEDRIJFSVOERING

Het Partijbestuur zette in 2015 in op ledenwerving en de werving van donateurs en testte verschillende methoden om hier zo effectief mogelijk in te zijn. Dit leverde tot mei 2015 onvoldoende op. Sinds het aantreden van Jesse Klaver als fractievoorzitter steeg het ledental echter, door nieuwe leden en tegelijkertijd een daling in het aantal opzeggers. Netto is het ledental in 2015 ongeveer gelijk gebleven, doordat het Partijbestuur besloot om van ongeveer 750 leden, die al drie jaar geen contributie meer betaalden, het lidmaatschap te beëindigen. De stijging van het ledenaantal betekent, samen met de financiën die weer op orde zijn, ook weer enige financiële armslag. In 2015 heeft het Partijbestuur ingezet op het versterken van de financiële reserves, inclusief het stroomlijnen van de inning van contributies en afdrachten en het verhogen van het aantal donaties.

In de loop van 2015 heeft het Partijbestuur besloten het huidige *'customer relations management'* systeem te laten evalueren en daarna de opdracht gegeven om te starten met het vinden van een nieuw systeem dat beter aansluit bij onze eisen. Op het terrein van bedrijfsvoering zet het Partijbestuur ook in op het verduurzamen van het landelijk bureau van GroenLinks, door het plaatsen van dubbel glas, LED-verlichting en extra zonnepanelen op het dak.

VERANTWOORDING GROENLINKS COUNCILDELEGATIE NAAR DE EUROPESE GROENE PARTIJ.

Voor de European Green Party (EGP) was 2015 vooral het jaar na de Europese verkiezingen, waarin een volledig nieuwe bestuur (Committee) van de EGP werd gekozen en een gezamenlijke campagne tegen klimaatverandering rondom de COP21 werd gevoerd. Maar het was ook het jaar waarin we werden opgeschrikt door de aanslagen in Parijs.

In het weekend van 15 tot en met 17 mei 2015 vond de 22^e Council van de Europese Groene Partij (EGP) plaats in Zagreb (Kroatië). Voormalig internationaal secretaris Marjolein Meijer was op dat moment net benoemd tot voorzitter a.i. van GroenLinks en kon daardoor helaas niet deelnemen aan de Council. GroenLinks werd in Zagreb dan ook vertegenwoordigd door delegatieleden Mieke van der Vegt en Paul van Dam, ondersteund door Tamara van Ree, Hilda Passchier en Jos van Dijk. Het thema van de 22^e Council was *Transform. Invest. Create Green Jobs*. Naast inhoudelijke sessies over dit thema werd bij deze Council van gedachten gewisseld over uiteenlopende onderwerpen, waaronder het vluchtelingenvraagstuk, de *Sustainable Development Goals* en de gezamenlijke campagne in aanloop naar de klimaattop COP21 in Parijs. Over deze en andere thema's werden in totaal 9 resoluties aangenomen. Deze zijn terug te vinden op de website van de EGP (Europeangreens.eu). Ook was er bij de Council ruimte voor bijeenkomsten van diverse werkgroepen en netwerken, waaronder het European Network of Green Seniors dat zijn 10-jarig bestaan vierde. Verder trad in Zagreb de jonge Kroatische groene partij ORaH officieel toe tot de EGP en werd de Committee, het dagelijks bestuur van de EGP, versterkt met de verkiezing van de Griekse Maria Peteinaki.

Per 1 september 2015 werd delegatielid Mieke van der Vegt door de Toezichtraad benoemd tot Internationaal Secretaris a.i. in het partijbestuur van GroenLinks. De delegatie van GroenLinks naar de EGP bestaat momenteel uit twee mensen: vanaf september 2015 zijn dit Mieke van der Vegt (delegatieleider uit hoofde van haar functie als Internationaal Secretaris) en Paul van Dam.

Op 25 en 26 september 2015 kwamen enkele honderden raadsleden, wethouders, bestuurders en activisten uit 31 Europese groene partijen bij elkaar in Helsinki voor de eerste *Green Cities Conference*. Hoewel de delegatieleden hier zelf niet bij aanwezig waren, heeft de delegatie zich wel ingezet om zoveel mogelijk GroenLinks-wethouders en raadsleden hiervoor enthousiast te krijgen. Zo werd de aankondiging verspreid via GLWeb, werd erover gesproken tijdens een bijeenkomst van het bestuurdersnetwerk en benaderden de delegatie (samen met de Europawerkgroep) diverse mensen uit hun eigen netwerk. Uiteindelijk waren er zes Nederlandse GroenLinksers aanwezig: Lot van Hooijdonk (wethouder Utrecht), Harriët Tiemens (wethouder Nijmegen), Jorrit Nuijens en Jasper Groen (raadsleden uit Amsterdam) en twee leden van de Europawerkgroep, Hilda Passchier en Jos van Dijk. Het was een inspirerende bijeenkomst met een vol programma, waarbij veel ruimte was voor de uitwisseling van ervaringen en concrete groene politieke initiatieven, eindigend met een aantal excursies waarbij de deelnemers per fiets, metro of lopend praktijkvoorbeelden uit Helsinki met elkaar beleefden. Meer informatie over de conferentie is te vinden op de website van de Europawerkgroep (europawerkgroep.groenlinks.nl).

De 23^e Council van de EGP, van 13 tot en met 15 november in Lyon, vond onder bijzondere omstandigheden plaats. Die vrijdagavond werd Parijs opgeschrikt door een bloedige serie aanslagen. Daarom werd besloten om het grootste deel van het oorspronkelijke programma te schrappen. De verslagenheid was groot, ook in Lyon. Op zaterdag werd ruimte gegeven aan partijleiders en delegatieleden om hun verdriet te uiten en medeleven te betuigen met de Fransen en de families die waren getroffen. Namens GroenLinks sprak partijvoorzitter Marjolein Meijer haar afschuw en verdriet uit.

Op zondag vonden nog wel de stemmingen plaats, waarbij onder andere de mede door GroenLinks ingediende resolutie over groenere en eerlijker luchtvaart werd aangenomen en een nieuwe EGP Committee werd benoemd. GroenLinks steunde daarbij onder andere de kandidatuur van de huidige covoorzitters Monica Frassoni en Reinhard Bütikofer, de zittende penningmeester Lena Lindström en de Finse Oras Tynkynnen. De bij deze Council aangenomen documenten zijn hier te vinden (<https://europeangreens.eu/lyon2015/adopted-documents>). De aanslagen in Parijs betekenden ook dat de campagne in aanloop naar de COP21 van “#myparismoment” werd omgedoopt tot “#myclimatemoment”. GroenLinks heeft -op eigen wijze- deelgenomen aan deze gezamenlijke campagne door onder andere zichtbaar aanwezig te zijn bij de grote demonstratie in Amsterdam op 29 november, de website met climate moments, een fototentoonstelling en het gebruik van de banner die alle EGP-leden gebruikten.

Vanwege het Nederlandse voorzitterschap heeft de EGP Committee besloten de voorjaarscouncil van 20 tot en met 22 mei in Nederland te houden. Het Partijbestuur van GroenLinks heeft op dit voorstel enthousiast gereageerd en als locatie Utrecht gesuggereerd. De EGP-delegatie is over de komst van de EGP naar Nederland zeer verheugd en hoopt dat veel GroenLinksers van de gelegenheid gebruik zullen maken om (een deel van) de Council bij te wonen en kennis te maken met andere groene partijen in Europa en met de EGP.

VERANTWOORDING EUROPAFRACTIE (DECEMBER 2014-FEBRUARI 2016)

Het afgelopen politieke jaar kende diepe dalen. Europese leiders lagen machteloos met elkaar overhoop terwijl duizenden vluchtelingen in de Middellandse Zee verdronken. Griekenland werd met harde machtspolitiek tot economische en sociale stagnatie veroordeeld omdat een effectief en democratisch Europees bestuur van de eurozone nog altijd ontbreekt. Om een *Brexit* te voorkomen werd een slechte politieke deal tussen het Verenigd Koninkrijk en de andere 27 landen gesloten. Maar andere politieke ontwikkelingen in 2015 bieden hoop: een succesvol mondiaal klimaatakkoord, toenemende weerstand tegen schadelijke handelsakkoorden zoals TTIP en nieuwe Europese wetten die bedrijven tot verantwoordelijker gedrag dwingen. GroenLinks-Europarlementariërs Bas Eickhout en Judith Sargentini leverden daaraan een stevige bijdrage.

VOOR EEN HUMAAN EN REALISTISCH VLUCHTELINGENBELEID

GroenLinks hamert in Europa al jaren op een grondige herziening van het Europees asielbeleid om te voorkomen dat duizenden mensen hun leven verliezen tijdens hun vlucht voor oorlog, terrorisme en dictaturen elders en om ervoor te zorgen dat alle EU-landen een eerlijke bijdrage leveren in een goede opvang. De verwoestende oorlog in Syrië en de permanente onveiligheid waarin mensen leven in Afghanistan, Irak en Eritrea zorgden in 2015 voor een scherpe toename in het aantal mensen die hun leven op het spel zetten om naar Europa te vluchten. In april kwamen meer dan 800 mensen om het leven als een bood kapseisde voor de Libische kust. De vluchtelingenproblematiek kreeg hierdoor weliswaar eindelijk de politieke prioriteit van de regeringsleiders die het verdient, maar effectieve en rechtvaardige oplossingen bleven uit. De grote meerderheid van nationale regeringen van de EU-landen zetten in op

het tegenhouden van vluchtelingen, zoals ook bleek bij de afspraken die de regeringsleiders maakten met Turkije. Judith spant zich ervoor in dat de Europese Commissie haar recht van initiatief gebruikt om deze agenda snel om te gooien en werk te maken van een realistisch en humaan Europees asiel- en migratie beleid met veilige en legale routes voor vluchtelingen naar Europa. Samen met de Tweede Kamerfractie pleitte Judith voor een ruimhartige hervestiging van vluchtelingen in de EU: in een continent met 500 miljoen Europeanen is ook plaats voor 500 duizend kwetsbare mensen uit UNHCR-kampen.

In april 2015 nam het Europees Parlement op initiatief van Judith en haar groene collega's het standpunt in dat er een volwaardige reddingsmissie op de Middellandse Zee moest komen. Ook drong Judith aan op het actief hervestigen van Syrische vluchtelingen zodat zij de gevaarlijke oversteek over zee niet hoeven te maken. De nationale regeringen kwamen echter niet verder dan vrijwillige afspraken. De regeringsleiders bleven hun energie steken in het bewaken van de grenzen door de Europese grensbewakingsmissie Frontex in plaats van voldoende budget vrij te maken voor de Europese reddingsoperatie Triton. Judith bezocht in september de reddingsmissie op de Middellandse Zee en zag dat het Frontex-mandaat inadequaat was: hun boten bleven dicht bij de Europese kust, terwijl de Italiaanse marine en Artsen zonder Grenzen op volle zee en dicht bij de Libische kust het reddingswerk opknaptten.

Judith zette zich ervoor in om fatsoenlijke registratiecentra op te zetten op de plekken waar veel vluchtelingen voor het eerst in Europa aankomen (zogenaamde "hotspots") en om te voorkomen dat deze worden ingericht als detentiecentra. Om de opvang van vluchtelingen niet alleen op de schouders van enkele landen (Griekenland, Italië) te laten rusten, stelde de Europese Commissie in mei een verdeelsleutel voor om 40.000 vluchtelingen over de Europese Unie te spreiden. Dit volstrekt ontoereikende aantal werd in september opgehoogd naar 160.000 vluchtelingen. Op initiatief van de Groenen nam het Europees Parlement in een extra snelle procedure zijn verantwoordelijkheid en stemde vrijwel meteen in met de herverdelingsleutel. Vooral door verzet van Oost-Europese lidstaten duurde het echter nog maanden voordat de herverdelingsleutel er kwam. Tot op de dag van vandaag hebben

de lidstaten zich echter amper aan de afspraak gehouden: pas op 4 november nam Luxemburg de eerste zes vluchtelingen op vanuit Griekenland. Op het moment van schrijven zijn minder dan 1000 van de 160.000 vluchtelingen daadwerkelijk herverdeeld over de EU. Judith stelde tijdens de jaarlijkse Staat van de Europese Unie in de Tweede Kamer samen met haar collega Rik Grashoff voor om Nederland als EU-voorzitter het goede voorbeeld te laten tonen door snel aan het quotum van 5849 te voldoen. Een Kamermeerderheid verwierp dit voorstel echter. Tot op heden heeft Nederland nog geen 100 vluchtelingen van deze hervestigingsafpraak daadwerkelijk opgenomen.

GroenLinks pleit al jaren voor een herziening van de Dublin-regels die de verantwoordelijkheid voor de opvang van asielzoekers afschuiven op de landen waar de meeste asielzoekers als eerste in de EU aankomen. Judith stelde samen met haar groene collega's een uitgebreide herziening voor van het Europese asielsysteem als input voor de herziening die de Europese Commissie momenteel voorbereidt. Kernpunt van het GroenLinks-plan is dat asielzoekers slimmer over Europa verdeeld worden op basis van objectieve criteria die rekening houden met het vermogen van landen om vluchtelingen op te vangen en te integreren, maar ook met de voorkeuren van een asielzoeker zelf. Bijvoorbeeld of er al familie in een EU-land woont.

Het onvermogen van nationale regeringen om voortvarend tot een Europese aanpak voor de opvang van vluchtelingen te komen heeft ertoe geleid dat steeds meer landen hun eigen plan trekken. Een van de pijlers van de Europese samenwerking, open grenzen binnen het Schengengebied, staat daarmee onder gigantische druk. Hekken en grenscontroles komen in de plaats van vrij reizen. In februari van dit jaar ging Judith naar Macedonië om de schrijnende gevolgen daarvan met eigen ogen te zien: nieuwe grenzen houden vluchtelingen niet tegen, maar maken hun reis naar een veilig heenkomen alleen maar langer, uitputtender en gevaarlijker. Het de facto sluiten van de Oostenrijkse grens leidt tot een domino-effect op de Balkan, met als schrijnende uitkomst het uitdijende vluchtelingenkamp Idomeni aan de Grieks-Macedonische grens.

KLIMAAT: MOOIE WOORDEN VAN PARIJS OMZETTEN IN DADEN

Niet alleen voor vluchtelingen maar ook voor het klimaat was 2015 een cruciaal jaar. Bas was de afgelopen jaren aanwezig bij alle voorbereidende klimaattoppen op weg naar Parijs waar een nieuw mondiaal klimaatakkoord moest worden gesloten. Eind 2014 zag Bas een teleurstellend resultaat op de laatste voorbereidende top in Lima omdat landen weigerden concreet te worden over hun inspanningen tegen klimaatverandering: het doorhakken van knopen werd andermaal vooruitgeschoven naar de volgende top in Parijs.

Bas maakte onderdeel uit van de delegatie van het Europees Parlement op de COP21 in Parijs waar uiteindelijk een historisch klimaatakkoord werd gesloten. De belangrijkste taak van Bas bestond uit het controleren van de Europese Commissie en de Raad van Ministers tijdens de onderhandelingen. Daarnaast duidde hij de gebeurtenissen tijdens de onderhandelingen voor de aanwezige wereldpers. Hoewel GroenLinks natuurlijk graag meer ambitie had gezien zet het Parijs-akkoord landen definitief op het pad naar een wereld zonder fossiel. Nu komt het aan op implementatie van de gemaakte belofte om de temperatuurstijging ver onder de twee graden te houden. Bas ziet er op toe dat de EU de daad bij het woord voegt in de uitwerking van het Europees klimaat- en energiebeleid.

Een belangrijk instrument om CO₂-uitstoot te beperken in Europa is het emissiehandelssysteem. Bas was medeonderhandelaar voor het instellen van een Market Stability Reserve in het Europese emissiehandelssysteem. Dit stabiliteitsmechanisme moet de ontbrekende wisselwerking tussen vraag en aanbod van emissierechten gaan reguleren. Onder druk van Bas gaat het nieuwe mechanisme 2 jaar eerder van start dan eerder gepland waardoor de extreem lage CO₂-prijs hopelijk snel stijgt. Momenteel begint Bas zijn werk als onderhandelaar op de herziening van het Europese emissiehandelssysteem (ETS) die de regels voor de periode 2020-2030 zullen bepalen. Bas werkt uit alle macht tegen de druk vanuit de CO₂-intensieve industrie om de plannen af te zwakken. Ook ijverde Bas voor een ruimere toepassing van het emissiehandelssysteem op de luchtvaart en scheepvaart. In mei bezocht een

delegatie van het Europees Parlement op initiatief van Bas de VN-scheepvaartorganisatie (IMO) om hun te wijzen op hun verantwoordelijkheid emissies terug te dringen. Bas bezocht eveneens de Internationale Burgerluchtvaartorganisatie (ICAO) in Montreal om een duidelijk signaal af te geven dat de sector vervuiling moet tegengaan. Zo niet, dan moeten vluchten van en naar Europa onder het Europese handelssysteem worden ondergebracht. De deadline voor de luchtvaart ligt einde van dit jaar.

Bas streed voor strengere wetgeving om CO₂-uitstoot door veranderingen in landgebruik ten gevolge van het verbouwen van gewassen voor biobrandstoffen aan te pakken (ILUC). Het dossier werd gekaapt door de landbouwlobby die biobrandstoffen als een manier zien om extra subsidies binnen te halen waardoor GroenLinks uiteindelijk tegen stemde. Bas slaagde er echter wel in om tegen te houden dat biobrandstoffen dubbel meetellen voor het behalen van duurzame energie-doelstellingen.

In februari 2015 lanceerde Bas een plan voor een "North Sea Grid" voor duurzame energie waarvoor hij brede steun kreeg, zelfs uit de onverwachte hoek van de Britse conservatieven. Dit vergroot de kans dat dit plan een serieuze plaats krijgt in de plannen voor een Europese energie-unie. Het Nederlands voorzitterschap heeft ook aangegeven dit plan verder uit te werken.

Ook vanuit de commissie economische en monetaire zaken kon Bas een bijdrage leveren aan een ambitieuzer klimaatbeleid. Bas onderhandelde namens de Groene Fractie over het Europees "Juncker-plan" om de investeringen in de EU te verhogen. Het bleek lastig om dit investeringsplan echt om te bouwen tot een instrument dat zich puur richt op de transitie naar een duurzame economie, maar het lukte GroenLinks wel om de criteria aan te scherpen waaraan projecten moeten voldoen die uit dit investeringsfonds gefinancierd worden. Daardoor is de kans groter dat duurzame en innovatieve projecten worden gekozen boven investeringen in de 'oude' economie.

Bas leidt de onderhandelingen over de herziening van de Europese regels voor pensioenfondsen

die miljarden beheren. Hij kreeg in het Europees Parlement steun voor het voorstel om pensioenfondsen te verplichten om de financiële risico's van klimaatverandering tijdig in kaart te brengen en te verminderen. Dit is welkomme steun voor de groeiende beweging van Europeanen die financiële spelers oproepen om uit fossiele investeringen te stappen en daarmee de omschakeling naar een duurzame economie te versnellen en een harde landing te voorkomen als de financiële "carbon bubble" knapt. De komende maanden moet blijken of dit voorstel van GroenLinks ook de onderhandelingen met de nationale regeringen overleeft.

GEEN VRIJHANDEL TEN KOSTE VAN DEMOCRATIE, MENSENRECHTEN EN MILIEU

Afgelopen jaar vonden verschillende onderhandelingsrondes plaats over het controversiële handelsakkoord TTIP tussen de EU en de Verenigde Staten. Bas mengde zich stevig in het publieke debat. GroenLinks blijft wijzen op de verwaarloosbare economische voordelen die absoluut niet opwegen tegen de gigantische risico's van dit handelsakkoord voor de democratie en Europese bescherming van mens en milieu. Bas spant zich samen met groene collega's in om TTIP tegen te houden. Het Europees Parlement zit weliswaar niet aan de onderhandelingsstafel, maar heeft toch invloed omdat het handelsakkoord er alleen kan komen als het parlement ermee instemt. In een resolutie aan de Europese Commissie liet het Europarlement fundamentele kritiek op het akkoord achterwege waardoor GroenLinks er niet mee kon instemmen. Ondanks publieke druk medegeorganiseerd door GroenLinks, kreeg een volstrekt ontoereikende aanpassing van ISDS wél een meerderheid. Wel behaalde GroenLinks een kleine overwinning omdat het parlement zich uitsprak tegen onderhandelingen over GMO's, hormoonvlees en chemische stoffen.

Het handelsakkoord tussen de EU en Canada is inmiddels in de laatste fase beland. De definitieve versie van de tekst is gepubliceerd. Tot grote teleurstelling van GroenLinks heeft de Europese Commissie vastgehouden aan het toekennen van privileges aan multinationals: als het akkoord wordt goedgekeurd krijgen zij de mogelijkheid om staten

aan te klagen in aparte tribunalen wanneer zij menen dat hun rechten als investeerders door staten zijn geschonden. Deze investeringsbescherming geeft grote bedrijven een extra wapen om regels in het algemeen belang naar hun hand te zetten: of het nu gaat om het exporteren van vervuilende teerzandenolie of zeehondenbond. GroenLinks zal tegen stemmen zodra CETA voor komt te liggen in het Europees Parlement.

Judith behaalde een belangrijk succes in de strijd tegen de financiering van gewelddadige conflicten in bijvoorbeeld Congo en Columbia door grondstoffen. Na lang aandringen van Groenlinks kwam de Europese Commissie in 2014 met een zwak voorstel voor regulering van de handel in conflict-mineralen bestaande uit vrijwillige voorschriften voor een klein aantal Europese importeurs. Judith smeedde het afgelopen jaar een coalitie voor meer ambitie en kreeg nipt genoeg steun in het Europees Parlement om het voorstel grondig te wijzigen in bindende wetgeving voor de hele Europese consumentenmarkt. In tegenstelling tot het oorspronkelijke voorstel zou deze wet in aanvulling op de Amerikaanse bindende wetgeving wél een grote bijdrage kunnen leveren aan het opdrogen van conflictmineralen als inkomstenbron voor rebellen. Voordat het zover is moet echter nog een grote horde worden genomen. De nationale regeringen die met het Europees Parlement onderhandelen onder voorzitterschap van de Nederlandse minister Ploumen, zijn tot nu toe alleen bereid om over een vrijwillige wet voor bedrijven te praten. Judith onderhandelt de komende maanden hard om hen op andere gedachten te brengen.

HET MILIEU BESCHERMEN TEGEN SJOEMELAARS EN EEN MACHTIGE LOBBY

Toen in september 2015 het Volkswagen-schandaal uitbrak, was GroenLinks niet verrast. Het is reeds lang een publiek geheim dat de verwevenheid tussen de autolobby en de top van de Europese politiek uiterst problematisch is. Bas diende een bezwaar in tegen afgezwakte foutenmarges voor autotesten op de weg. Dit bezwaar overleefde - onder zware druk van de autolobby en Europese Commissie - de plenaire stemming helaas niet. Autofabrikanten kunnen de komende jaren nog meer dan het dubbele van de wettelijk toegestane hoeveelheid NOx

uitstoten. Bas slaagde er daarentegen wel in om samen met zijn groene collega's een meerderheid te overtuigen voor de noodzaak van een grondig onderzoek naar het Volkswagen-schandaal. Een parlementaire enquêtecommissie werd geïnstalleerd en ging in maart 2016 van start. Het doel van deze commissie is tot de bodem uitzoeken waar het fout liep, om de wetten en het lobbybeleid zo aan te passen dat sjoemelen met uitstootnormen tot het verleden gaat behoren. Bas is namens de Groene Fractie coördinator in deze onderzoekscommissie.

Bas dwong de Europese Commissie tot een kritischere omgang met stoffen die een gevaar vormen voor onze gezondheid. In mei 2015 wilde de Europese Commissie LCD schermen met de zwaar giftige stof cadmium langer op de Europese markt toestaan terwijl er een alternatief beschikbaar is. Bas tekende bezwaar aan en kreeg daarvoor steun. De Commissie moet nu met een nieuw voorstel komen. Ook dringt hij er bij de Commissie op aan om snel maatregelen te nemen om consumenten tegen hormoon verstorende stoffen te beschermen. Het Europees Parlement zette op initiatief van de Europese Groenen ook een eerste stap om grootschalig gebruikt van antibiotica in de landbouwsector aan banden te leggen. In samenwerking met GroenLinks Tweede Kamerlid Rik Grashoff zorgde ook voor uitstel over het besluit om het schadelijke bestrijdingsmiddel glyfosaat toe te staan.

De Europese Commissie van Juncker en Timmermans heeft de mond vol van 'betere regelgeving'. Bas wees Timmermans op het feit dat dit in de praktijk leidt tot eindeloze mogelijkheden voor het bedrijfsleven om regelgeving vooraf en tijdens het wetgevende proces te vertragen door onderzoeken te vragen van de effecten van wetten (impact assessments). Daarbij ligt de nadruk veel meer op de effecten op regeldruk voor bedrijven en effecten op economische groei, dan op de minder makkelijk meetbare voordelen voor mens en milieu. Het nadelige effect hiervan is nu al merkbaar. Regulering tegen hormoon verstorende stoffen laat nog altijd op zich wachten. In tegenstelling tot de belofte van Timmermans aan Bas zwakte de Europese Commissie plannen voor de circulaire economie af onder het mom van "betere

regelgeving". Gelukkig slaagde GroenLinks er wel in om te voorkomen dat Timmermans' dereguleringsagenda ook een streep zou zetten door het plan om plastic tasje te verbieden. Daarmee kan de "plastic soep" in de oceanen worden tegengegaan.

Bas spant zich namens de Groenen in voor het vaststellen van ambitieuze nieuwe nationale emissieplafonds voor luchtvervuiling. Het lukte Bas om naast 2020 en 2030 ook bindende reductiedoelstellingen voor 2025 in de positie van het Europees Parlement te krijgen tegen de zin van met name de Christendemocraten in. De komende maanden onderhandelt het Europees Parlement hierover met de Raad van Ministers.

Op initiatief van Bas sprak het Europees Parlement zich uit om EU-subsidies voor stierenvechten te schrappen. Helaas werd deze eis verloren in onderhandelingen met lidstaten.

TRANSPARANTIE TEGEN WITWASSERS EN BELASTINGONTDUIKERS

Judith behaalde een groot succes als hoofdonderhandelaar voor wetgeving tegen het witwassen van geld. Journalisten, burgers en overheden kunnen dankzij de wet die zij door het parlement loodste en in onderhandelingen tegenover de EU-lidstaten verdedigde binnenkort haarfijn uitzoeken wie er achter schimmige bedrijfsconstructies - de brievenbusfirma's - schuil gaan. Deze transparantie is de grootste vijand van witwassers en belastingontduikers. Criminelen proberen om het geld dat ze zwart verdienen met onder andere corruptie, fraude en drugshandel wit te wassen via een netwerk van bedrijven met ondoorzichtige structuren. Judith streed en kreeg voor elkaar dat er registers komen van uiteindelijk belanghebbenden achter deze bedrijven. Samen met de Tweede Kamerfractie zal Judith de Nederlandse implementatie van deze Europese wet scherp in de gaten houden.

TERRORISME BESTRIJDEN, PRIVACY EN EEN OPEN INTERNET BESCHERMEN

De aanslagen in Parijs leidde tot emotionele, reflexmatige reacties bij politici: meer veiligheid betekent voor hen automatisch meer surveillance.

Judith keerde zich samen met haar Duitse collega Jan Philipp Albrecht tegen beleid dat leidt tot een angst- en surveillancestaat en pleitte voor een rationelere benadering. In plaats van geld te steken in onbetaalbare massaopslag van passagiersgegevens is het veel effectiever om opsporingsdiensten en politie waarop jarenlang werd bezuinigd met voldoende middelen uit te rusten.

In 2015 stond Judith weer vooraan om op te komen voor de privacy van Europeanen. Zij onthulde samen met de Oostenrijkse Groene parlementariër Peter Pilz dat de Duitse geheime dienst Bundesnachrichtendienst hoogstwaarschijnlijk massaal internationale telefoongesprekken uit Nederland heeft onderschept en gedeeld met de Amerikaanse NSA. Ook kreeg GroenLinks steun in het Europees Parlement voor een scherp rapport om de export van surveillance-software naar dictaturen te beperken, zonder dat dit ten koste gaat van de ontwikkeling van de beveiliging van het internet. De nieuwe Europese databeschermingsverordening is mede door invloed van Judith scherper en betekenisvoller geworden, onder andere waar het gaat om de bescherming van klokkenluiders. Afgelopen jaar kreeg GroenLinks ruggensteun in de strijd voor de bescherming van privacy van het Europees Hof van Justitie die een streep zette door de plannen voor dataretentie en het EU-VS-Safe Harbor-verdrag over de bescherming van persoonsgegevens. Judith zette het afluisteren van advocaten op de politieke agenda. Dat leidde onder andere tot een baanbrekende gewonnen rechtszaak in Nederland.

Het beschermen van netneutraliteit liep uit op een teleurstelling. Judith drong tevergeefs aan op een Europese wet die dit principe stevig verankert. De nationale regeringen gaven er de voorkeur aan om de regels naar de hand te zetten van grote telecoaanbieders waardoor innovatie van nieuwe spelers het moeilijker krijgen.

DEMOCRATIE VERSTERKEN IN DE WERELD MAAR OOK IN EUROPA

Judith leidde in het najaar van 2015 de officiële EU-verkiezingswaarnemingsmissie naar Tanzania. De missie concludeerde dat de verkiezingen ordelijk verliepen op het vaste land, maar op Zanzibar besloot de kiesraad om duistere redenen de verkiezingen ongeldig te verklaren. Aangezien een

politieke partij de herverkiezingen van 20 maart boycotte werd besloten de EU-missie af te blazen. Voor het eerst ging ook een EU-missie naar de historische verkiezingen in Myanmar waar de NDP van Aung San Suu Kyi een enorme overwinning behaalde. Ondanks de lange weg die het land nog heeft te gaan om een goed werkende democratie te worden zag Judith een relatief goed verloop van de verkiezingen die hoop en perspectief biedt voor de toekomst.

Judiths deelname was ook voorzien voor de EU-verkiezingswaarnemingsmissie in Burundi. De EU besloot echter om de missie af te blazen omdat de crisis in het land geen geloofwaardige en transparante verkiezingen toestond. Judith kreeg steun voor een resolutie in het Europees Parlement die EU-buitenlandchef Federica Mogherini oproept om sancties tegen de Burundese president Pierre Nkurunziza en zijn entourage voor te bereiden na zijn aankondiging om een derde ambtstermijn na te streven, met zware protesten en een mislukte staatsgreep als gevolg.

In juli 2016 bracht Judith met een delegatie Europese Groenen een bezoek aan Israël en Palestina. In de Gazastrook bezocht zij Hebron en dorpjes van Bedoeïenen die door het Israëlijsche leger met ontruiming bedreigd worden. Het bezoek bevestigt voor Judith het belang van het Europese besluit om producten uit de door Israël illegaal bezette gebieden te labelen.

Respect voor democratie en de rechtsstaat zijn helaas ook binnen Europa niet vanzelfsprekend. Judith houdt als groene coördinator justitie en burgerlijke vrijheden een stevige vinger aan de pols bij de ontwikkelingen in Hongarije en Polen. Ze vroeg de Europese Commissie in debatten alle instrumenten te benutten om deze landen op hun plicht te wijzen om zich aan fundamentele Europese democratische principes te houden.

VERANTWOORDING EERSTE KAMERFRACTIE GROENLINKS 2015

VOORWOORD

2015 was het jaar van wisseling van de wacht. Met de verkiezing van de nieuwe Senaat op 2 juni kromp de fractie van vijf naar vier zetels. Van Tof Thissen en Margreet de Boer namen we afscheid, en we verwelkomden Frits Lintmeijer. De fractie bestaat nu uit Tineke Strik als fractievoorzitter, Ruurd Ganzevoort, Marijke Vos en Frits Lintmeijer. Tineke vertegenwoordigt het parlement in de Parlementaire Assemblee voor de Raad van Europa en is vicevoorzitter van de Kamercommissie Immigratie en Asiel, en Ruurd is voorzitter van de Kamercommissie voor Koninkrijksrelaties.

Wat onveranderd is gebleven in de nieuwe samenstelling van de Eerste Kamer, is dat het kabinet geen meerderheid heeft. Bewindslieden moeten op zoek naar voldoende draagvlak voor hun wetsvoorstellen en daardoor kunnen wij als vierkoppige oppositiefractie soms een mooie stempel op wetgeving drukken. Zo hield Tineke samen met andere fracties de bezuinigingen op de rechtsbijstand tegen, Ruurd heeft de medezeggenschap van studenten versterkt en Marijke zorgde voor een betere handhaving van de Wet Natuurbescherming. Sommige wetsbehandelingen worden pas in het jaar erop afgerond. Zo weten we inmiddels dat Frits belangrijke aanpassingen van de Mediawet heeft bedongen, waaronder het tegengaan van politieke benoemingen, meer aandacht voor lokale omroepen en publieksbetrokkenheid.

De nieuwe krachtsverhoudingen hebben ook de positie van onze Tweede Kamerfractie versterkt; tenslotte worden daar de amendementen behandeld. Wekelijks schuiven wij een half uurtje bij hen aan om onze acties af te stemmen. De kabinetsminderheid in de Eerste Kamer heeft de dynamiek aanzienlijk vergroot, maar ook de kracht van goede argumenten. De buitenwereld heeft dat inmiddels ontdekt en probeert via ons geregeld 'foute' wetgeving te

verbeteren of terug te draaien. Zolang we daar gewetensvol mee omgaan, mag de Eerste Kamer deze rol wat ons betreft na maart 2017 nog wel blijven spelen!

In 2015 behandelde de Eerste Kamerfractie zo'n 200 wetsvoorstellen. Zij diende ruim 40 moties (mede) in. Deze jaarverantwoording geeft een overzicht van de meest opmerkelijke wetsbehandelingen en moties.

ALGEMENE POLITIEKE BESCHOUWINGEN

Tijdens de Algemene Politieke Beschouwingen in oktober roept Tineke de regering op om met een effectieve aanpak van de klimaatcrisis en de vluchtelingen crisis te komen. De Kamer neemt haar motie aan, die de regering oproept tot aanvullende maatregelen om de CO₂-uitstoot na 2020 verder te laten afnemen. Tineke is ook mede-indiener van een motie die voorkomt dat de opvang van vluchtelingen in Nederland ten koste gaat van het budget voor ontwikkelingssamenwerking. Een andere motie die zij mede indient, zet in op evenwichtiger verhoudingen tussen werknemers en zelfstandigen op de arbeidsmarkt. Ook deze moties worden aangenomen.

INFRASTRUCTUUR, MILIEU EN RUIMTELIJKE ORDENING (IMRO)

GRONDGEBONDEN GROEI MELKVEEHOUDERIJ

De staatssecretaris heeft een in 2014 toegezegde Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) niet af voordat het melkquotum wordt afgeschaft. In een interpellatiedebat constateert Marijke een aantal zorgelijke trends die snel aan banden moeten worden gelegd, zoals schaalvergroting en afname van grondgebondenheid van bedrijven, groei van het mestoverschot en minder koeien in de wei. Grondgebondenheid moet vooral gezien worden in het licht van duurzame melkveehouderij, zo bepleit zij. Zij vraagt ook om maatregelen die voorkomen dat Nederland door zijn fosfaatplafond heen gaat. Als de AMvB vervolgens op 28 april behandeld wordt, doet de staatssecretaris aan Marijke de toezegging dat zij zich zal inspannen om de regeling zo snel mogelijk om te zetten in een wet. Op 26 september dient zij daarvoor een wetsvoorstel in bij de Tweede Kamer.

NATUURBESCHERMING

De Natuurbeschermingswet 1998, de Flora- en Faunawet en de Boswet worden samengevoegd tot één wet: de Wet Natuurbescherming. Deze wet is verre van ideaal, maar Marijke deelt de mening van de meeste natuur- en milieuorganisaties dat zij in elk geval beter is dan de huidige wetgeving, ook op het gebied van de jacht. Een flink aantal moties wordt ingediend door andere partijen, vaak ook met steun van GroenLinks, maar alleen de motie van Marijke wordt aangenomen. Haar motie zorgt ervoor dat er beter zicht komt op handhaving van de wet. Met de aangenomen Wet Natuurbescherming en de motie-Vos zijn nieuwe stappen gezet in de richting van verantwoord natuurbeheer.

SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID (SZW)

FLEXIBEL WERKEN

Op 14 april 2015 is een wetsvoorstel van Linda Voortman en Pieter Heerma (CDA) aangenomen in de Eerste Kamer. Het wetsvoorstel Flexibel werken moet bevorderen dat werknemers meer mogelijkheden krijgen om te telewerken en op voor hen gunstige tijden te werken.

BANENAFSPRAAK EN QUOTUM ARBEIDSBEPERKTEN

Marijke behandelt een wetsvoorstel dat ervoor zorgt dat bedrijven worden verplicht om een wettelijk minimum aantal banen voor mensen met een beperking beschikbaar te stellen. Marijke is mede-indiener van een motie om twee jaar na invoering van de wettelijke baneneis te evalueren. Zowel het wetsvoorstel als de motie worden aangenomen.

WERKEN NA AOW-GERECHTIGDE LEEFTIJD

GroenLinks steunt zinvolle dagbesteding en participatie, ook na de AOW-gerechtigde leeftijd. Toch steunt zij het wetsvoorstel *Werken na de AOW-gerechtigde leeftijd* niet. Frits stelt dat deze werknemers minder rechten krijgen, bijvoorbeeld korter doorbetalen bij ziekte en een ontslagtermijn van één maand. Hierdoor ontstaat volgens hem oneerlijke concurrentie en een soort B-categorie werknemers.

VERSNELDE INVOERING VAN DE AOW-VERHOOGING EN DE

OVERBRUGGINGSREGELING

Mensen die door de versnelde verhoging van de AOW-gerechtigde leeftijd een inkomensgat krijgen, kunnen gebruik maken van een overbruggingsregeling. Maar deze overbrugging geldt niet voor mensen die meer dan € 731 per maand ontvangen, maar bijvoorbeeld geen verdienende partner hebben. Margreet krijgt de toezegging van staatssecretaris Klijnsma dat zij gaat regelen dat deze groep mensen voor dit inkomensgat niet zijn aangewezen op de Participatiewet.

TAALEIS WET WERK EN BIJSTAND

Tineke keert zich fel tegen het wetsvoorstel om gemeenten te verplichten bepaalde groepen bijstandsgerechtigden (die geen basisonderwijs in Nederland hebben gevolgd) een taaltoets af te nemen en te korten op de bijstand als zij onvoldoende vooruitgang boeken bij het leren van de taal. Deze plicht strijdt met de decentralisatiegedachte die gemeenten juist beleidsvrijheid zou laten, stigmatiseert migranten en is onredelijk omdat er geen cursus hoeft te worden aangeboden. Haar motie die ervoor moest zorgen dat gemeenten altijd een passend cursusaanbod doen als ze taalverwerving eisen, haalt geen meerderheid. Wel krijgt ze de toezegging van staatssecretaris Klijnsma dat een korting nooit met terugwerkende kracht wordt opgelegd als (na zes maanden) blijkt dat de betrokkene onvoldoende voortgang heeft geboekt.

ECONOMISCHE ZAKEN (EZ)

ENERGIE-EFFICIËNTIE

Op 24 februari wordt de *Europese richtlijn voor energie-efficiëntie* behandeld. Deze richtlijn bepaalt hoe Nederland invulling geeft aan de Europese opdracht om in 2020 20% minder energieverbruik te hebben dan in 2010. Marijke is van oordeel dat de huidige middelen en mogelijkheden om energiebesparing op gebouwen (zowel van de overheid als van particulieren en bedrijven) onvoldoende worden ingezet. Zij dient een motie in die de regering opdraagt om met een aanpak te komen die ervoor zorgt dat alle mogelijkheden optimaal worden benut. De motie wordt aangenomen.

WIND OP ZEE

Het belang van de *Wet windenergie op zee* is groot, onder meer om opwarming van de aarde te vertragen. Marijke haalt het IEA-rapport aan dat stelt dat Nederland het verst van alle Europese landen is verwijderd van de duurzame energiedoelstelling. Wind op zee is bovendien van belang om minder afhankelijk van oliestaten te zijn en voor windmolens is voornamelijk geen goed alternatief beschikbaar. GroenLinks is daarom blij dat de Wet windenergie op zee wordt aangenomen.

Met het aannemen van deze wet kan de aanleg van windmolens in de Noordzee nog niet van start. De wijziging van de Elektriciteits- en Gaswet – ook wel bekend als de *Wet STROOM* – moet nog behandeld worden en bepaalt onder meer het beheer van de bekabeling tussen de windmolens op zee en het vasteland. In zowel de bestaande als de nieuwe wet is een verplichte splitsing van de energiebedrijven ENECO en DELTA opgenomen. GroenLinks is daarop tegen, maar stemt voor de wetwijziging om daarmee windenergie mogelijk te maken. De wet wordt met één stem verschil toch verworpen. Daarmee blijft de verplichte splitsing van kracht, alhoewel een motie van Marijke om deze splitsing uit te stellen is aangenomen.

ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAP (OCW)

STUDIEVOORSCHOT

Bij het wetsvoorstel studievoorschot heeft GroenLinks voor het grootste deel de plannen uit haar verkiezingsprogramma kunnen realiseren: meer geld naar het onderwijs, ruime en soepele leenvoorwaarden en extra steun voor studenten uit minder draagkrachtige gezinnen. In het debat heeft Ruud verder toezeggingen verkregen die de medezeggenschap van studenten versterken.

MEDIAWET

Tijdens de behandeling van het voorstel voor een nieuwe Mediawet, zet Frits stevig in op onafhankelijke media, publieksbetrokkenheid en aandacht voor lokale omroepen. Het is een wet die heel wat voeten in de aarde heeft en behandeling wordt daarom in 2016 voortgezet.

VEILIGHEID EN JUSTITIE (V&J)

MAIDEN SPEECH: VOETBALVANDALISME

Op 23 juni 2015 houdt Frits Lintmeijer zijn maiden speech. In een wetsvoorstel wil de regering maatregelen aanscherpen ter *bestrijding van voetbalvandalisme en ernstig overlast*. Frits zet scherp neer dat de bevoegdheid om vrijheidsbeperking op te leggen, zoals een gebiedsverbod of een meldplicht, in onze rechtstaat zijn voorbehouden aan de rechter en niet aan de burgemeester. Mede om deze reden steunt GroenLinks het wetsvoorstel niet.

ENKELE-FEITCONSTRUCTIE GEANNULEERD

Tineke kan het wetsvoorstel dat mede door Jesse Klaver is ingediend, van harte steunen. Het wetsvoorstel voorziet erin dat werkgevers niet langer louter op ras, geslacht, geaardheid of burgerlijke staat onderscheid mogen maken. Het wetsvoorstel is aangenomen.

RATIFICATIE VN-VERDRAGEN

Het is van belang dat burgers op basis van VN mensenrechtenverdragen met een individuele klachtenprocedure bij de VN hun recht kunnen halen tegenover de Nederlandse regering. Een motie van Tineke die de regering oproept om dat *individuele klachtrecht* te regelen, had de Kamer al in 2014 aangenomen. Sindsdien draait de regering eindeloos. Tineke heeft nu de toezegging van minister Van der Steur dat hij nog in 2016 een voorstel gaat indienen bij de Tweede Kamer, in elk geval voor het VN-verdrag voor de economische, sociale en culturele rechten.

BEZUINIGINGEN RECHTSBIJSTAND TERUGGEDRAAID

Tineke is mede-indiener van een belangrijke motie die bezuinigingen op de *rechtsbijstand* terugdraait. De motie is aangenomen en uitgevoerd, waardoor minder draagkrachtige inwoners nu nog steeds toegang tot de rechter hebben.

BUITENLANDSE ZAKEN, DEFENSIE EN ONTWIKKELINGSSAMENWERKING (BDO)

MOTIE-GANZEVOORT OVER INTENSIVERING 3D-BENADERING AANGENOMEN

De Eerste Kamer neemt een motie aan van Ruard, die de regering verzoekt om de zogenoemde 3D-benadering te intensiveren. Dit houdt in dat *Defence, Diplomacy & Development* vaker geïntegreerd worden ingezet in het Nederlandse buitenlandbeleid.

VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT (VWS)

ELEKTRONISCHE PATIËNTENDOSSIER (EPD) OF LANDELIJK SCHAKELPUNT (LSP)

Een eerder wetsvoorstel voor invoering van een elektronisch patiëntendossier (EPD) werd unaniem verworpen door de Eerste Kamer. De Kamer was van oordeel dat het wetsvoorstel op veel punten onzorgvuldig of onduidelijk was. In een *nieuw wetsvoorstel cliëntenrechten* bij elektronische verwerking van gegevens, wordt inhoudelijk ingegaan op een aantal zorgen van de Kamer. De Kamer organiseert op 13 april 2015 een expertmeeting over de cliëntenrechten en de stand van zaken van de zorginfrastructuur. Ruard benoemt onder meer de verwarrende terminologie rond het verlenen van toestemming om gegevens te delen. Voor hem is ook van belang om zaken rond privacy goed te regelen met betrekking tot de nieuwe wetten en bijvoorbeeld de werkwijze van wijkteams en in de jeugd-ggz. In december 2015 ontvangt de Kamer van Minister Edith Schippers van VWS antwoorden op aanvullende vragen van de Kamer, maar verdere behandeling wordt in 2016 voortgezet.

BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKS-RELATIES (BZK)

GESCHILLENREGELING KONINKRIJK

Binnen de commissie Koninkrijksrelaties is veel aandacht voor de *geschillenregeling tussen de vier landen van het Koninkrijk*. Dat is van groot belang omdat Nederland veel meer te zeggen heeft dan Aruba, Curaçao en Sint-Maarten, en er dus ook goede *checks & balances* moeten worden ingebouwd. Dit onderwerp loopt door in 2016.

NIEUWE STRUCTUUR KONINKRIJK

Op 10 oktober 2010 zijn Bonaire, Sint Eustatius en Saba Openbare Lichamen van het land Nederland geworden. Vijf jaar later is deze overgang geëvalueerd; op sommige terreinen is veel vooruitgang geboekt (onder meer zorg en onderwijs), maar op het sociale terrein is nog veel werk te doen, onder meer armoedebestrijding. De commissie Koninkrijksrelaties overlegt over deze kwesties met de volksvertegenwoordigers in het Caribisch deel van Nederland en in de andere drie landen.

FINANCIËN

ALGEMENE FINANCIËLE BESCHOUWINGEN

Het kabinet wil vijf miljard lastenverlichting, waarvan het grootste deel terecht komt bij degenen die het niet nodig hebben. Tegelijkertijd laat het kabinet een aantal grote maatschappelijke noden voor wat ze zijn, zo constateert Marijke tijdens de Algemene Financiële Beschouwingen. De crisis mag dan wel voorbij zijn, maar de werkeloosheid is nog steeds erg hoog. Marijke pleit ervoor dat in elk geval een aanzienlijk deel van dit geld wordt ingezet voor zorg, duurzame economie en meer financiële ruimte voor de Participatiewet.

BELASTINGPLAN 2016

Het Belastingplan 2016 dreigt in december te sneuvelen. Staatssecretaris Wiebes komt daarom met een novelle waarin een deel van de vijf miljard lastenverlichting wordt ingezet voor zaken die Marijke eerder had benoemd. GroenLinks stemt voor de novelle, maar had graag substantiëlere verbeteringen gezien om Nederland groener en socialer te maken. Omdat dit principiële bezwaar nog steeds overeind staat, stemt de fractie wel tegen het Belastingplan.

OVERIGE ACTIVITEITEN

RAAD VAN EUROPA

In de Parlementaire Assemblee heeft Tineke een rapport geschreven over de situatie van vluchtelingen in de buurlanden van de EU. Ze bezocht daarvoor Turkije en Marokko. In haar resolutie roept ze de EU landen op om de verantwoordelijkheid voor vluchtelingen niet af te schuiven op haar buurlanden

door hen terug te sturen of te voorkomen dat ze in Europa arriveren. In plaats daarvan zou de EU meer moeten investeren in de opvang in die landen en substantiële aantallen vluchtelingen overnemen. Alleen zo kan voorkomen worden dat vluchtelingen een gevaarlijke oversteek wagen om toch bescherming te ontvangen. De Parlementaire Assemblee nam met een grote meerderheid haar resolutie aan. In november volgt Tineke de zogenaamde *Westelijke Balkanroute*: ze reist met de vluchtelingen vanaf Griekenland via Macedonië, Servië en Slovenië naar de Oostenrijkse grens, om de situatie van vluchtelingen te onderzoeken. Vlak daarna sloten de landen geleidelijk aan hun grenzen. Haar resolutie naar aanleiding van dit werkbezoek wordt in April 2016 in de Parlementaire Assemblee behandeld.

NAJAARSCONFERENTIE

De Eerste Kamerfractie organiseert jaarlijks met het wetenschappelijk bureau De Helling een najaarsconferentie. In 2015 is het thema van de conferentie 'Groen als ideaal: revolutie of evolutie?'. In de plenaire zaal van de Eerste Kamer worden inleidingen gegeven over het onderwerp en debatteren lokale en landelijke GroenLinks-politici met name over de vraag hoe zij het groene ideaal in hun politieke werk vorm kunnen geven.

INTEGRITEITSPROTOCOL

Op basis van een GRECO-rapport voegt de Eerste Kamer een hoofdstuk over integriteit toe aan het Reglement van Orde. De Eerste Kamerfractie van GroenLinks stelt voor zichzelf een integriteitscode op en bespreekt onderling hoe zij omgaat met bepaalde situaties, vooral om te voorkomen dat er zelfs een schijn van belangenverstremming kan ontstaan. Het integriteitsprotocol is te vinden op de website van GroenLinks.

Meer informatie is te vinden op www.groenlinks.nl en www.eerstekamer.nl

VERANTWOORDING TWEDE KAMERFRACTIE GROENLINKS 2015

INLEIDING

“Wij gaan Nederland veranderen.

Nederland wordt al dertig jaar geregeerd door precies dezelfde partijen.

Iedere verkiezingen opnieuw wordt ons verandering beloofd,

maar krijgen we meer van hetzelfde.”

Deze woorden waren deel van de speech die Jesse Klaver gaf toen hij het stokje van Bram van Ojik als fractievoorzitter overnam. ‘Verandering’ was het centrale thema; dit bleek niet alleen een politieke belofte voor Nederland, maar ook een goede voorspelling voor wat de rest van 2015 voor GroenLinks in petto zou hebben: na een periode van herstel kwam er groei.

De Provinciale Statenverkiezingen in maart markeerden een periode van herstel. GroenLinks ging van vijf nipte zetels in de Eerste Kamer naar vier. De lijn van herstel boog om naar groei in mei, toen Jesse Klaver het fractievoorzitterschap van Bram van Ojik overnam. Rik Grashoff keerde terug als Kamerlid.

ALGEMEEN

2015 was een turbulent jaar: het escalerende vluchtelingenvraagstuk, de verschillende aanslagen in Parijs, maar ook de geslaagde Klimaattop in Parijs. Allen hadden een grote weerslag op de Haagse politiek en de inzet van de GroenLinks-Tweede Kamerfractie (hierna: de fractie). GroenLinks’ inzet voor een humaan asielbeleid en ambitieus klimaatbeleid bleek nog nooit zo relevant.

Het kabinet overleefde meerdere crises. Mansveld, Van Rijn, Teeven; verschillende bewindspersonen wankelden of vielen. Bron van veel tumult was de bestuurlijke chaos op het ministerie van Veiligheid en Justitie, dat blunderde rondom de publicatie van de foto van Volkert van der G. en de deal met

crimineel Cees H. Uiteindelijk moesten minister Opstelten en staatssecretaris Teeven het veld ruimen.

De fractie bleef stevig oppositie voeren tegen het kabinet, maar zocht op verschillende terreinen ook de samenwerking, zoals bij de Klimaatwet, die Jesse Klaver samen met Diederik Samsom indiende en het initiatief van Jesse Klaver om met vrijwel alle fractievoorzitters een oproep te doen tegen geweld en intimidatie.

In september introduceerde GroenLinks de term economisme: het reduceren van alle maatschappelijke vraagstukken tot een financiële kwestie. Het boek ‘De mythe van het economisme’ van Jesse Klaver leidde tot een levendig gesprek in de media en in verscheidene meet-ups in het land. Verder werd Jesse Klaver door het Een-Vandaag jongerenpanel uitgeroepen tot ‘Politicus van het jaar’. Ook won hij de Klare Taalprijs 2015.

In het Vrij Nederland Zomerrapport scoorden de Kamerleden gemiddeld een 8,4. Hiermee behoorde zij tot de top-15 effectiefste Kamerleden. Grofweg een derde van het totale aantal ingediende moties van de fractie werd aangenomen.

PER THEMA

ASIEL

Geen enkel thema domineerde het afgelopen jaar de Haagse politieke agenda zo veel als het vluchtelingenvraagstuk. De fractie nam stevig stelling in het asieldebat door te pleiten voor **ruimhartige en humane opvang**.

Zo werd de Facebook-video met de interruptie van Jesse Klaver op Wilders tijdens een vluchtelingendebat ruim 1,6 miljoen keer bekeken. De fractie zette al snel in op **kleinschalige opvang**, via een opinieartikel van Linda Voortman samen met tien GroenLinks-wethouders in Trouw, verschillende mediaoptredens en een aangenomen motie.

Het vluchtelingendebat verhardde in de loop van het jaar: politici en verschillende vluchtelingen in asielzoekerscentra werden bedreigd en geïntimideerd. Jesse Klaver nam initiatief tot een

brief van bijna alle fractieleiders waarin ze Nederland opriepen te **stoppen met bedreigingen en intimidaties**. De brief verscheen in de Volkskrant.

Ook drong de fractie er bij de regering op aan meer vluchtelingen op te nemen via het **UNHCR-hervestingsprogramma**. Samen met de PvdA kreeg de fractie steun voor een motie voor het mogelijk maken van legale migratieroutes.

Op 9 februari organiseerde GroenLinks een **meet-up** met Jesse Klaver over **vluchtelingen**. Deze was in korte tijd uitverkocht. De avond ging over de vragen hoe we de **medemenselijkheid** terugbrengen in het vluchtelingendebat, hoe we ervoor kunnen zorgen dat vluchtelingen op een **veilige manier** naar Europa kunnen komen en hoe we de **opvang hier goed regelen**.

Linda Voortman maakte grote voortgang met de **initiatiefwet die het belang van het kind in de asielpcedure** centraal stelt. De wet zal voor de zomer 2016 naar de Kamer worden gestuurd.

WERK

Prioriteiten op het gebied van werk waren voor de fractie **de ontspannen samenleving en het verkleinen van de kloof op de arbeidsmarkt**.

Bram van Ojik gaf op 1 mei voor zo'n honderd GroenLinkers en andere geïnteresseerden een lezing over de **ontspannen samenleving** en nieuwe zekerheden.

De fractie maakte zich hard voor het recht op **flexibel werken**. De door Linda Voortman ingediende initiatiefwet Flexibel Werken werd in april aangenomen en trad 1 januari 2016 in werking. De wet kreeg internationale aandacht: Linda Voortman gaf in januari 2016 een toespraak over deze wet op het *Zukunftforum* in Stuttgart.

De fractie zette flinke stappen in het mogelijk maken van **experimenten met een sociale bijstand**. Door een aangenomen motie zal er ruimte komen voor verschillende experimenten in alle gemeenten die dat willen. Ook publiceerde Linda Voortman met Rutger Groot Wassink (fractievoorzitter GL Amsterdam) een opinieartikel in het Parool waarin zij staatssecretaris Klijnsma oproepen de experimenten snel mogelijk te maken. De verwachting

is dat gemeenten 1 januari 2017 kunnen beginnen met experimenteren.

In 2015 trad de Wet Werk en Zekerheid (WWZ) in werking. In plaats van de **kloof tussen vast en flexibel werk te verkleinen**, nam deze alleen maar toe. GroenLinks deed daarom voorstellen om te wet te repareren, onder andere het mogelijk maken van een tweede meerjarig contract. Asscher zegde toe onderzoek te doen naar dit voorstel. De resultaten van dit onderzoek worden voor de zomer van 2016 bekendgemaakt. Daarnaast deed de fractie voorstellen om flex duurder te maken dan vast, en zo de kloof te verkleinen.

De fractie wist het **afschaffen van het minimumjeugdloon** te agenderen in de Tweede Kamer. Nadat de jongerenbeweging Young & United hier succesvol campagne voor had gevoerd ontstond er politiek momentum. Linda Voortman bundelde de krachten met de SP en de PvdA en pleitte in de Volkskrant voor afschaffing. Dit leidde tot grotere druk op minister Asscher. Naar verwachting komt er in de eerste helft van 2016 een voorstel tot aanpassing van het minimumjeugdloon. Komt het niet van de minister, dan komt GroenLinks samen met andere partijen met een voorstel.

ZORG

Vertrouwen in de patiënt en zorgverlener, eigen vrijheid en het terugdringen van de macht van zorgverzekeraars waren de speerpunten van de fractie op het gebied van zorg.

De fractie diende de door Corinne Ellemeet geschreven initiatiefnota '**Zorg in evenwicht**' in, een bundel van concrete voorstellen om de balans tussen patiënt, zorgverlener en zorgverzekeraar te herstellen. De voorstellen werden goed ontvangen door onder andere de Landelijke Huisartsen Vereniging en patiëntenorganisaties. Ook zijn er meerdere, zoals een betere positie van zorgverleners ten opzichte van zorgverzekeraars, inmiddels door minister Schippers doorgevoerd.

De fractie maakte zich hard voor het meer toegankelijk maken van voorzieningen voor **gehandicapten**. Met de wetsbehandeling bij de ratificatie van het VN-verdrag voor gehandicapten verwezenlijkte de fractie deze wens. Linda Voortman haalde met de PvdA twee amendementen binnen waardoor

locaties en diensten, waaronder stemlokalen, beter toegankelijk worden voor gehandicapten en het kabinet meer ambitie op dit punt moet tonen.

OPEN OVERHEID

De fractie bleef zich hard maken voor een **open overheid** en **controleerbaarheid van de veiligheidsdiensten**.

De fractie werkte verder aan de initiatiefwet **Open Overheid** (WOO), die de oude Wet op Openbaarheid Bestuur (WOB) moet vervangen en verbreden.

Voor de zomer van 2016 zal het laatste deel van de wetsbehandeling voor de WOO plaatsvinden in de Tweede Kamer.

De WOO zal waarschijnlijk kunnen rekenen op een steun van een Kamermeerderheid.

Linda Voortman nam een stevige positie in als criticaster over het handelen van de AIVD. GroenLinks pleitte voor een **rechterlijke toets** voorafgaand aan AIVD-taps op de communicatie van beroepsgeheimhouders als advocaten en journalisten.

ONDERWIJS

De fractie legde binnen de onderwijsportefeuille de nadruk op het behouden van de **toegankelijkheid van en de doorstroom** in het onderwijs.

Zo haalde Rik Grashoff moties binnen die het recht op doorstroom van het vmbo-tl/gl naar havo veiligstellen, meervoudige schooladviezen en brede brugklassen stimuleren en het stellen van extra toelatingseisen door het hoger onderwijs tegengaan.

Daarnaast verzette de fractie zich tegen het rendementsdenken in het onderwijs. Zo schreven Jesse Klaver en Ruard Ganzevoort samen een opinieartikel in de Volkskrant over de bezetting in het Maagdenhuis en riep Rik Grashoff de staatsecretaris op te stoppen middelbare scholen af te rekenen op het onderbouwrendement.

De fractie boekte resultaat op het gebied van onderwijs aan vluchtelingenkinderen. Tijdens de algemene politieke beschouwingen kreeg GroenLinks de motie aangenomen voor meer geld aan scholen voor het **onderwijs aan vluchtelingenkinderen**.

Rik Grashoff zette zich in om de **medezeggenschap in het onderwijs** te versterken. GroenLinks diende samen

met de PvdA bij de Wet Versterking Bestuurskracht succesvol een amendement in dat ervoor zorgt dat medezeggenschapsorganen het recht hebben op informatie als zij daarom vragen.

CULTUUR

GroenLinks was medeondertekenaar van het amendement van de VVD, PvdA, SP, en D66 op de begroting OC&W waarmee geregeld werd dat er in 2016 10 miljoen **extra geld beschikbaar komt voor diverse culturele projecten**. Zo werd een aantal fondsen, instellingen en culturele projecten uit directe geldnood geholpen.

KLIMAAT EN ENERGIE

GroenLinks boekte resultaten op het gebied van **schone energie** en het **verminderen van de gasboringen** in Groningen.

Liesbeth van Tongeren diende twee amendementen bij de **Mijnbouwwet** succesvol in. Hierdoor zijn er meer mogelijkheden in de wet om een mijnbouwvergunning te weigeren, onder meer op basis van risico's voor de natuur en het drinkwater. Ook krijgen meerdere overheden inspraak bij een mijnbouwtraject. Bovenal belemmert dit de weg naar het boren naar schaliegas.

De overwinning van Urgenda in de **klimaatzaak** was een enorme mijlpaal en middel voor GroenLinks om het kabinet te dwingen ambitieuzer klimaatbeleid te voeren. De fractie kreeg bij de Algemene Politieke Beschouwingen een motie aangenomen die het kabinet opriep om al in 2016 te starten met maatregelen om te kunnen voldoen aan deze rechterlijke uitspraak.

Liesbeth van Tongeren haalde een motie binnen om kolencentrales geen subsidies te geven voor het **bijstoken van biomassa** zolang er geen plan is voor de toekomst van kolencentrales.

Jesse Klaver en Diederik Samsom lanceerden voorafgaand aan de Klimaatop in Parijs de **Klimaatwet** die de Nederlandse overheid verplicht ambitieuze klimaatdoelen te halen en jaarlijks een klimaatbegroting te maken. Ze presenteerden de wet in een gezamenlijk optreden in Pauw en een dubbelinterview in de Volkskrant. Milieuorganisaties reageerden enthousiast op het voorstel voor de Klimaatwet.

Liesbeth van Tongeren zette zich sterk in voor het verdedigen van de belangen van Groningers die schade ondervonden door de gasboringen. Via verschillende aangenomen moties stuurde GroenLinks aan op **meer compensatie** en **minder gasboringen**.

LANDBOUW EN NATUUR

De fractie slaagde erin om de **schadelijke invloed van de intensieve landbouw** op natuur aan de orde te stellen.

GroenLinks diende met de SP en D66 de initiatiefnota **'Koe in de Wei'** in om de weidegang van koeien te stimuleren. Hierover verscheen een uitgebreid artikel in Trouw. Staatssecretaris Van Dam zegde toe extra maatregelen te treffen.

Ook kreeg Rik Grashoff een amendement aangenomen over **weidevogels**. Door dit amendement komt er 1,5 miljoen euro (over drie jaar) extra beschikbaar voor de bescherming van weidevogels. Daarnaast regelde hij via een motie dat er een Nationaal plan van aanpak weidevogels komt.

Verder oogstte Grashoff samen met D66 en de ChristenUnie succes met het amenderen van de nieuwe **Wet Natuurbescherming**. Door de amendementen kunnen provincies nu gemakkelijker waardevolle landschappen aanwijzen en beschermen.

Tot slot regelde de fractie een **verbod op chemische bestrijdingsmiddelen** per 1 maart 2016 op verharde ondergronden buiten de landbouw, zoals stoepen en pleinen.

INFRASTRUCTUUR EN MILIEU

De fractie zette zich in voor **schone mobiliteit** en stimuleerde een **schone leefomgeving**.

Hoewel GroenLinks tegen de Omgevingswet stemde, kreeg de fractie wel steun voor enkele amendementen. Deze zorgen ervoor dat de **kwaliteit van milieufactrapportage** wettelijk wordt versterkt. Daarnaast is **het belang van hernieuwbare energie** als expliciete doelstelling in de Omgevingswet opgenomen.

Liesbeth van Tongeren agendeerde de **vijf grootste knelpunten op het spoor**. Dankzij een aangenomen

motie werden de problemen die treinreizigers op de Zaanlijn ondervonden aangepakt.

De fractie wist met de Eurofractie goed naar voren te komen als **criticasters in de dieselgate**. Zo riep Jesse Klaver in het tv-programma Pauw de regering op de belastingvoordelen terug te vorderen bij Volkswagen. De motie van Liesbeth van Tongeren hierover kreeg een meerderheid in de Tweede Kamer. Kort daarna stuurde Volkswagen een brief naar de minister van Financiën dat de onterecht verkregen belastingvoordelen terugbetaald gaan worden door Volkswagen.

Liesbeth van Tongeren kreeg de **'Politieke Pluim'** van de Plastic Soup Foundation voor haar inzet tegen plastic zwerfafval.

FINANCIËN

Het **aanpakken van ongelijkheid** was ook in 2015 een speerpunt van de fractie.

Via verschillende moties en Kamervragen stelde de fractie **belastingontwijking** aan de kaak. Onder andere over de deals die Nederlandse overheid sloot met Starbucks en IKEA. Op aandringen van GroenLinks kreeg de Kamer inzicht in de afspraken die Starbucks met de Nederlandse belastingdienst maakte. Ook was GroenLinks kritisch op de totstandkoming van de COCO-wetgeving en kreeg de fractie steun van een Kamermeerderheid voor een debat met minister Dijsselbloem.

GroenLinks uitte felle kritiek op de salarisverhoging van de top van **ABN AMRO** en op ABN AMRO's terugkeer naar de beurs. Op verzoek van onder meer GroenLinks organiseerde de Tweede Kamer een hoorzitting met de top van ABN AMRO om uit te leggen waarom zij hun salaris met een ton hadden verhoogd. De top besloot uiteindelijk af te zien van de salarisverhoging.

Het nieuwe **belastingplan** werd in de Tweede Kamer behandeld. De fractie zag dit als kans om via amendementen **vergroening van de belasting** te realiseren en **ongelijkheid** tegen te gaan. Aangezien de toezeggingen van staatssecretaris Wiebes niet bevredigend waren, stemde de fractie tegen het belastingplan.

Rik Grashoff werd voorzitter van de **Commissie Breed Welvaartsbegrip**, die onderzoekt hoe welvaart in bredere termen kan worden uitgedrukt dan alleen in het bruto binnenlands product (BBP). De commissie werd ingesteld naar aanleiding van het verzoek van Bram van Ojik en Alexander Pechtold een jaar eerder. De commissie verwacht eind april 2016 haar rapport te publiceren.

BUITENLANDSE ZAKEN

De fractie legde binnen de portefeuille buitenlandse zaken de nadruk op de **mensenrechten** en het **beschermen van burgers in conflictsituaties**.

De fractie keerde zich onder meer tegen de inperkingen van burgerlijke vrijheden in Israël, Turkije en Rusland. GroenLinks kreeg de Kamer achter de oproep om het mandaat van de VN-missie in Irak te versterken om de veilige terugkeer van vluchtelingen mogelijk te maken. Ook drong de fractie er bij het kabinet op aan verdere stappen op het gebied van **nucleaire ontwapening** te zetten en pleitte voor een **internationaal verbod op de inzet van killer robots**.

De fractie stemde **tegen het uitbreiden van de strijd tegen IS naar Syrië** omdat een politieke strategie die een einde maakt aan de oorlog nog niet in zicht is. Voor GroenLinks waren de belangrijkste bezwaren tegen het bombarderen in Syrië dan ook niet weggenomen.

BUITENLANDSE HANDEL/ONTWIKKELINGSSAMENWERKING

Bram van Ojik en zijn opvolger op dit dossier, Jesse Klaver, zetten zich ook in 2015 in om **verdere bezuinigingen op het ontwikkelingsbudget te voorkomen** en drongen erop aan dat Nederland weer gaat voldoen aan de internationale norm. Ook **eerlijke handel** was een prioriteit binnen deze portefeuille. Jesse Klaver slaagde erin een Kamermeerderheid te krijgen achter de motie die de regering oproept het **Energy Charter Treaty te herzien**. Onder dit verdrag zijn meer dan zestig claimzaken aangespannen tegen staten. Fossiele energiebedrijven eisen hierin vaak een compensatie voor groenere regelgeving rondom energie, waardoor er een rem zit op het volledig overschakelen op schone energie.

Ook kreeg hij een meerderheid voor het voorstel

om een meerjarenplan te maken voor **klimaatfinanciering**. Door deze motie zullen landen die de grootste schade ondervinden van klimaatverandering, meer zekerheid krijgen over de compensatie van de grootste vervuilers (zoals Nederland). Zo komen investeringen in de beheersing van de gevolgen van klimaatverandering (zoals droogte en overstromingen) en de overschakeling op schone energie beter van de grond.

VEILIGHEID EN JUSTITIE

GroenLinks verzet zich tegen al te gemakkelijke inbreuken op de uitingsvrijheid. Liesbeth van Tongeren maakte er een goede traditie van om daar waar de **uitingsvrijheid van demonstranten** in het gedrang komt aan de kaak te stellen, bijvoorbeeld bij een anti-PVV-manifestatie in Spijkenisse en het in vreemdelingendetentie plaatsen van de Maagdenhuis-bezitters. Daarnaast zet GroenLinks zich in voor het betaalbaar houden van de toegang tot de rechtspraak. Mede dankzij GroenLinks is een forse ingreep in de **rechtsbijstand en de griffierechten** voorkomen. Op verzoek van GroenLinks doet VenJ onderzoek of het huidige familierecht nog wel volstaat voor **moderne samenlevingsvormen**, waarbij niet alleen de biologische of juridische ouders, maar ook anderen bij de opvoeding van kinderen betrokken zijn. Daarnaast heeft Liesbeth van Tongeren erop aangedrongen voortaan af te zien van de registratie van het geslacht van nieuwe wereldburgers.

VOORDRACHT KANDIDATEN EGP-DELEGATIE

PROCEDURE

De Internationaal Secretaris heeft in opdracht van het Partijbestuur een adviescommissie van vijf personen samengesteld om het Partijbestuur te adviseren over de voordracht voor de EGP-delegatie. Deze commissie bestond uit: Harmen Binnema, Jessie Bokhoven, Jos van Dijk, Karen van der Heijden en Mieke van der Vegt (Internationaal Secretaris en tevens voorzitter van de adviescommissie). Het projectsecretariaat was in handen van Tamara van Ree (vrijwilliger).

De vacature voor de delegatie is opengesteld geweest van begin december tot en met 10 januari 2016. Er kwamen in totaal 23 reacties binnen. Met 20 van deze kandidaten zijn door de commissie gesprekken gevoerd. Op grond van de sollicitaties en de gesprekken heeft de commissie advies uitgebracht aan het Partijbestuur. Het Partijbestuur heeft op grond van de adviezen van de commissie besloten om 15 kandidaten voor te dragen, waarvan 10 voor de Councildelegatie. Twee kandidaten hebben hun kandidatuur alsnog ingetrokken.

Dat betekent dat er evenveel kandidaten zijn als plekken in de gehele delegatie. Het congres kan kiezen wie het als Council- en wie het als Congressdelegatie wenst en daarin een volgorde aanbrengen. De mensen die voor de Council zijn geadviseerd zijn tevens geschikt voor de Congressdelegatie (*beschouw een voordracht voor de council mede als een voordracht voor het congres*). Degenen die zich kwalificeren voor de Councildelegatie kunnen zich kandideren voor de Congressdelegatie als ze niet in de Councildelegatie worden gekozen. De mensen die voor de Congressdelegatie zijn geadviseerd zijn echter niet voorgedragen voor de Councildelegatie.

De EGP vereist dat minimaal 50% van de delegaties uit vrouwen bestaat. Het Partijbestuur heeft hiermee rekening gehouden bij de samenstelling van de

lijsten. Helaas zijn er, ondanks de inspanningen om voldoende vrouwen te werven slechts 5 vrouwen en 8 mannen kandidaat.

Bij het bepalen van de volgorde van de kandidaten op de lijst heeft het Partijbestuur niet alleen individuele kwaliteiten gewogen maar ook gekeken naar de samenstelling van de delegatie als geheel. Daarbij is rekening gehouden met de ervaring op het terrein van internationale onderhandelingen, een balans tussen generalisten en kandidaten met specifieke relevante expertise en tot slot kandidaten met een relevant netwerk binnen GroenLinks en ideeën om dit netwerk aan te spreken.

EGP COUNCILDELEGATIE

Te kiezen: 3 leden en 4 plaatsvervangende leden
De kandidaten zijn weergegeven op volgorde van geschiktheid, waarbij rekening is gehouden met de samenstelling van het team.

PAUL VAN DAM (Den Haag, 30 jaar)

Paul is afgestudeerd in 'International Planning' aan het University College in Londen en werkzaam als beleidsmedewerker EU- en mondiaal klimaat bij het Ministerie van Infrastructuur en Milieu. Paul was de afgelopen drie jaar al lid van de Councildelegatie en heeft deze rol uitstekend vervuld.

Zijn internationale carrière, deelname aan internationale klimaatonderhandelingen en gedegen dossierkennis op de 'groene' onderwerpen geven hem een stevige ondergrond als EGP delegatielid. Paul hecht waarde aan inhoud en proces en heeft zich in de afgelopen periode een welbespraakte, strategische en verbindende onderhandelaar getoond die een breed scala aan onderwerpen effectief kan hanteren. Hij is niet alleen goed in staat het gedachtegoed van GroenLinks binnen de EGP naar voren te brengen maar heeft ook duidelijke ideeën om de EGP binnen GroenLinks meer bekendheid te geven. Paul is zeer gemotiveerd om zijn huidige termijn als lid van de council te verlengen. Het Partijbestuur draagt Paul voor op plek 1 voor de Councildelegatie

JERONI VERGEER (Amsterdam, 28 jaar)

Jeroni werkt als fractiemedewerker voor GroenLinks Amsterdam en is voorzitter van FemNet. Zij heeft al de nodige ervaring met de EGP en de FYEG (de jonge Europese Groenen). Daardoor heeft zij daar al een aardig netwerk en inzicht in de politieke verhoudingen.

Door haar netwerk binnen

GroenLinks kan zij bovendien heel goed de verbinding leggen tussen GroenLinks en de EGP. Zij heeft concrete ideeën over hoe ze lokale politici en leden kan betrekken bij specifieke thema's die spelen binnen de EGP. De Commissie verwacht dat zij gemakkelijk contacten zal leggen binnen en buiten de delegatie. Jeroni is een enthousiaste jonge vrouw en zij is inhoudelijk *allround*.

Het Partijbestuur draagt Jeroni voor op plek 2 voor de Councildelegatie.

BARBARA WEGELIN (Amsterdam, 34 jaar)

Barbara Wegelin is advocate vreemdelingenrecht in Amsterdam. Zij is actief betrokken bij de Europawerkgroep en bij GroenLinks Amsterdam. Wij zien in Barbara een inhoudelijk sterke kandidate, waarbij haar expertise voornamelijk ligt

bij mensenrechtenkwesties en vluchtelingen. Naast deze onderwerpen achten wij haar in staat ook op andere terreinen een stevig onderbouwde mening te vormen. Barbara is communicatief vaardig en heeft ervaring met internationale settings. Wij verwachten dat zij gemakkelijk en effectief contact legt met leden van andere delegaties. Barbara heeft een goed gevoel voor aanpak en processen.

Het Partijbestuur draagt Barbara voor op plek 3 voor de Councildelegatie.

RUTH NOORDUYN (Gouda, 58 jaar)

Ruth is senior beleidsmedewerker duurzaamheid bij de Omgevingsdienst Midden Holland. Sinds de vorige Tweede Kamerverkiezingen is Ruth actief geworden voor GroenLinks. Zij heeft onder andere als campagnemedewerker in Gouda de Europese verkiezingen als onderwerp op de kaart gezet. Dankzij haar professionele werk

heeft Ruth veel ervaring met onderhandelingen, lobbywerk en internationale *settings*. Naast haar expertise op milieugebied is Ruth vanwege eerdere banen en opleiding thuis op het gebied van dierenwelzijn en vluchtelingenwerk. We verwachten dat zij haar netwerk binnen GroenLinks snel uitbreidt. Ruth heeft duidelijke en concrete ideeën over terugkoppeling van activiteiten van de EGP-delegatie. Daarnaast is zij in staat GroenLinks-standpunten op adequate wijze over te brengen binnen de EGP.

Het Partijbestuur draagt Ruth voor op plek 4 voor de Councildelegatie.

ELINE VAN NISTELROOIJ (Den Haag, 26 jaar)

Eline is beleidsmedewerker op het dossier Afghanistan bij het Ministerie van Buitenlandse Zaken. Als duovoorzitter bij de FYEG en voorzitter van DWARS heeft Eline ruime ervaring met politiek en inzicht in lobbywerk. Daarnaast heeft zij mede door haar werkervaring in het Europees Parlement

kennis van de EGP, zowel op politiek-inhoudelijk als organisatorisch vlak. Eline heeft helder voor ogen wat belangrijke prioriteiten zijn voor de EGP en waar de kracht van de EGP ligt. Ook is Eline in staat om GroenLinks-standpunten tactisch te verwoorden richting andere delegaties. Ze is daardoor een goede toevoeging aan het team.

Het Partijbestuur draagt Eline voor op plek 5 voor de Councildelegatie.

MAURICE VAN BEERS (Vlaardingen, 46 jaar)

Maurice is lokaal actief voor GroenLinks, als voorzitter van de afdeling Vlaardingen en wil zich graag breder in de partij gaan inzetten. Maurice heeft ruime internationale ervaring via zijn werk bij Buitenlandse Zaken, in het bijzonder met duurzame ontwikkeling, water en

veiligheid. De Europese en internationale thema's weet hij goed te benoemen en daarbij geeft hij blijk van inzicht in het politieke spel van argumenteren en onderhandelen en zijn eigen vaardigheid op dat terrein. Maurice is meer van de wandelgangen en het gesprek in kleine kring dan van het podium. Hij heeft op hoofdlijnen een beeld van de groene Europese politiek en wij verwachten dat hij ook weet te vertalen naar wat de rol en positie van de EGP hierin is en hoe hij GroenLinks hierin zou vertegenwoordigen. Wij rekenen erop dat hij zijn netwerk binnen de partij zal uitbreiden om voldoende afstemming en terugkoppeling te organiseren. Het Partijbestuur draagt Maurice voor op plek 6 voor de Councildelegatie.

YOUSSEF RAHMAN (Den Haag, 40 jaar)

Youssef kent het Europese dossier en de EGP nog uit de tijd dat hij medewerker was bij de Tweede Kamerfractie. Sindsdien heeft hij wel de nodige contacten binnen GroenLinks onderhouden, maar hij zal de EGP opnieuw moeten leren kennen. Youssef heeft een

brede visie op Europese thema's en bovendien ideeën over onderwerpen die de delegatie van GroenLinks kan agenderen om daarmee eigen sterke positie binnen de EGP te behouden. Vanuit zijn werk bij Oxfam, Amnesty International en andere internationaal georiënteerde organisaties heeft hij ervaring met onderhandelen en hij geeft blijk van strategische vaardigheid daarin. In dit werk heeft hij ervaring opgedaan met de culturele en ideologische verschillen tussen landen en hun delegaties. Bovendien geeft Youssef aan ideeën te hebben over hoe je de partij (afdelingen, werkgroepen, individuele leden) bij de EGP kunt betrekken.

Het Partijbestuur draagt Youssef voor op plek 7 voor de Councildelegatie.

MICHEL VAN DE KASTELEN (Dwingeloo, 63 jaar)

Michiel heeft een achtergrond in internationaal recht en is na een lange pauze sinds een jaar of drie weer actief bij GroenLinks, vooral lokaal en provinciaal. Hij heeft een goed netwerk, is eloquent en heeft expertise op het gebied van buitenlands beleid. Michiel vindt dat Europa bevochten moet

worden en heeft de tijd en toewijding om dit te doen. Hij heeft zich ook behoorlijk verdiept in de EGP. Hij weet mooie verbanden te leggen tussen lokale en Europese kwesties, en zou daarin volgens de commissie goed kunnen ophalen en terugkoppelen op lokaal en

provinciaal niveau. Michiel heeft een reëel beeld over de waarde van proces en timing in wat een delegatie kan bereiken. Helaas heeft hij nog weinig ervaring met het zelf voeren van onderhandelingen, de commissie zou graag zien dat hij daarmee ervaring opdoet in een grotere Councildelegatie.

Het Partijbestuur draagt Michiel voor op plek 8 voor de Councildelegatie.

HILDA PASSCHIER (Amsterdam, 66 jaar)

Hilda is gepensioneerd en was in het verleden onder meer OR-secretaris. Zij heeft een lange staat van dienst in GroenLinks en voorgangers en in de feministische beweging. Hilda is nu secretaris en webmaster van de Europawerkgroep. Zij heeft enkele malen EGP-bijeenkomsten

bezoekt als steunlid. Zij is actief in GroenLinks Amsterdam en heeft bemiddeld bij deelname van raadsleden aan het *Local Councillors Network* van de EGP. Hilda is een communicatief sterke en verbindende persoon, proactief, optimistisch en loyaal. Gezien haar brede netwerk zal zij goede verbindingen kunnen leggen tussen de delegatie en de rest van GroenLinks. Hilda is een generalist en zal in een grotere delegatie een prettige aanvulling zijn voor het team.

Het Partijbestuur draagt Hilda voor op plek 9 voor de Councildelegatie.

RICK MEULENSTEEN (Amsterdam, 29 jaar)

Rick studeerde in Nijmegen culturele antropologie en *International conflict analysis and management*. Hij is werkzaam in de non-profitsector, en werkte voorheen bij War Child en Een Ander Joods Geluid. Rick was internationaal secretaris van Dwars, lid van

het congrespresidium van GroenLinks en betrokken bij GroenLinks in Eindhoven. Vanuit zijn passie voor internationale vraagstukken is hij gemotiveerd om bij te dragen aan de EGP. Zijn expertise ligt op het terrein van oorlog en vrede en mensen- en kinderrechten. In onderhandelingsituaties stelt Rick zich pragmatisch op, hij is uitnodigend en welbespraakt. Hij zal zich nog moeten inwerken in de EGP, maar kan volgens ons een goede bijdrage leveren in een grotere Councildelegatie.

Het Partijbestuur draagt Rick voor op plek 10 voor de Councildelegatie.

EGP CONGRESS DELEGATIE

Te kiezen: 6 leden in aanvulling op de Councildelegatie
Kandidaten die kandidaat waren voor de Councildelegatie kunnen zich eveneens kandideren voor de Congressdelegatie.

STEFAN BEKEDAM (Utrecht, 27 jaar)

Stefan heeft geschiedenis gestudeerd en is internationaal secretaris en voorzitter geweest van DWARS. Bij de FYEG heeft hij enige ervaring opgedaan met onderhandelingen in een Europese context. Hij heeft daardoor inzicht in de politieke verhoudingen binnen de EGP. Hij kan nog werken

aan het uitbreiden van zijn netwerk binnen GroenLinks. De commissie verwacht dat hij een goede bijdrage kan leveren aan de Congressdelegatie.

Het Partijbestuur draagt Stefan voor voor de Congressdelegatie.

MICHEL VAN DER VELDEN (Den Bosch, 36 jaar)

Michiel is bouwkundig ingenieur met een brede interesse voor duurzame projecten. Hij heeft al behoorlijk wat ervaring binnen GroenLinks als secretaris van GroenLinks Brabant en de werkgroep internationale samenwerking en volgde de leergang Zin in GroenLinks. Hij heeft een

omvangrijk netwerk en is een bescheiden en intelligent mens. Michiel solliciteert op eigen verzoek alleen voor het *Congress*. Hij heeft veel ervaring met het ophalen van input en het terugkoppelen van resultaten. Michiel heeft nog niet veel internationale onderhandelingservaring. De commissie denkt dat hij een waardevol delegatielid zal zijn voor het *Congress*.

Het draagt Michiel voor voor de Congressdelegatie.

WOUTER WITTEVEEN (Nijmegen, 33 jaar)

Wouter is fractiemedewerker bij GroenLinks Arnhem, vicevoorzitter van de afdeling Nijmegen en fractievolger van de Provinciale Statenfractie Gelderland. Hij is al lang actief binnen GroenLinks en heeft een groot netwerk binnen de partij. Wouter vindt Europa zelf al lang interessant en belangrijk, en zou graag zien dat het

lokale vaker met Europa wordt gelinkt. Wouter heeft enige ervaring opgedaan met grensoverschrijdende samenwerking. Wouter is een zeer gemotiveerde kandidaat met voldoende tijd. Wouter kan in de Congressdelegatie werken aan het ontwikkelen van internationale onderhandelingservaring.

Het Partijbestuur draagt Wouter voor voor de Congressdelegatie.

MOTIVATIES KANDIDATEN EGP-DELEGATIE

MOTIVATIE PAUL VAN DAM (1)

Ik ben Paul van Dam, 30 jaar. Ik woon en werk in Den Haag, maar ben vanwege het Nederlandse EU-voorzitterschap ook bijna wekelijks in Brussel te vinden. Met veel plezier kijk ik terug op de afgelopen drie jaar waarin ik GroenLinks heb mogen vertegenwoordigen bij de EGP-Councils. Een mooie ervaring was bijvoorbeeld de samenwerking met de Russische Groenen aan een resolutie over de "Arctic 30", een aantal weken voor hun vrijlating. Ook het samen met andere groene partijen werken aan een gezamenlijk verkiezingsmanifest vond ik erg inspirerend. Het zijn woelige tijden voor de Europese Unie, die op de proef gesteld wordt door meerdere, deels samenhangende crises. Een krachtig groen en progressief geluid is daarom juist nu nodig om nationalistische en populistische retoriek te ontzenuwen en een geloofwaardig alternatief te bieden dat mensen in Europa met elkaar verbindt. Ik bruis van de energie om daarmee aan de slag te gaan.

MOTIVATIE JERONI VERGEER (2)

Op lokaal niveau werk ik aan de verduurzaming van Amsterdam, in mijn vrije tijd zet ik mij in voor de feministische zaak, en ik heb daarnaast een grote interesse in internationale politiek. Voor veel problemen die ik tegenkom in de politiek, ligt de oplossing in Europa. Ik ben dan ook ontzettend gemotiveerd om mij in te zetten in de delegatie van GroenLinks naar de EGP. De afgelopen jaren ben ik door mijn betrokkenheid bij de EGP en FYEG erg enthousiast geworden van de groene samenwerking op Europees niveau, en acht ik deze samenwerking van groot belang voor de versterking van de groene politiek. En een sterke groene beweging is nodig om crises zoals bijvoorbeeld de klimaatcrisis en de vluchtelingencrisis op te lossen. Ik ga mijn uiterste best doen om jullie zoveel mogelijk te betrekken bij de EGP! Kijk ook op www.jeronivergeer.nl

MOTIVATIE BARBARA WEGELIN (3)

In Europa staan we voor grote uitdagingen. Klimaatverandering, de vluchtelingencrisis en onze verhouding met andere landen in de wereld staan vol in de politieke spotlight. Deze crises kunnen we niet op nationaal niveau te lijf. Dat kan alleen als we in Europa samen optrekken. Ik geloof in een Europa dat pragmatisch en visionair is maar tegelijkertijd vast houdt aan zijn principes. Dat betekent dat we geen water bij de wijn doen als het gaat om mensenrechten of de rechtsstaat. Ik ben advocaat in het vreemdelingen- en vluchtelingenrecht. Mensenrechten en de waarborgen van de rechtsstaat zijn essentieel om mijn vak uit te kunnen oefenen. Als advocaat moet je kunnen knokken, je nek uit durven steken, probleemoplossend zijn, soms je verlies kunnen nemen en je kunnen inleven in standpunten die je niet altijd deelt. Ik hoop dat ik met deze competenties een nuttige bijdrage kan leveren als lid van de EGP-delegatie.

MOTIVATIE RUTH NOORDUYN (4)

Ik sta voor een rechtvaardige en groene wereld. Een krachtig Europa speelt daar een belangrijke rol in. Een Europa, dat zonder angst de vraagstukken van deze tijd aanpakt; dat zich niet probeert terug te trekken achter hoge muren; samenwerking die verder gaat dan uitruilen van nationale lijstjes. Daar staat voor mij de EGP voor en daar wil ik graag een bijdrage aan leveren. Als lid van de council ga ik me keihard inzetten voor interne afstemming en overeenstemming over voor GroenLinks belangrijke thema's én om de EGP extern nog beter te profileren als dé anti-growth-partij. Een partij, die vanuit het Europese parlement de paradigma-wisseling naderbij brengt om tot een duurzame wereld te komen; die staat voor mensenrechten en sociale verbondenheid. Ik ben inzetbaar op veel dossiers, zoals vluchtelingen, veehouderij, biodiversiteit, ontwikkelingshulp. Maar mijn specialisme ligt in milieu- en energiezaken. Ik sta te popelen om mijn kennis en ervaring in te brengen!

MOTIVATIE ELINE VAN NISTELROOIJ (5)

Sinds ik politiek betrokken ben, voel ik mij thuis bij de Europese Groenen. Vanaf mijn 16e loop ik bij de EGP rond; wat begon als interesse, is inmiddels een passie voor Europese politiek. Ik kandideer mij uitgerend nu voor de GroenLinks-delegatie, vanwege de urgentie in Europese buitenlandpolitiek; Europa, onze

energievoorziening, onze buitengrenzen, dreiging vanuit Rusland, vluchtelingen die een veilig onderkomen zoeken, zijn onderwerpen die dagelijks kranten vullen. Maar die geen papieren werkelijkheid zijn en waarop Europese actie nodig is. Hoe verenigder wij als Europese Groenen op de invulling van onze waarden als tolerantie, solidariteit en verduurzaming zijn, hoe krachtiger en effectiever we kunnen zijn. Daar draag ik graag aan bij. Ook vind ik het belangrijk om te leren van ervaringen van andere Groene partijen, bijvoorbeeld over campagnevoering of regeringsdeelname, en wil die ervaringen graag naar GroenLinks halen. Ik zou GroenLinks dan ook graag vertegenwoordigen in de Council-delegatie naar de EGP!

MOTIVATIE MAURICE VAN BEERS (6)

Gedurende de 15 jaar dat ik het buitenland woonde werd mij duidelijk dat wij in de wereld vooral als Europa meedoen. Het is de stem van Europa die wordt gehoord als het gaat over mensenrechten in Guatemala of slachtoffers van het gewapende conflict in Colombia en het is de stem van Europa die wordt gehoord in de onderhandelingen over klimaat. Dat maakt Europa van cruciaal belang als politiek project. Tegelijkertijd staat het huidige Europa ook voor een conservatieve agenda waar de markten regeren en de democratie het nakijken heeft. Wat we daarom nodig hebben zijn Europese politieke partijen en dan in het bijzonder een Groene Partij die de Europese thema's benoemt welke uitstijgen boven de nationale belangen. Daar wil ik mij graag voor in zetten.

MOTIVATIE YOUSSEF RAHMAN (7)

De toespraak in 2001 van toenmalig minister van buitenlandse zaken Joschka Fisher aan de Humboldt universiteit in Berlijn stelde dat een federatie van natiestaten het eindpunt van de Europese ontwikkeling moest zijn. Dat vergezicht werd een belangrijk uitgangspunt voor de Europese groene politiek. Die rede maakte toen grote indruk op me maar inmiddels leven we echt in een andere tijd. Vijftien jaar verder kunnen we concluderen dat de EU enorm is uitgebreid en op meer terreinen is gaan samenwerken, maar desalniettemin verder verwijderd is van een eindpunt zoals destijds geschetst. Dat eindpunt komt er misschien wel nooit. Maar het wordt wel tijd om iets van de langetermijnvisie die de vroegere generatie politici had, terug te winnen. Alleen al het feit dat de EGP

momenteel de enige 'echte' pan-Europese partij is, laat volgens mij zien dat Europese groenen werken aan zo'n langetermijnvisie. Ik wil daar heel graag namens GL aan bijdragen.

MOTIVATIE MICHIEL VAN DE KASTELEN (8)

Ik heb relevante kennis en ervaring in Internationaal en Europees Recht en in Internationale betrekkingen en projecten, oa. bij de Universiteit Utrecht als beleidsmedewerker Internationale Zaken (internationaal onderhandelingen, samenwerking en projecten met partners in andere Europese landen) In Drenthe ben ik steeds actiever geworden in de lokale en provinciale politiek als voorzitter en steunfractielid van Progressief Westerveld (combinatie GL, D66), en als secretaris-penningmeester van GroenLinks Drenthe. Belangrijke elementen in mijn visie op de rol van de Europese Groene partij zijn: > Steun voor het Europese project in zijn essentie, ook tegen de 'verdrukking' in; > In combinatie met een kritische kijk op het functioneren van de Europese instituties, zowel mbt de besluitvorming als mbt de uitvoeringspraktijk. > Sterke inzet op het bewaken van de Europese rechtsstatelijke grondslagen in de lidstaten > En op de rol van Europa op het wereldtoneel, bijv. richting de Verenigde Naties (vredeshandhaving, ontwikkeling, milieu en mensenrechten).

MOTIVATIE HILDA PASSCHIER (9)

Als wij niet samenwerken in Europa, dat kleine plekje op de wereldbol, komt er van vrede, veiligheid, groene- en sociale idealen niks terecht. Daarvan ben ik overtuigd en dat probeer ik ook uit te dragen als mensen mopperen 'Brussel doet maar...'. Hoe de Europese Unie in elkaar steekt, is niet ideaal maar de discussie over haar toekomst wordt nu aan alle kanten gevoerd: door populisten, door DiEM25, door individuele staten. De Europese Groene Partij is volop betrokken bij dit belangrijke debat. Voor mij is het van essentieel belang dat leden van de partijen die de Europese Groene Partij vormen, actief worden vertegenwoordigd op de councils/congressen en dat er wordt teruggekoppeld. Leden en belangstellenden kunnen via nieuwe, interactieve communicatiemogelijkheden meer betrokken worden bij de belangrijke Europese discussies.

Naast andere urgente thema's zoals Vluchtelingen, Klimaat, TTIP, werk ik graag mee aan democratisering van de EU.

MOTIVATIE RICK MEULENSTEEN (10)

Nu meer dan ooit is een sterke Europese stem nodig. De vluchtelingen crisis, klimaatverandering, de economische koers die Europa vaart: het vraagt om eensgezinde, sociale en groene oplossingen. Ik draag daar graag aan bij. Al meer dan 10 jaar ben ik actief binnen GroenLinks. In DWARS, het Congrespresidium en lokale afdelingen. Ik heb daardoor een goed beeld gekregen van waar GroenLinks voor staat. In mijn werkende leven hou ik mij bezig met pleitbezorging op het vlak van mensenrechten en internationale vraagstukken. De ervaring en vaardigheden die ik daar heb opgedaan zie ik terug in het werk van de EGP-delegatie. Het zoeken naar pragmatische oplossingen, door het smeden van sterke coalities. Het vormen en uitvoeren van een heldere strategie. De ruimte geven aan elkaar. Ik denk hierdoor een sterke bijdrage te kunnen leveren aan de Europese groene stem. Op naar een rechtvaardig Europa!

MOTIVATIE STEFAN BEKEDAM (CONGRESS)

Beste congresganger, Laat ik mezelf kort voorstellen: ik ben Stefan. Afgelopen jaar zwaaide ik af als DWARS-voorzitter en sinds kort ben ik werkzaam als beleidsambtenaar. Als historicus heb ik me altijd geïnteresseerd voor internationale vraagstukken en Europese samenwerking. Ik ben dan ook verguld dat het partijbestuur mij voordraagt voor de Congressdelegatie. Het lijkt me mooie een kans om (verder) kennis te maken met de kleurrijke Europese Groene familie. Ik denk dat ik delegatielid een waardevolle bijdrage kan leveren: ik ben goed in staat standpunten uit te dragen, te lobbyen en te onderhandelen. Echter, voor mij is een EGP-Congress naast een politieke vergadering vooral een podium voor het uitwisselen van kennis en ervaring. Ik denk dat GroenLinks veel kan leren van haar internationale zusterpartijen en het lijkt me ontzettend leuk om als delegatielid hieraan een bescheiden bijdrage te kunnen leveren! Vriendelijke groet, Stefan Bekedam

MOTIVATIE MICHIEL VAN DER VELDEN (CONGRESS)

Een sterke Europese Groene Partij past bij een internationaal georiënteerde partij als GroenLinks. Daar draag ik graag mijn steentje aan bij. De combinatie van het eerstvolgende congres van de EGP met dat van

de Global Greens maakt dit voor mij extra interessant. Een unieke kans om kennis te maken met groene partijleden uit de hele wereld en om deel uit te maken van de Europese en mondiale groene beweging. Met mijn ervaring binnen en buiten de partij hoop ik een goede en breed inzetbare aanvulling te zijn op het team van de EGP-delegatie. Ik ben en blijf graag actief op verschillende politieke niveaus. Dat is niet alleen afwisselend, maar versterkt ook de netwerken binnen de partij. Het meer betrekken van leden bij het Europese niveau zie ik als een belangrijke uitdaging. Veel ruimte geven voor inbreng vooraf en zorgen voor een goede terugkoppeling zijn daarbij zeker van belang. Twitter: @twichiel

MOTIVATIE WOUTER WITTEVEEN (CONGRESS)

Meer bekendheid voor de EGP binnen en buiten GroenLinks; daar ga ik voor! De afgelopen jaren heb ik door het vervullen van allerlei functies op lokaal, provinciaal en landelijk niveau een groot netwerk opgebouwd binnen GroenLinks. Wat mij bij mijn vele contacten met collega-GroenLinkers opvalt is de onbekendheid van de EGP, onze eigen Europese groene familie. Dat is jammer, want groene politiek is bij uitstek internationale politiek. Bij het zoeken naar oplossingen voor de grote uitdagingen van deze tijd, zoals de vluchtelingenproblematiek en klimaatverandering, kijken wij als groenen terecht over onze grenzen heen. Natuurlijk wil ik, net als de andere kandidaten, in EGP-verband werken aan het vinden van oplossingen die Europa en dus ook Nederland sterker maken. Maar bovenal wil ik werken aan de basis; meer bekendheid voor de EGP, zowel binnen GroenLinks als daarbuiten, zodat zij haar rol als vertolker van echte groene oplossingen in Europa waar kan maken!

➔ LEES VERDER IN DE DAGKRANT!

De laatste updates voor het congres vind je in de dagkrant.

De volgende stukken zul je kunnen vinden in de dagkrant:

- ➔ een overzicht van alle activiteiten tijdens de lunchpauze
- ➔ eventuele moties; deze kunnen worden ingediend tot 13 april
- ➔ eventuele aanvullingen op en wijzigingen van de congreskrant
- ➔ aanvullende praktische informatie voor de dag zelf

De dagkrant is beschikbaar op papier tijdens het congres (wordt uitgereikt bij de ontvangstbalie) en je kunt hem in zijn geheel online vinden vanaf 21 april via groenlinks.nl/congres. Onderdelen van de dagkrant die eerder klaar zijn zullen we ook z.s.m. via groenlinks.nl/congres publiceren. Wil je je zoveel mogelijk vooraf kunnen inlezen, houd dit dan in de gaten.

